

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนจัดการเรียนการสอนและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดให้ พร้อมทั้งดำเนินการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักการของหลักสูตรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาไทย

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงเป็นภารกิจสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นตัวกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ผู้สอนต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรบนพื้นฐานของการประกันคุณภาพที่ดี ขั้นตอนการนำหลักสูตรการศึกษาไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนของครูผู้สอน จึงจัดเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

เพื่อช่วยให้การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวของครูผู้สอนรายวิชาต่างๆ ตามที่จัดทำไว้ใน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา มีความเป็นเอกภาพและได้มาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางฯ บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด จึงจัดทำ **คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน รายวิชา เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (ฉบับอนุญาติ)** เพื่อแบ่งเบาภารกิจของผู้สอน โดยจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ที่มุ่งเน้นวิธีการประกันคุณภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถมั่นใจในผลการประเมินคุณภาพของผู้เรียนที่ตรวจสอบได้ และมีหลักฐานยืนยันผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

คณะผู้จัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ได้ดำเนินการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่สำนักวิชาการและเทคโนโลยีการศึกษา (สวก.) กำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ให้เป็นเอกภาพเดียวกันตามองค์ประกอบต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	1-47
• แผนการเรียนรู้ที่ 1	ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์	10
• แผนการเรียนรู้ที่ 2	กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์	35
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	ระบบเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน	48-108
• แผนการเรียนรู้ที่ 3	หน่วยเศรษฐกิจและระบบเศรษฐกิจ	64
• แผนการเรียนรู้ที่ 4	ตลาดและการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ	82
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	109-214
• แผนการเรียนรู้ที่ 5	การพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	123
• แผนการเรียนรู้ที่ 6	การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	186
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชนของไทย	215-263
• แผนการเรียนรู้ที่ 7	สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	223
• แผนการเรียนรู้ที่ 8	เศรษฐกิจในชุมชนของไทย	252
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	นโยบายการเงิน การคลังกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย	264-307
• แผนการเรียนรู้ที่ 9	นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ	275
• แผนการเรียนรู้ที่ 10	นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ	290
• แผนการเรียนรู้ที่ 11	บทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ	299
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	308-371
• แผนการเรียนรู้ที่ 12	การค้า การลงทุน และการเงินระหว่างประเทศ	323
• แผนการเรียนรู้ที่ 13	การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของไทยในยุคโลกาภิวัตน์	330
• แผนการเรียนรู้ที่ 14	องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก	356

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา สังคมศึกษา 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รหัสวิชา ส 32102

เวลา 40 ชั่วโมง

จำนวน 1.0 หน่วยกิต

ศึกษา และอภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ และบทบาทของรัฐในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา เพื่อการแจกจ่ายและจัดสรรในทางเศรษฐกิจ

ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว และเห็นความสำคัญในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบัน

อธิบายความหมาย วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข

อธิบายบทบาทของรัฐบาลด้านนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ วิเคราะห์สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ และบอกแนวทางในการแก้ปัญหาของนโยบายการเงิน การคลัง

ศึกษาวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ และใช้กระบวนการอภิปรายเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักเศรษฐศาสตร์ ปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ไข รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และส่งผลให้ประเทศเจริญก้าวหน้า

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4

ส 3.2 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3

รวม 7 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา สังคมศึกษา 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียน	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น	ส 3.1 ม.4-6/1	การกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบ เศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสมนั้นผู้ที่ เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการ ตัดสินใจในการผลิตและบริโภคให้ได้ ประโยชน์สูงสุด	4	
2	ระบบเศรษฐกิจ ในโลกปัจจุบัน	ส 3.1 ม.4-6/1	ระบบเศรษฐกิจของโลกในโลกยุค ปัจจุบันมีผลต่อการกำหนดราคาและ ค่าจ้าง โดยรัฐบาล มีบทบาทในการแทรกแซงราคาและ ควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและจัดสรร ในทางเศรษฐกิจ	6	
3	เศรษฐกิจ พอเพียงกับการ พัฒนาเศรษฐกิจ ของไทย	ส 3.1 ม.4-6/2	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี ความสำคัญ ต่อการนำไปเป็นกรอบแนวทาง ในการ วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศอย่างยั่งยืน	6	
4	สหกรณ์และการ รวมกลุ่มเพื่อการ พัฒนาชุมชน ของไทย	ส 3.1 ม.4-6/3 ม.4-6/4	สหกรณ์มีความสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ ทั้งในระดับชุมชนและประเทศ และมี ส่วนในการแก้ปัญหาชุมชน	6	

5	นโยบายการเงิน การคลังกับการ พัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ	ส 3.2 ม.4-6/1	รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ โดยการใช้ นโยบายการเงิน การคลัง ในการรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจ การสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ แทรกแซงราคา ควบคุมราคา และสร้าง ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ	8	
6	เศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ	ส 3.2 ม.4-6/2 ม.4-6/3	การร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ในรูปแบบต่างๆ มีทั้งผลดีและผลเสีย ส่วนการ เปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลกระทบต่อสังคมไทย ทั้งด้าน การเกษตร อุตสาหกรรม การค้า และ บริการ	10	

ตารางโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชา สังคมศึกษา 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เวลา 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน / กระบวนการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	1. ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์	1. วิธีสอนแบบบรรยาย 2. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ ร่วมกัน (Learning Together)	- ทักษะการคิดวิเคราะห์	2
	2. กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์	1. วิธีสอนโดยใช้เกม 2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม 3. วิธีสอนแบบบรรยาย	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระบบเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน	1. หน่วยเศรษฐกิจและระบบเศรษฐกิจ	1.วิธีสอนแบบบรรยาย 2. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อ เรื่องราว (Jigsaw)	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2
	2. ตลาดและการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ	1. วิธีสอนแบบบรรยาย 2. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคการจัดทีมแข่งขัน (Team Games Tournament) 3. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3. ทักษะการคิดแก้ปัญหา	4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	1. การพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	1. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่อง รอบวง 2. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย 3. วิธีสอนแบบบรรยาย	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	3
---	---------------------------	---	---	---

	2. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	1. วิธีสอนตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ (4 MAT) 2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3. ทักษะการคิดแก้ปัญหา	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชนของไทย	1. สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	1. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดกลม 2. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม 3. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	- ทักษะการคิดวิเคราะห์	4
	2. เศรษฐกิจในชุมชนของไทย	1. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม 2. วิธีสอนโดยเน้น	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2

		กระบวนการ : กระบวนการแก้ปัญหา		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 นโยบายการเงิน การคลังกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	1. นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ	- วิธีสอนโดยการระดมสมอง	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	3
	2. นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning)	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	3
	3. บทบาทของรัฐบาล เกี่ยวกับนโยบายการเงินและการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มเรียนรู้รอบวง (CL)	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการการเรียนรู้	วิธีสอน / กระบวนการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	1. การค้า การลงทุนและการเงินระหว่างประเทศ	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการคิดวิเคราะห์	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	2
	2. การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของไทยในยุคโลกาภิวัตน์	1. วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสืบค้น 2. วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	4

	3. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่ม สืบค้น	1. ทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. ทักษะการคิดสังเคราะห์	4
--	--	--	--	---

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์	เวลา 2 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาขอบข่ายเป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์จัดเป็นข้อมูลพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมาย ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้
- 2) อธิบายขอบข่าย เป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ได้
- 3) อธิบายปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

-

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (เพิ่มเติม)

- 1) ความหมาย ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
- 2) ขอบข่ายและเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
- 3) ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

6 กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together))

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ชั่วโมงที่ 1

1. ให้นักเรียนเล่าพฤติกรรมของตนเองในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์ ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลาย เช่น การซื้อสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว อาหารการกิน เครื่องใช้ภายในบ้าน อุปกรณ์การเรียน ยารักษาโรค การเดินทางด้วยรถยนต์ รถไฟ จักรยานยนต์ จักรยาน
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยนักเรียน วัยทำงานก็ต้องรู้จักตัดสินใจในการบริโภคอย่างถูกต้อง ให้เกิดความพอใจและเกิดประโยชน์มากที่สุด ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของเศรษฐศาสตร์
3. ครูอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ เช่น
 - ช่วยในการตัดสินใจของประชาชน
 - ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ
 - ช่วยสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงาน
 - ช่วยสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติ
4. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง (ค่อนข้างเก่ง) ปานกลาง (ค่อนข้างอ่อน) และอ่อน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้ร่วมกันเรื่องความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์ จากหนังสือเรียน
 - 1) ความหมาย และความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 2) ขอบข่ายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
 - จำแนกตามเนื้อหาของวิชาเศรษฐศาสตร์

- จำแนกตามการวิเคราะห์ปัญหา

3) เป้าหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์

4) ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำ ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสำคัญและเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์ โดยแบ่งหน้าที่กัน ดังนี้

- สมาชิกคนที่ 1 มีหน้าที่อ่านคำสั่ง คำถาม แยกแยะประเด็นให้ชัดเจน
- สมาชิกคนที่ 2 ฟังขั้นตอน รวบรวมข้อมูล หาแนวทางเสนอแนะในการตอบคำถาม
- สมาชิกคนที่ 3 ตอบคำถามในใบงาน
- สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้อง

7. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการตอบคำถามในแต่ละข้อจนครบแปดข้อ ส่วนในข้อที่เก่านั้นให้ทุกคนช่วยกันตอบ

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความก้าวหน้าในการทำใบงานของแต่ละกลุ่ม
สมาชิกกลุ่มใดสงสัยเรื่องใดครูจะช่วยอธิบายเพิ่มเติมจนมีความเข้าใจกระจ่างชัด
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันเฉลยคำตอบจากใบงาน กลุ่มละ 1 ข้อ
โดยให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างออกไปได้นำเสนอเพิ่มเติม ครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
3. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมมือกันทำ ใบงานที่ 1.2 เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
4. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.2
โดยครูอธิบายเพิ่มเติมและเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การวิเคราะห์ข้อความในใบงานที่ 1.2 นั้น
แสดงให้เห็นถึงปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์อะไร
จะผลิตอย่างไร จะผลิตเพื่อใคร
5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป ความหมาย ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ ขอบข่าย เป้าหมาย
ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

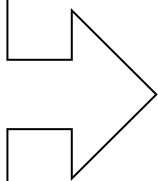
(1) นราทิพย์ ชูติวงศ์และชลดา จามรกุล. พื้นฐานเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร :

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

2.

การศึกษาเศรษฐศาสตร์

_____ จุลภาคจะทำให้รู้

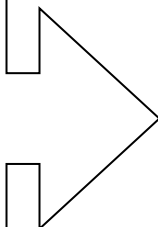

3.

การศึกษาเศรษฐศาสตร์

_____ มหภาคจะทำให้รู้

เรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

4.

การศึกษาเศรษฐศาสตร์

_____ จดภาคกับ

_____ เศรษฐศาสตร์มหภาค

_____ ทำให้ได้รับความรู้

_____ แตกต่างกันอย่างไ

5.

เศรษฐศาสตร์ตามความ

_____ เป็นจริงหรือ

_____ เศรษฐศาสตร์พรรณนา

” . . .

6.

เศรษฐศาสตร์ที่ควรจะ

_____ เป็นหรือเศรษฐศาสตร์

_____ นโยบายเป็นการมุ่งกล่าว

_____ ในเรื่องใด

7.

เป้าหมายสำคัญของวิชา

เศรษฐศาสตร์

มุ่งเน้น

ให้ความรู้แก่

๕.๑๖ - ๕.๑๗๑

8.

เป้าหมายสำคัญของวิชา

เศรษฐศาสตร์

มุ่งเน้น

ให้ความรู้แก่

ผู้ประกอบการผลิต

๕.๑๗๑ - ๕.๑๗๑

9.

เป้าหมายสำคัญของวิชา

เศรษฐศาสตร์

มุ่งเน้น

ให้ความรู้แก่ผู้บริหารใน

ใบงานที่ 1.

เรื่อง วิเคราะห์ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ชุดที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความ เรื่อง อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แล้วตอบคำถาม

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก
อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ที่การค้าโลกมีการแข่งขันกันมากขึ้น
สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของโลกจะเข้าสู่การค้าเสรี ดังนั้น
เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอ
และให้การส่งออกสิ่งทอของไทยสามารถขยายตัวและเพิ่มสมรรถนะขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรมสิ่ง
ทอและเครื่องนุ่งห่มไทย จำเป็นจะต้องพัฒนาประสิทธิภาพ
รูปแบบและชนิดของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน จะต้องร่วมมือกัน
ทั้งในส่วนของการแก้ไขปัญหา การเร่งการพัฒนาเชิงรุก เพื่อสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรม
ให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การผลิต

1.1 โครงสร้างการผลิต อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ประกอบด้วย 3 กลุ่มใหญ่ คือ

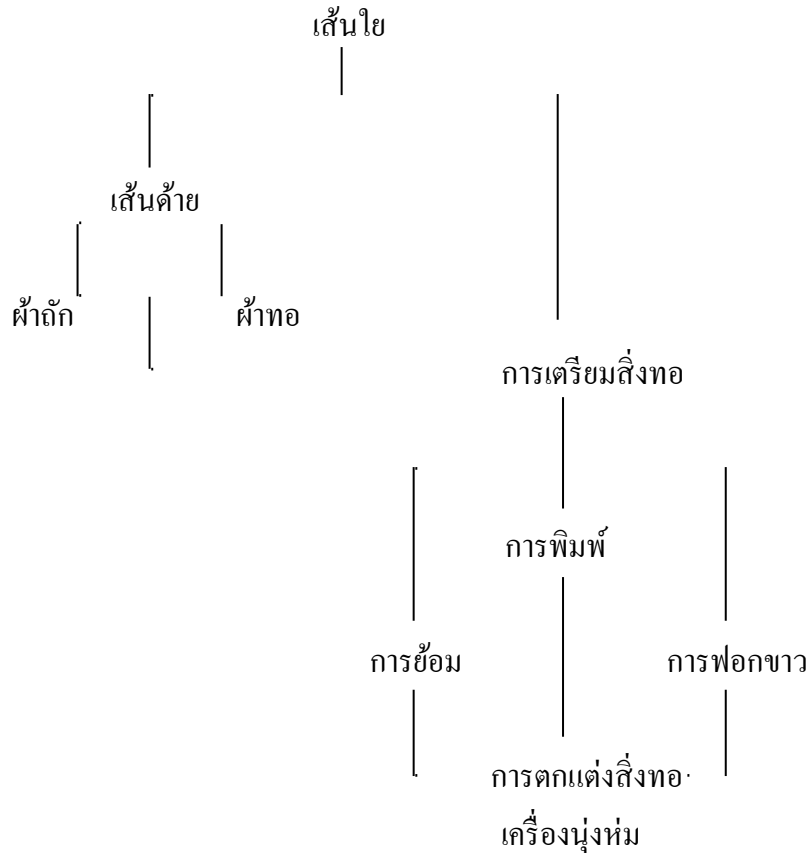
- 1) อุตสาหกรรมต้นน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใย และอุตสาหกรรมปั่นด้าย
- 2) อุตสาหกรรมกลางน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมถักผ้า

อุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และแต่งสำเร็จ

- 3) อุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำเร็จรูปอื่นๆ

กระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

มูลค่าการส่งออก

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มีมูลค่าการส่งออกสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของสินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งออก โดยที่เสื้อผ้าสำเร็จรูป มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 60 ของการส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด ทั้งนี้ ลักษณะของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ส่งออกจะมีทั้งเสื้อผ้า ตลาดระดับล่างและตลาดระดับบน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างผลิตให้กับยี่ห้อดังของโลก

ตลาดสำคัญของสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และฮ่องกง

1. ข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงการผลิตสินค้าอะไร

2. จะผลิตอย่างไร จึงจะทำให้เสียต้นทุนการผลิตต่ำ

3. การผลิตสินค้านั้นผลิตเพื่อใคร

4. นักเรียนคิดว่า ปัญหาพื้นฐานที่จะเกิดขึ้นจากการผลิตดังกล่าวนี้ จะเกิดปัญหาต่างๆ กับสังคมอย่างไร

ชุดที่ 2

คำถาม

1. ข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงการผลิตสินค้าอะไร

2. จะผลิตอย่างไร จึงจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ

3. การผลิตสินค้านี้ผลิตเพื่อใคร

4. นักเรียนคิดว่าปัญหาพื้นฐานที่จะเกิดขึ้นจากการผลิตดังกล่าวจะเกิดปัญหาต่างๆ กับสังคมอย่างไรบ้าง

ใบงานที่ 1.

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดงความคิดเห็น				การรับฟังความคิดเห็น				การตั้งใจทำงาน				การร่วมปรับปรุงผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

บันทึกหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา5 รหัสวิชา ส23101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....ชื่อหน่วย.....
เวลา.....ชั่วโมง ครูผู้สอน นางสาวจี รัตมี

11. ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางวรรณา ประชนันท์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

12.1 ผลการสอน

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
- ☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม/การต้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก.....

12.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

12.3 ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ.....

12.4 แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง
- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน.....
- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางสุวิจิ รัศมี)

ครู วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์	เวลา 2 ชั่วโมง

❶ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วย การผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ การแลกเปลี่ยน มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายกิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ได้
- 2) วิเคราะห์การดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักเศรษฐศาสตร์ได้

❸ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

-

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (เพิ่มเติม)

- 1) กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์
 - การผลิต
 - การบริโภค
 - การกระจายรายได้
 - การแลกเปลี่ยน
- 2) เศรษฐศาสตร์กับการดำเนินชีวิต

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖ กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยใช้เกม วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม วิธีสอนแบบบรรยาย)

ชั่วโมงที่ 1 - 2

1. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มกันกลุ่มละ 7 คน หรือตามความเหมาะสม แข่งขันกันนำภาพที่ครูแจกให้จำนวนกลุ่มละ 10 ภาพ ไปติดได้ข้อความ การผลิต การบริโภค กลุ่มใดติดเสร็จก่อน และถูกต้องกลุ่มนั้นเป็นฝ่ายชนะ ตัวอย่างภาพที่ครูแจกให้ เช่น
 - ภาพโรงงานอุตสาหกรรม
 - ภาพรถยนต์มีผู้โดยสารเต็มคันรถ
 - ภาพห้างสรรพสินค้า
 - ภาพโรงพยาบาลมีแพทย์รักษาคคนไข้
 - ภาพอาคารประเภทต่าง ๆ
 - ภาพร้านอาหารมีคนนั่งกินอาหาร
2. ครูให้นักเรียนกลุ่มผู้ชนะในการแข่งขัน ลำดับที่ 1- 3 ร่วมกันอธิบายความเชื่อมโยงของภาพกับหัวข้อการผลิต การบริโภค พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ
3. ครูอธิบายความรู้ให้นักเรียนเข้าใจว่า กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ และการแลกเปลี่ยน

4. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำ [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์](#) โดยอภิปรายร่วมกันถึงประเด็นสำคัญของใบงานในแต่ละตอนก่อนเขียนคำตอบ
6. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบ ความถูกต้องของใบงาน
7. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจใบงานที่ 2.1 ตอนที่ 1
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 2.1 ตอนที่ 2 ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 5 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การผลิต การบริโภค การกระจายรายได้ การแลกเปลี่ยน
10. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
11. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันจัดทำแผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยให้ครอบคลุมหัวข้อ ดังนี้
 - 1) ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 2) ขอบข่าย และเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 3) ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
 - 4) กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินแผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) นราทิพย์ ชูติวงศ์และชลดา จามรกุล. พื้นฐานเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
 - (2) พอพันธ์ อูยานนท์. พัฒนาการเศรษฐกิจไทย ในประมวลสาระชุดวิชาไทยศึกษา หน่วยที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
 - (3) รัตนา สายคณิต. การพัฒนาเศรษฐกิจในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 3 : เศรษฐศาสตร์สำหรับครู หน่วยที่ 14 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
 - (4) รัตนา สายคณิต และคณะ. พื้นฐานเศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
 - (5) วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- 3) [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.mof.go.th>

<http://www.idis.ru.ac.th>

<http://www.mfa.go.th/business/1092.php>

<http://www.itd.or.th/th/comment/reply/354>

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันจัดทำแผ่นพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น โดยครอบคลุมหัวข้อ ดังนี้

- 1) ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์
- 2) ขอบข่าย และเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
- 3) ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์
- 4) กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์

แบบประเมินแผนพับ เรื่อง เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1. 2.
 3. 4.
 5. 6.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	ความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์				
2	ขอบข่าย และเป้าหมายของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์				
3	ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์				
4	กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์				
5	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4
 ดี = 3
 พอใช้ = 2
 ปรับปรุง = 1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

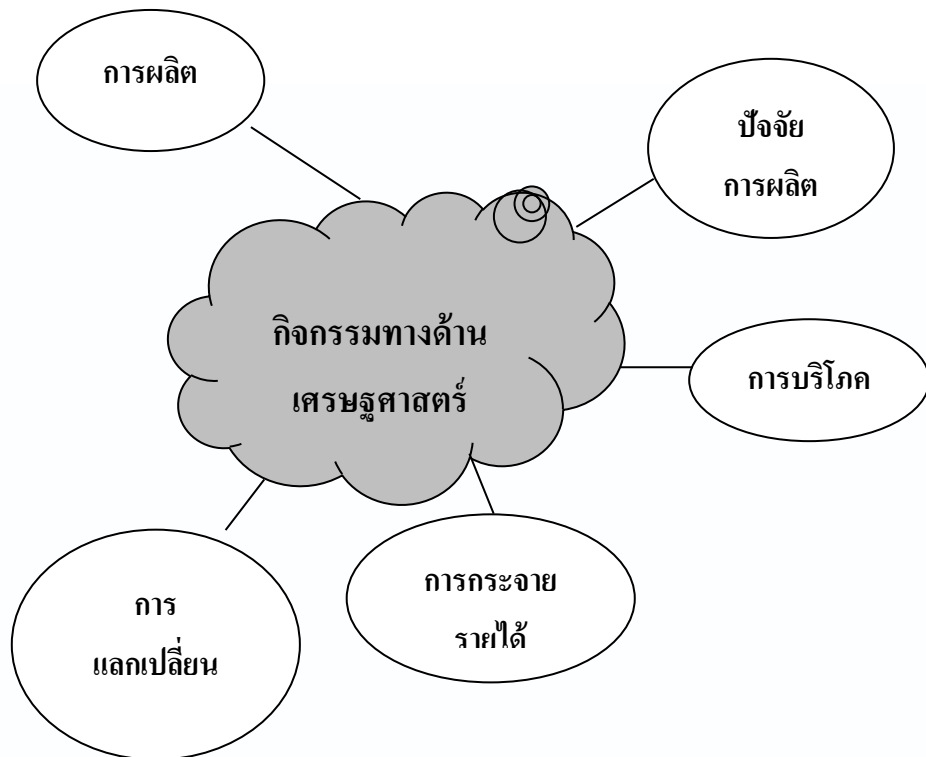
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง กิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายคำหรือข้อความที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่กำหนดให้
ในผังมโนทัศน์

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาภาพ แล้วตอบคำถาม

ภาพที่ 1

1. ปัจจัยการผลิตของภาพนี้มีอะไรบ้าง

2. โรงงานนี้จะผลิตสินค้าให้ได้กำไรสูงขึ้น ควรเน้นในเรื่องใด

ภาพที่ 2

1. บุคคลในภาพนี้ควรมีหลักในการบริโภคอย่างไร

2. ทำอย่างไรผู้บริโภคในภาพนี้จะไม่เสียเปรียบผู้ผลิต

ใบงานที่ 2.1

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

บันทึกหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา5 รหัสวิชา ส23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....ชื่อหน่วย.....

เวลา.....ชั่วโมง ครูผู้สอน นางสาวจิ รัมย์

11. ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางวรรณ ประชนันท์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

12.1 ผลการสอน

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
- ☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม/การต้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก.....

12.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

12.3 ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ.....

12.4 แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง
- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน.....
- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางสุวิจิ รัมย์)

ครู วิทยาลัยนาฏศิลปพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ระบบเศรษฐกิจในโลกปัจจุบัน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจและระบบเศรษฐกิจ	เวลา 2 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ ล้วนมีทั้งผลดีและผลเสียแตกต่างกัน และมีผลต่อการกำหนดราคาและค่าจ้าง

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/1 อภิปรายการกำหนดราคาและค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายประเภทของระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันได้
- 2) วิเคราะห์ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ ได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- ระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน ผลดีและผลเสียของระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

❹ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖ กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw))

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

1. ครูนำภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ มาให้นักเรียนดู เช่น
 - การซื้อขายสินค้าในตลาดสด ตลาดนัด ในห้างสรรพสินค้า
 - ช่างเสริมสวยกำลังเสริมสวยให้แก่ลูกค้า
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - ใครเป็นผู้บริโภค
 - ถ้านักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของผู้บริโภคในภาพ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร อธิบายเหตุผล
 - ใครเป็นผู้ผลิต
 - ผู้ผลิตในภาพนั้นจะต้องดำเนินงานอย่างไร จึงจะเกิดผลดีที่สุด
3. ครูช่วยอธิบายสรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยน การแจกจ่ายสินค้า และบริการไปยังผู้บริโภค จะต้องดำเนินการอย่างประหยัดและตอบสนองความต้องการของประชาชนในสังคมให้ได้มากที่สุด ผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เรียกว่า หน่วยเศรษฐกิจ
4. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ในเรื่องต่อไปนี้
 - 1) หน่วยเศรษฐกิจ
 - ประเภทของหน่วยเศรษฐกิจ
 - ความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ
 - 2) ระบบเศรษฐกิจ

- ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (Capitalism)
- ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialism)
- ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed economy)

5. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน โดยแบ่งกลุ่มไว้ล่วงหน้า ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมีหมายเลข 1,2,3,4 เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน (Home Groups)

6. สมาชิกแต่ละหมายเลขของกลุ่มบ้านแยกย้ายกันไป หากกลุ่มสมาชิกใหม่ที่มีหมายเลขเหมือนกัน หมายเลข 1 ไปรวมกับหมายเลข 1 หมายเลข 2 ไปรวมกับหมายเลข 2 หมายเลข 3 ไปรวมกับหมายเลข 3 หมายเลข 4 ไปรวมกับหมายเลข 4 เรียกกลุ่มใหม่ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลข อาจมีจำนวนมากในกรณีที่นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก ดังนั้น ครูอาจให้สมาชิกที่มีหมายเลขเดียวกันแยกออกเป็น 2 กลุ่มย่อย เช่น หมายเลข 1 มี 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มหมายเลข 1 มี 2 กลุ่ม กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 ก และกลุ่ม 1 ข
- กลุ่มหมายเลข 2 มี 2 กลุ่ม กลุ่ม คือ กลุ่ม 2 ก และกลุ่ม 2 ข
- กลุ่มหมายเลข 3 มี 2 กลุ่ม กลุ่ม คือ กลุ่ม 3 ก และกลุ่ม 3 ข เป็นต้น

7. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) แต่ละหมายเลขร่วมกันศึกษาหาความรู้ และช่วยกันทำใบงาน ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ และทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ
- กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและทำใบงานที่ 1.2 เรื่องระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

- กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และทำใบงานที่ 1.3 เรื่องระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

- กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม และทำใบงานที่ 1.4 เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนถึงความรู้ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษาและทำใบงานว่ากลุ่มใดมีปัญหาที่สงสัยในเรื่องใด ครูอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนมีความเข้าใจชัดเจน
2. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Groups) แต่ละหมายเลขช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของการทำใบงานที่ตนรับผิดชอบ
3. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละหมายเลขกลับไปยังกลุ่มเดิมที่เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home Groups) แล้วให้แต่ละหมายเลขผลัดกันอธิบายความรู้จากใบงานที่ตนรับผิดชอบให้สมาชิกหมายเลขอื่นฟัง กรณีถ้ามีสมาชิกคนใดสงสัยให้ซักถามจนมีความเข้าใจตรงกัน
4. ครูสุ่มเรียกตัวแทนแต่ละกลุ่มออกไปเฉลยคำตอบในใบงานหน้าชั้นเรียน เรียงตามลำดับตั้งแต่ใบงานที่ 1.1 - 1.4 โดยให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันไปได้เสนอเพิ่มเติม
5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของความรู้ในเรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ และระบบเศรษฐกิจประเภทต่าง ๆ ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดของระบบเศรษฐกิจแต่ละประเภท

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.3	ใบงานที่ 1.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.4	ใบงานที่ 1.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) นราทิพย์ ชุตินวงศ์ และชลดา จามรกุล. **พื้นฐานเศรษฐศาสตร์จุลภาค**. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

- (2) พอพันธ์ อูยานนท์. พัฒนาการเศรษฐกิจไทย ในประมวลสาระชุดวิชาไทยศึกษา หน่วยที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- (3) รัตนา สายคณิต. การพัฒนาเศรษฐกิจในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 3 : เศรษฐศาสตร์สำหรับครู หน่วยที่ 14 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- (4) รัตนา สายคณิตและคณะ. พื้นฐานเศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- (5) วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ. หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร :
- 3) [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ](#)
- 4) [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม](#)
- 5) [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม](#)
- 6) [ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

<http://www.idis.ru.ac.th>

<http://www.mfa.go.th/business/1092.php>

<http://www.itd.or.th/th/comment/reply/354>

เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

หน่วยเศรษฐกิจที่สำคัญ
ได้แก่ หน่วยเศรษฐกิจ
ประเภทใดบ้าง จงอธิบาย

[illegible]

เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

หน่วยเศรษฐกิจที่สำคัญ
ได้แก่ หน่วยเศรษฐกิจ
ประเภทใดบ้าง จงอธิบาย

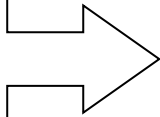
1. ครัวเรือน เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่อาจเป็นบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนร่วมกันตัดสินใจ เพื่อใช้ทรัพยากรไม่ว่า จะเป็นเงิน ทรัพย์สิน และแรงงานให้เกิดประโยชน์มากที่สุด สมาชิกครัวเรือนอาจเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตเป็นแรงงานและเป็นผู้ประกอบกิจการใดกิจการหนึ่ง
2. ธุรกิจ เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการนำเอาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ แล้วนำไปขายให้แก่ผู้บริโภค จุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การแสวงหากำไรสูงสุดจากการประกอบการของตน
3. องค์กรรัฐบาล เป็นหน่วยงานของรัฐส่วนราชการต่าง ๆ มีหน้าที่และความสัมพันธ์ กับหน่วยงานอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจ และอาจเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ผลิต ผู้บริโภคในคราวเดียวกัน

ใบงานที่ 1.2

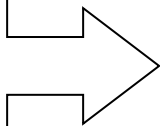
เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

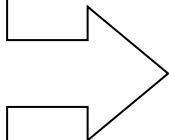
ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีลักษณะสำคัญ
อย่างไร

ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีข้อดีอย่างไร

ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีข้อเสียอย่างไร

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีลักษณะสำคัญ
อย่างไร

เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน มีเสรีภาพในการผลิต สามารถตัดสินใจในการผลิตว่าจะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร ผลิตเพื่อใคร โดยรัฐบาลไม่มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องและควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีการแข่งขันกัน เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกัน การแสวงหากำไรเกินควร

ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีข้อดีอย่างไร

1. เกิดแรงจูงใจในการผลิต และการทำงานทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว
2. การแข่งขันการผลิตจะทำให้คุณภาพของงานและคุณภาพของสินค้าดีขึ้น
3. บุคคลในระบบเศรษฐกิจมีอิสระในการใช้ทรัพยากร หรือ ประกอบกิจการที่ต้องการ
4. ผู้บริโภคมีโอกาสบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ที่เป็นธรรมมากขึ้น

ระบบเศรษฐกิจแบบ
ทุนนิยม มีข้อเสียอย่างไร

1. การกระจายรายได้ของประชาชนไม่เท่าเทียมกัน คนมีทรัพย์สินมากหรือนายทุนย่อมแสวงหารายได้จากทรัพย์สินได้มาก
2. อาจเป็นเหตุทำให้เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ มีความรุนแรง เมื่อมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการขาดแคลน ในบางครั้งรัฐบาลจำเป็นต้องควบคุมราคา
3. ผู้ผลิตอาจจะรวมตัวกันผูกขาดการผลิตสินค้าและบริการ ทำให้ผู้บริโภคต้องบริโภคในราคาสูง

បែបបទ 1.3

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

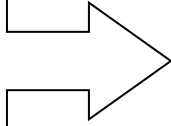
ระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม
มีลักษณะสำคัญอย่างไร

This image shows a blank sheet of handwriting practice paper. It features ten sets of horizontal dashed lines, each set consisting of three parallel lines (top, middle, and bottom) to guide letter formation. The lines are evenly spaced across the page, providing a structured environment for practicing cursive or other handwriting styles. There is no text or other markings on the paper.

ระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม
มีข้อดีอย่างไร

[illegible]

ระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม
มีข้อเสียอย่างไร

This image shows a blank sheet of handwriting practice paper. It features ten sets of horizontal dashed lines, each set consisting of three parallel lines (top, middle, and bottom) to guide letter height and placement. The lines are evenly spaced across the page, providing a structured environment for practicing letter formation and alignment.

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม

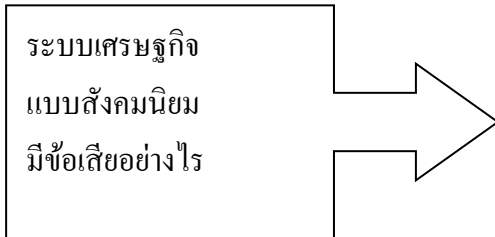
คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม
มีลักษณะสำคัญอย่างไร

1. รัฐบาลเข้าไปเป็นผู้ควบคุมและโอนกิจการธนาคารทั้งหมดเป็นของรัฐ
2. รัฐบาลจะเข้าไปควบคุมอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานและอุตสาหกรรมหนักต่าง ๆ ไว้ และควบคุมกิจการสาธารณูปโภค
3. รัฐบาลเข้าไปจัดสวัสดิการให้กับประชาชน
4. รัฐบาลเปิดโอกาสให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมีอิสระในการประกอบอาชีพในธุรกิจขนาดเล็ก มีเสรีภาพในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

ระบบเศรษฐกิจ
แบบสังคมนิยม
มีข้อดีอย่างไร

1. ประชาชนได้รับการดูแลเกี่ยวกับสวัสดิการจากรัฐค่อนข้างดี
2. รัฐบาลมีกำลังทรัพย์มากพอในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่
3. เป็นการล้มเลิกการผูกขาดธุรกิจของเอกชนในธุรกิจบางชนิด ทำให้เศรษฐกิจไม่ค่อยผันแปรขึ้นลงมากนัก

1. ถ้าการวางแผนการดำเนินงานขนาดใหญ่ โดยรัฐไม่ดี ทำให้การตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริโภคไม่มีโอกาสเลือกบริโภคสินค้ามากนัก
2. ประชาชนไม่มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการทำธุรกิจที่ตนมีความรู้ความสามารถ ทำให้ขาดกำลังใจในการปรับปรุงกิจการให้เกิดประสิทธิภาพ
3. ขาดแรงจูงใจในการผลิต หรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ

បែបបទ 1.4

เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ระบบเศรษฐกิจแบบผสม มีลักษณะสำคัญอย่างไร

[illegible]

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจแบบผสม คืออะไร

[illegible]

ข้อได้เปรียบของระบบ
เศรษฐกิจแบบผสม
คืออะไร

[illegible]

ใบงานที่ 1.4

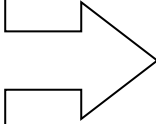
เรื่อง ระบบเศรษฐกิจแบบผสม

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

ระบบเศรษฐกิจแบบผสม
มีลักษณะสำคัญอย่างไร

1. เอกชนและรัฐบาล มีส่วนร่วมในการใช้กลไกราคา และ การวางแผนในการตัดสินใจเพื่อให้เกิด ประโยชน์และความเป็นธรรมมากที่สุด
2. เอกชนและรัฐบาลสามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการ ผลิตสินค้าและบริการ กิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการ ยกเว้นในการผลิต สินค้าและบริการบางประเภทเกี่ยวกับความมั่นคง ของชาติ หรือกิจการที่เอกชนไม่นิยมลงทุน
3. รัฐมีอำนาจเข้าไปแทรกแซงหากมีการค้ากำไรเกิน ควร หรือ ธุรกิจมีการดำเนินการที่จะนำไปสู่การ ผูกขาด
4. รัฐจะเข้าไปควบคุม ส่งเสริม และอำนวยความสะดวก แก่ผู้ประกอบการ ด้วยการสร้างโครงสร้าง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและ กระตุ้นเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ข้อดีของระบบเศรษฐกิจ
แบบผสมผสาน
คืออะไร

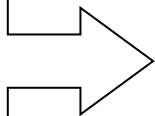
1. มีความคล่องตัวในการดำเนินการ เพราะสามารถ
ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของสภาพเศรษฐกิจได้
ถ้าเป็นเอกชนดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจจนเกิด
ปัญหา รัฐบาลก็อาจเข้าไปควบคุม หรือออกกฎหมาย
ได้

2. เอกชนมีการแข่งขันผลิตสินค้า ทำให้เกิดสินค้า
มีคุณภาพ ประชาชนสามารถเลือกบริโภคได้

3. เอกชนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐทั้งในระบบ
สาธารณูปโภค การศึกษา สาธารณสุข

.....
.....
.....

ข้อเสียของระบบ
เศรษฐกิจแบบผสม
คืออะไร

1. เอกชนอาจถูกควบคุมกิจการจากรัฐ

2. การที่รัฐเข้ามาวางแผนบางส่วน ทำให้ไม่มี
ประสิทธิภาพเพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่าง
รวดเร็ว

3. การวางแผนจากส่วนกลางเพื่อประสานประโยชน์
ของรัฐกับเอกชนให้เกิดผลดีต่อส่วนรวมนั้นในทาง
ปฏิบัติทำได้ยาก

4. การบริหารงานของรัฐในกิจการอุตสาหกรรมบาง
ประเภท หรือ การบริการจำนวนมากยังขาด
ประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับการบริหารงานของเอกชน

.....
.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4
ดี = 3
พอใช้ = 2
ปรับปรุง = 1

บันทึกหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา5 รหัสวิชา ส23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....ชื่อหน่วย.....

เวลา.....ชั่วโมง ครูผู้สอน นางสาวจี รัตมี

11. ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางวรรณมา ประชานันท์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

12.1 ผลการสอน

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
- ☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม/การต้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก.....

12.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

12.3 ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ.....

12.4 แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง
- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน.....
- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางสุวิจิ รัมย์)

ครู วิทยาลัยนาฏศิลปพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชนของไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	เวลา 4 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละประเภทจนประสบความสำเร็จนั้น ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและประเทศชาติ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/3 ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์ได้
- 2) อธิบายวิวัฒนาการของสหกรณ์ และประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทยได้
- 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จได้
- 4) วิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย
- 2) ความหมาย ความสำคัญ และหลักการของระบบสหกรณ์
- 3) ตัวอย่างและประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย
- 4) ความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและประเทศ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

④ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

⑤ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. อยู่อย่างพอเพียง

⑥ กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด, เทคนิคโต๊ะกลม วิธีสอนโดยเน้น

กระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

1. นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับสหกรณ์ที่นักเรียนรู้จัก หรือเคยเป็นสมาชิก เช่น
 - 1) สหกรณ์ร้านค้า
 - 2) สหกรณ์โรงเรียน
 - 3) สหกรณ์การเกษตร
 - 4) สหกรณ์นิคม
 - 5) สหกรณ์การประมง
 - 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ ฯลฯ
2. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะสำคัญของสหกรณ์ ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะสำคัญ และหลักการของสหกรณ์

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน (โดยครูจัดกลุ่มไว้ล่วงหน้า) ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ แต่ละคู่ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะสำคัญของสหกรณ์ และหลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์](#)
 - คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์](#)
 - คู่ที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย](#)
4. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ช่วยกันทำ และผลัดกันอธิบายประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
5. นักเรียนแต่ละคู่ของแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ตามหัวข้อในใบงานที่คู่ของตนรับผิดชอบเรียงตามลำดับจากคู่ที่ 1 ถึงคู่ที่ 3 และให้สมาชิกที่มีความสงสัยได้ซักถามจนมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน ในกรณีที่ยังไม่เข้าใจให้ถามครูผู้สอน
6. ครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปเฉลยคำตอบในใบงาน กลุ่มละ 1 ใบงาน และให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันออกไปได้นำเสนอเพิ่มเติม โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 3

1. ครูนำภาพกิจกรรมสหกรณ์ต่างๆ ในประเทศไทย มาให้นักเรียนดูและช่วยกันคิดว่า กิจกรรมดังกล่าวจัดเป็นกิจกรรมที่อยู่ในสหกรณ์ประเภทใด เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์นิคม ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่
 - 1) การรวมกลุ่มการเกษตร
 - 2) การจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์
 - 3) การฝากเงิน การกู้เงินของสมาชิกในชุมชน หรือในโรงงาน
 - 4) ภาพการรวมกลุ่มของชาวประมง
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้เรื่อง ประเภทของสหกรณ์ และปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ จากหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ**ใบงานที่ 1.4 เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย** โดยปฏิบัติดังนี้
- 1) สมาชิกคนที่ 1 ของกลุ่มเขียนคำตอบข้อที่ 1 แล้วส่งใบงานไปยังคนที่ 2
 - 2) สมาชิกคนที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของสมาชิกคนที่ 1 แล้วเขียนคำตอบเพิ่มเติม ในกรณีที่คำตอบไม่สมบูรณ์ หรือแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง จากนั้นเขียนคำตอบในข้อ 2 แล้วส่งใบงานไปยังคนที่ 3
 - 3) สมาชิกคนที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของสมาชิกคนที่ 2 แล้วเขียนคำตอบเพิ่มเติม ในกรณีที่คำตอบไม่สมบูรณ์ หรือแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง จากนั้นเขียนคำตอบในข้อ 3
- ให้สมาชิกในกลุ่มคนต่อไปดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกันนี้จนครบทุกข้อ
4. สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนคำตอบหมุนเวียนกันไปเรื่อยๆ จนเสร็จทุกคำถาม
5. สมาชิกในกลุ่มทุกคนช่วยกันทบทวนความถูกต้องของการทำใบงาน
6. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1 และช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของสหกรณ์แต่ละประเภท และปัจจัยสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วรายงานสรุปตามหัวข้อที่กำหนด ใน**ใบงานที่ 1.5 เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์**

ชั่วโมงที่ 4

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการดำเนินการสืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์ของแต่ละกลุ่มว่ามีวิธีการดำเนินการในการทำงาน หรือมีขั้นตอนการทำงานอย่างไร มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนการแก้ไขปัญหายังไง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อนำเสนอผลงาน ตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีกลุ่มอื่นที่เป็นฝ่ายฟังได้ช่วยกันเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 5 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 เสนอแนะเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางการดำเนินการสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.3	ใบงานที่ 1.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.4	ใบงานที่ 1.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.5	ใบงานที่ 1.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) เชิญ บำรุงวงศ์ และกฤษฎา ประศาสน์วุฒิ. หลักการ อุดมการณ์สหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ ในประมวลสาระชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ หน่วยที่ 1 สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
 - (2) โอภาวดี เข้มทอง. วิวัฒนาการสหกรณ์ในต่างประเทศในประมวลสาระชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- 3) สื่อการสอน ภาพกิจกรรมสหกรณ์
- 4) [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์](#)
- 5) [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์](#)
- 6) [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย](#)
- 7) [ใบงานที่ 1.4 เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย](#)
- 8) [ใบงานที่ 1.5 เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.kwc.ac.th/3Society.htm>

<http://www.irtcoop.com/manual.htm>

<http://www.sangkomdelivery2u.ob.tc/Econ3.html>

http://sites.google.com/site/banrainarao/column/commu_econ_02

<http://www.oknation.net/blog/friendshelpingfriends/2009/08/14/entry-3>

สื่อการสอน

ภาพกิจกรรมสหกรณ์

การรวมกลุ่มเกษตรกร

การจำหน่ายสินค้าสหกรณ์

การฝากเงิน การกู้เงินของสมาชิกในชุมชน

การรวมกลุ่มของชาวประมง

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สหกรณ์มีลักษณะสำคัญอย่างไร

2. หลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยทั่วไป มีอะไรบ้าง

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สหกรณ์มีลักษณะสำคัญอย่างไร

- 1) เป็นธุรกิจที่มีปัจจัยการผลิตคือ คน เงิน ทรัพยากร และการจัดการ
- 2) เกิดจากการรวมคน รวมทุนด้วยความสมัครใจ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม
- 3) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4) เป็นนิติบุคคล มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย
- 5) สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- 6) มีกฎหมายสหกรณ์ และข้อบังคับสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

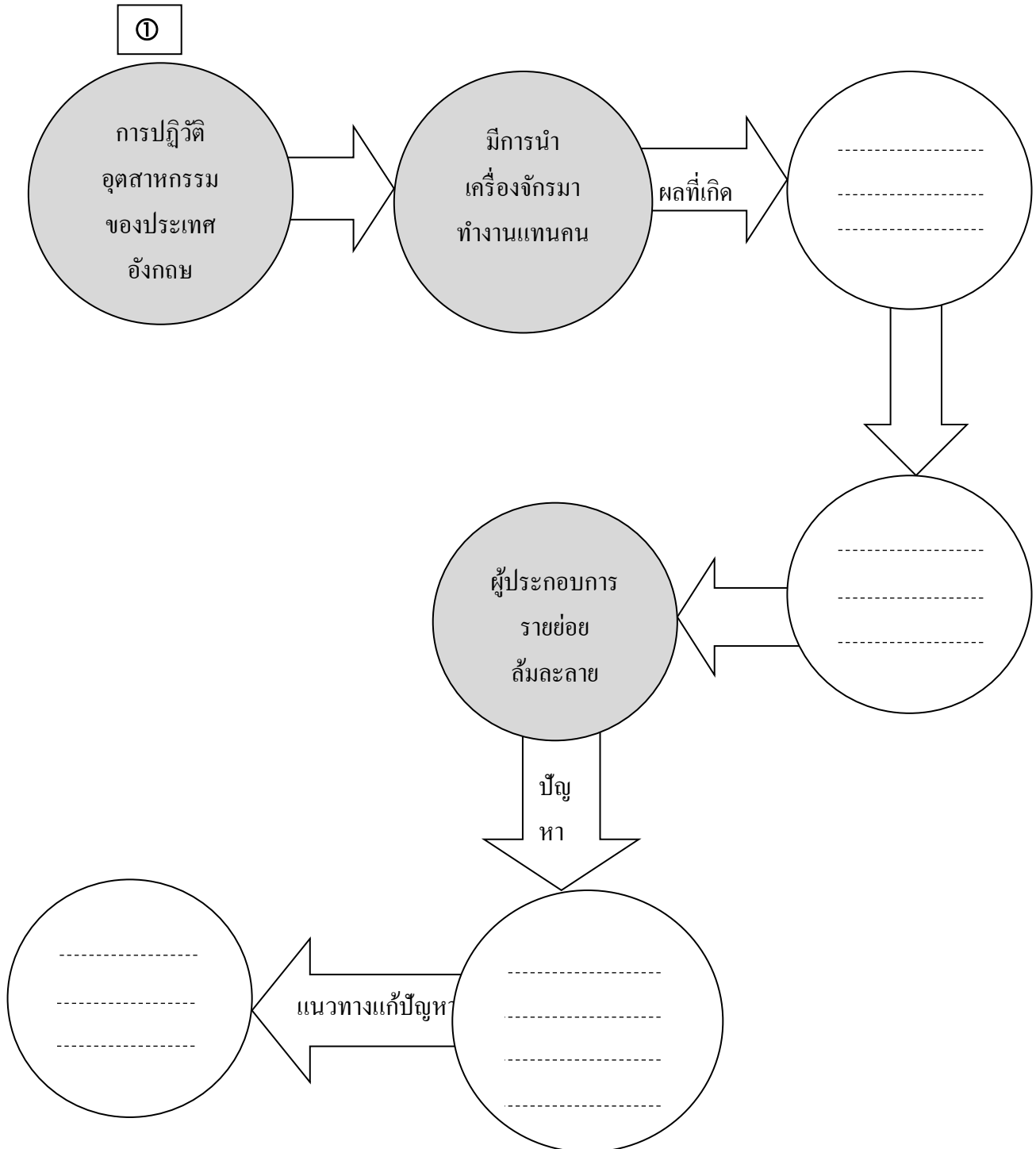
2. หลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยทั่วไป มีอะไรบ้าง

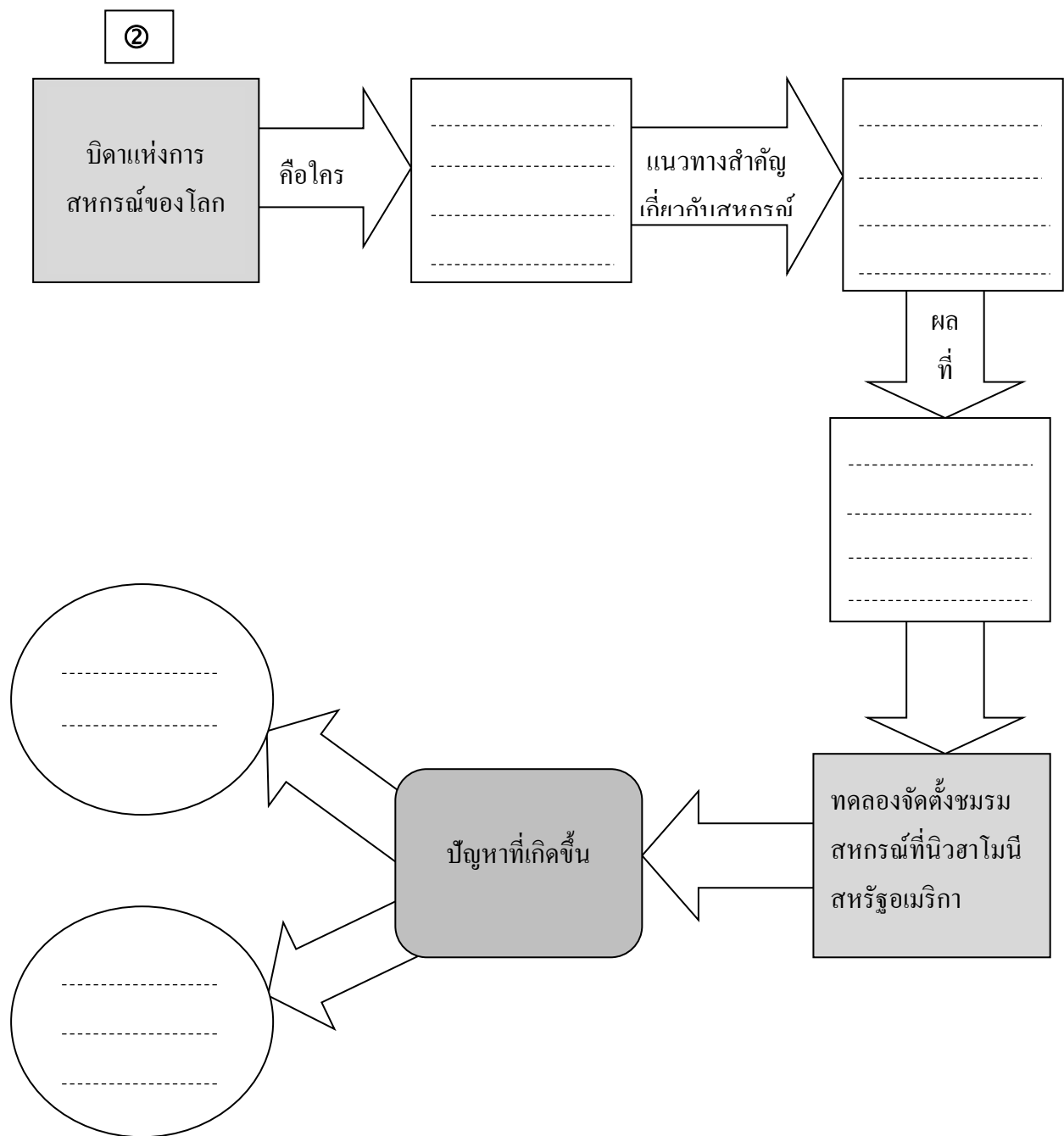
- 1) เปิดรับสมาชิกทั่วไป
- 2) สมาชิกคนหนึ่งออกเสียงลงคะแนนได้เสียงเดียว
- 3) จ่ายเงินปันผลตามส่วนแห่งการซื้อของสมาชิก
- 4) จ่ายดอกเบี้ยตามหุ้นในอัตราจำกัด
- 5) เป็นกลางในลัทธิศาสนาและการเมือง
- 6) ขายสินค้าตามราคาตลาด และขายด้วยเงินสด
- 7) ส่งเสริมการศึกษาอบรมทางสหกรณ์

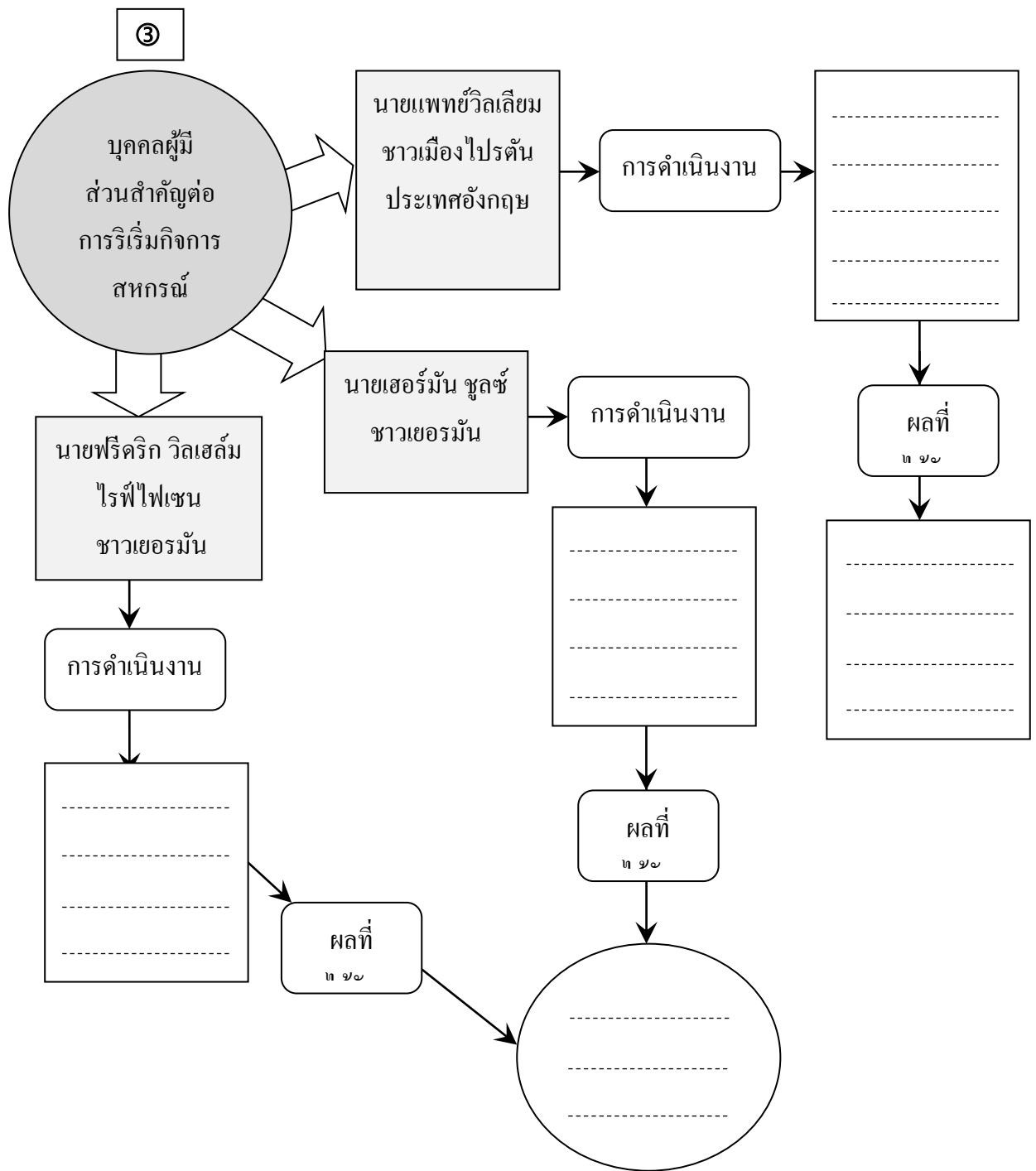
ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความในกรอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับข้อความที่กำหนดให้

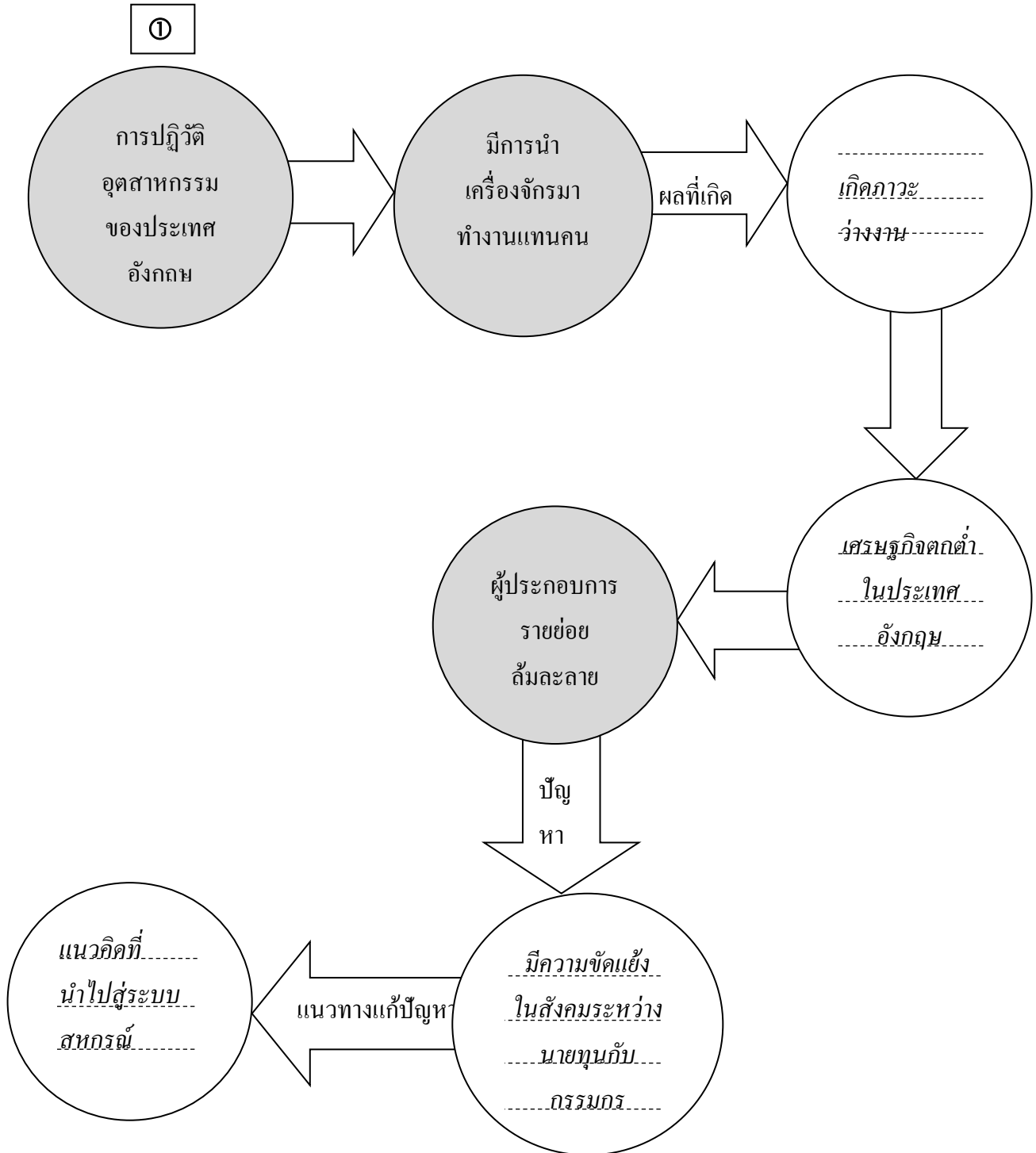

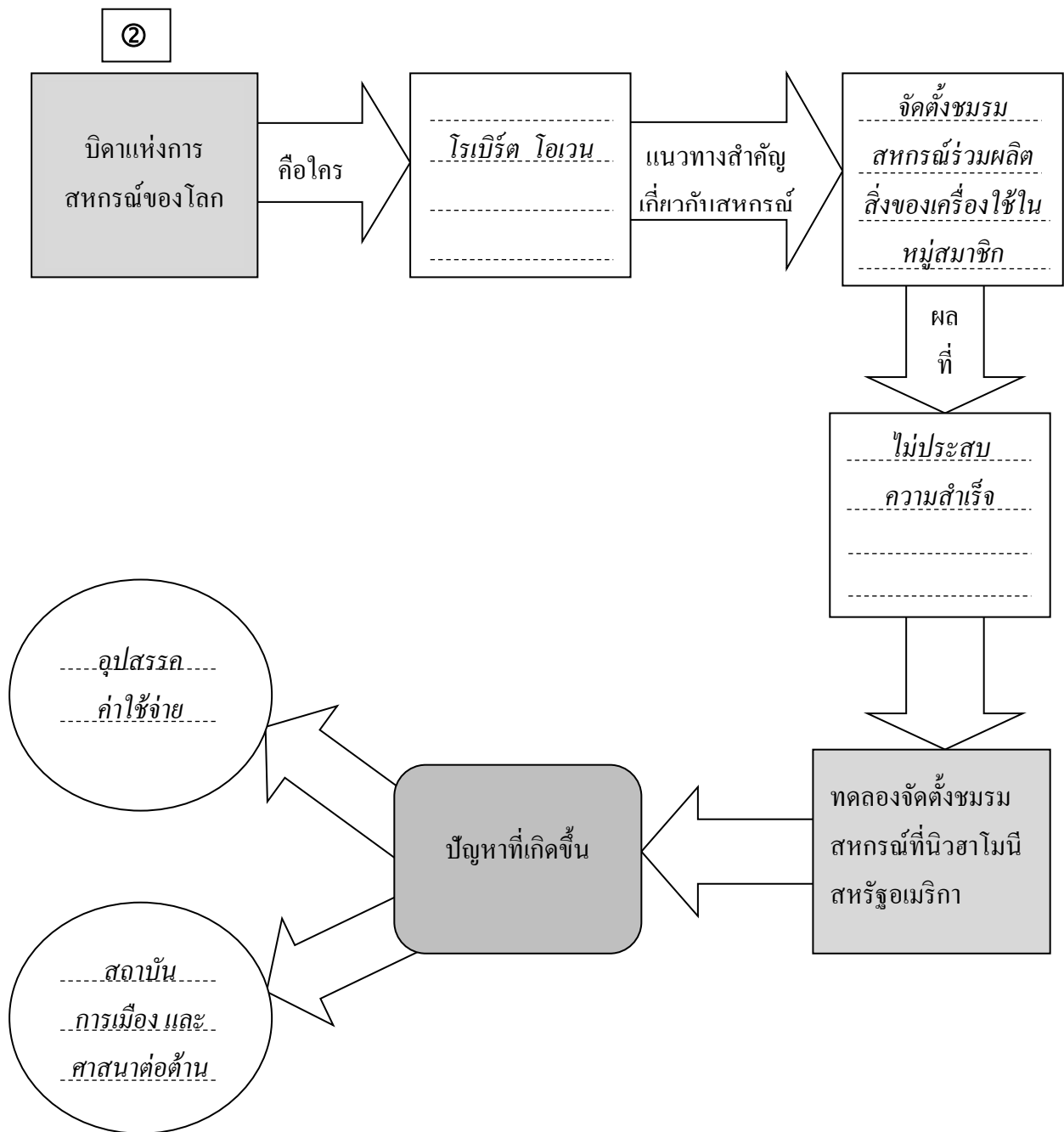

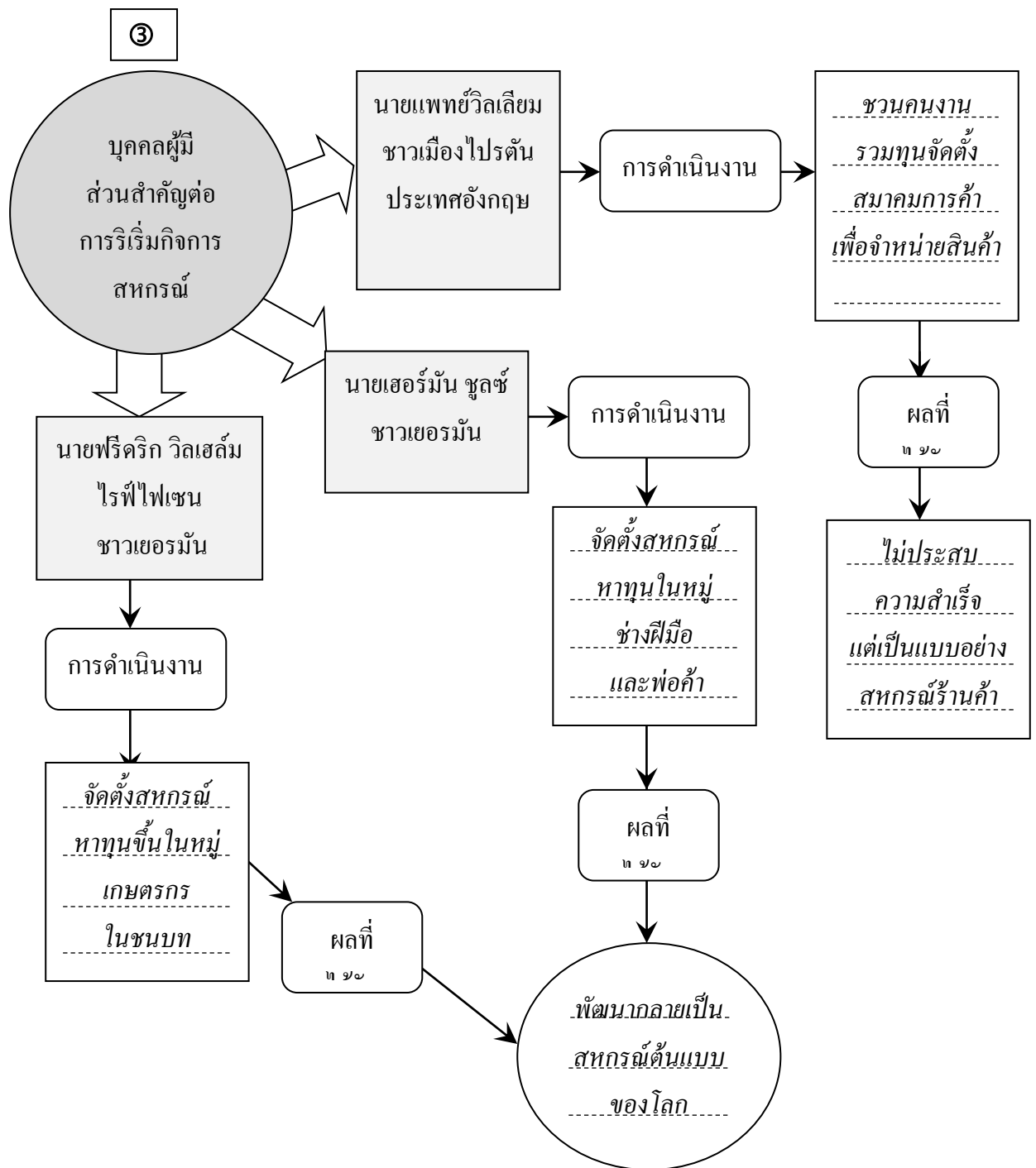

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความในกรอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับข้อความที่กำหนดให้

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขบนข้อความที่กำหนดให้ ไปเรียงลำดับในกรอบด้านล่าง
ตามลำดับเหตุการณ์

1 ประกาศพระราชบัญญัติ สหกรณ์ฉบับแรก ในพ.ศ. 2471	2 ร้านสหกรณ์แห่งแรก ที่อำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ชื่อ ร้านสหกรณ์บ้านสินไช้	3 การจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทย เพื่อเป็นสถาบัน การให้การศึกษาแก่สมาชิก สหกรณ์ทั่วประเทศ ติดต่อ ประสานงานกับสหกรณ์ ต่างประเทศ
4 จัดตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินไช้ จังหวัดพิษณุโลก	5 การควบกิจการสหกรณ์ หาทุนเข้าด้วยกัน ควบกิจการ เป็นขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจ แบบอเนกประสงค์	6 ประกาศกฎกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กำหนดสหกรณ์ ไว้ 6 ประเภท
7 การดำเนินการขยายกิจการ สหกรณ์ ระยะแรกนั้นมี ข้อจำกัดเรื่อง ทุนและข้อจำกัด ในทางกฎหมาย	8 การริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เช่าซื้อ ที่ดินที่จังหวัด ปทุมธานี	9 พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ จัดตั้งสหกรณ์ ชนิดไฟฟ้าไฟเซน ที่ประเทศ เยอรมัน เพื่อปรับใช้กับไทย จุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์กันจน
10 สหกรณ์หาทุนแปรสภาพเป็น สหกรณ์การเกษตร มาจนถึง ปัจจุบัน		

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย คืออะไร

2. สหกรณ์ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 แบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขบนข้อความที่กำหนดให้ ไปเรียงลำดับในกรอบด้านล่าง
ตามลำดับเหตุการณ์

1 ประกาศพระราชบัญญัติ สหกรณ์ฉบับแรก ในพ.ศ. 2471	2 ร้านสหกรณ์แห่งแรก ที่อำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ชื่อ ร้านสหกรณ์บ้านสนธิ์	3 การจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทย เพื่อเป็นสถาบัน การให้การศึกษาแก่สมาชิก สหกรณ์ทั่วประเทศ ติดต่อ ประสานงานกับสหกรณ์ ต่างประเทศ
4 จัดตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ จังหวัดพิษณุโลก	5 การควบกิจการสหกรณ์ หาทุนเข้าด้วยกัน ควบกิจการ เป็นขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจ แบบอเนกประสงค์	6 ประกาศกฎกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กำหนดสหกรณ์ ไว้ 6 ประการ
7 การดำเนินการขยายกิจการ สหกรณ์ ระยะแรกนั้นมี ข้อจำกัดเรื่อง ทุนและข้อจำกัด ในทางกฎหมาย	8 การริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เข้าซื้อ ที่ดินที่จังหวัด ปทุมธานี	9 พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ จัดตั้งสหกรณ์ ชนิดไฟฟ้าเฟรน ที่ประเทศ เยอรมัน เพื่อปรับใช้กับไทย จุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์กันจน
10 สหกรณ์หาทุนแปรสภาพเป็น สหกรณ์การเกษตร มาจนถึง ปัจจุบัน		

9	4	7	1	8	2	5	10	3	6
---	---	---	---	---	---	---	----	---	---

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย คืออะไร

1) เพื่อเป็นสถาบันสำหรับการศึกษาแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ

2) เพื่อติดต่อประสานงานกับสถาบันสหกรณ์ต่างประเทศ

3) เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ และความช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์สากล

ในด้านอื่นๆ ที่มีใช้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ

2. สหกรณ์ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 แบ่งเป็นกี่ประเภท
อะไรบ้าง

แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1) สหกรณ์การเกษตร

2) สหกรณ์นิคม

3) สหกรณ์ประมง

4) สหกรณ์ออมทรัพย์

5) สหกรณ์ร้านค้า

6) สหกรณ์บริการ

ใบงานที่ 1.4

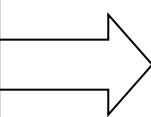
เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของสหกรณ์ในประเทศไทย แต่ละประเภท

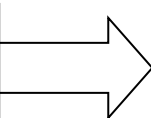
1.

สหกรณ์จำกัด

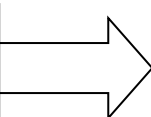
2.

สหกรณ์ไม่จำกัด

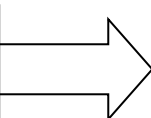
3.

สหกรณ์การเกษตร

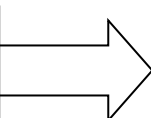
4.

สหกรณ์ประมง

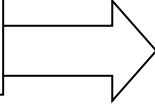
5.

สหกรณ์ที่ดิน

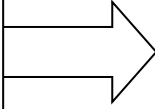
6.

สหกรณ์ร้านค้า

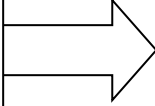
7.

สหกรณ์ออมทรัพย์

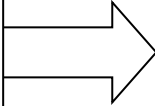
8.

สหกรณ์บริการ

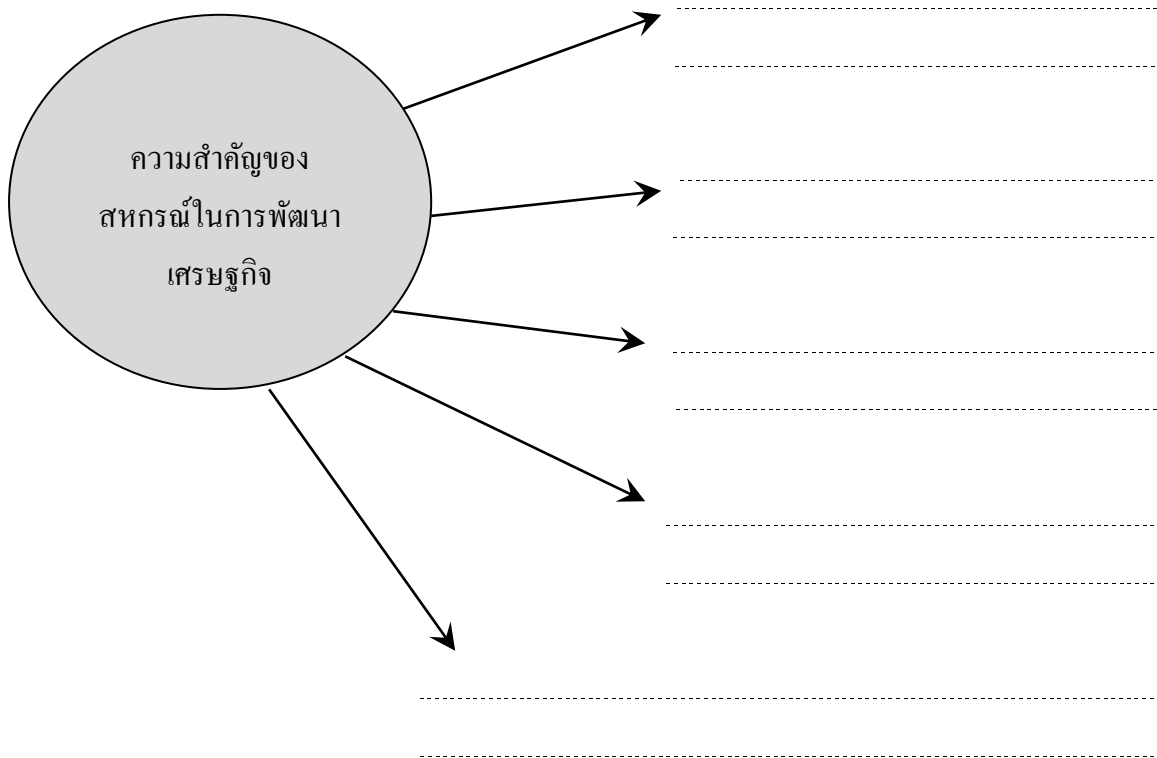
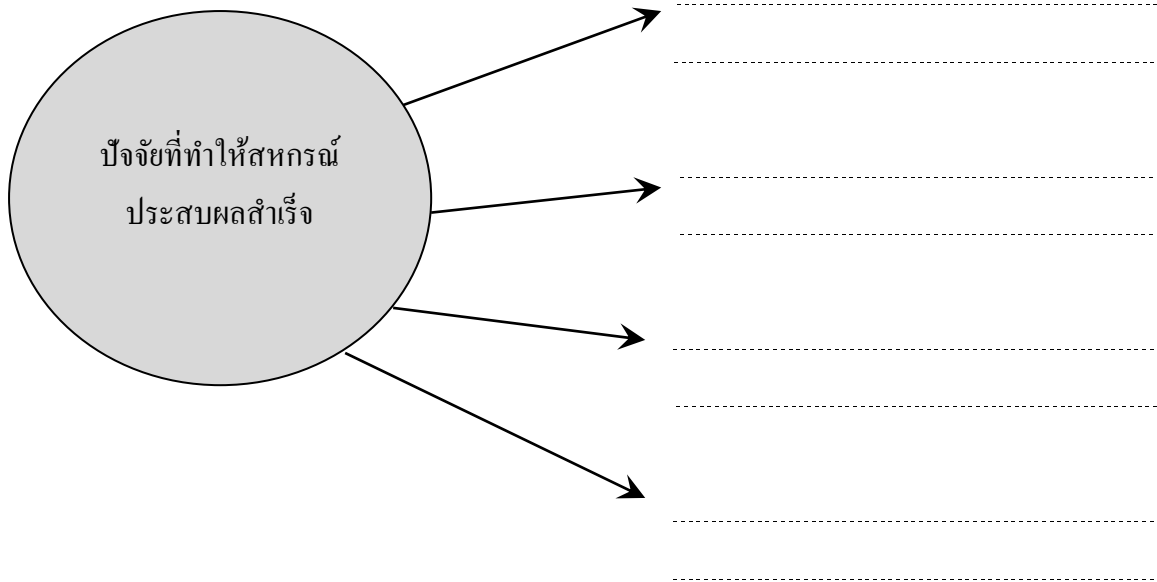
9.

สหกรณ์เครดิต
ยูเนียน

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์

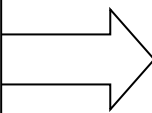
เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของสหกรณ์ในประเทศไทย แต่ละประเภท

1.

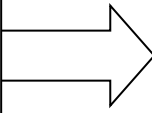
สหกรณ์จำกัด

สหกรณ์ที่สมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกิน
จำนวนค่าหุ้นที่ยังใช้ไม่ครบมูลค่าที่ตนถือ

2.

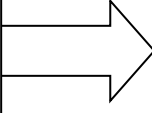
สหกรณ์ไม่จำกัด

สหกรณ์ซึ่งสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน
ในหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์ โดยไม่จำกัด

3.

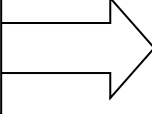
สหกรณ์การเกษตร

เป็นสหกรณ์ที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมตัว
จัดตั้งมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกช่วยเหลือกัน เพื่อแก้ไข
ความเดือดร้อน ในการประกอบอาชีพของสมาชิก

4.

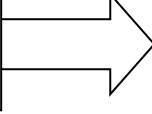
สหกรณ์ประมง

จัดตั้งในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
ในการประกอบอาชีพ

5.

สหกรณ์ที่ดิน

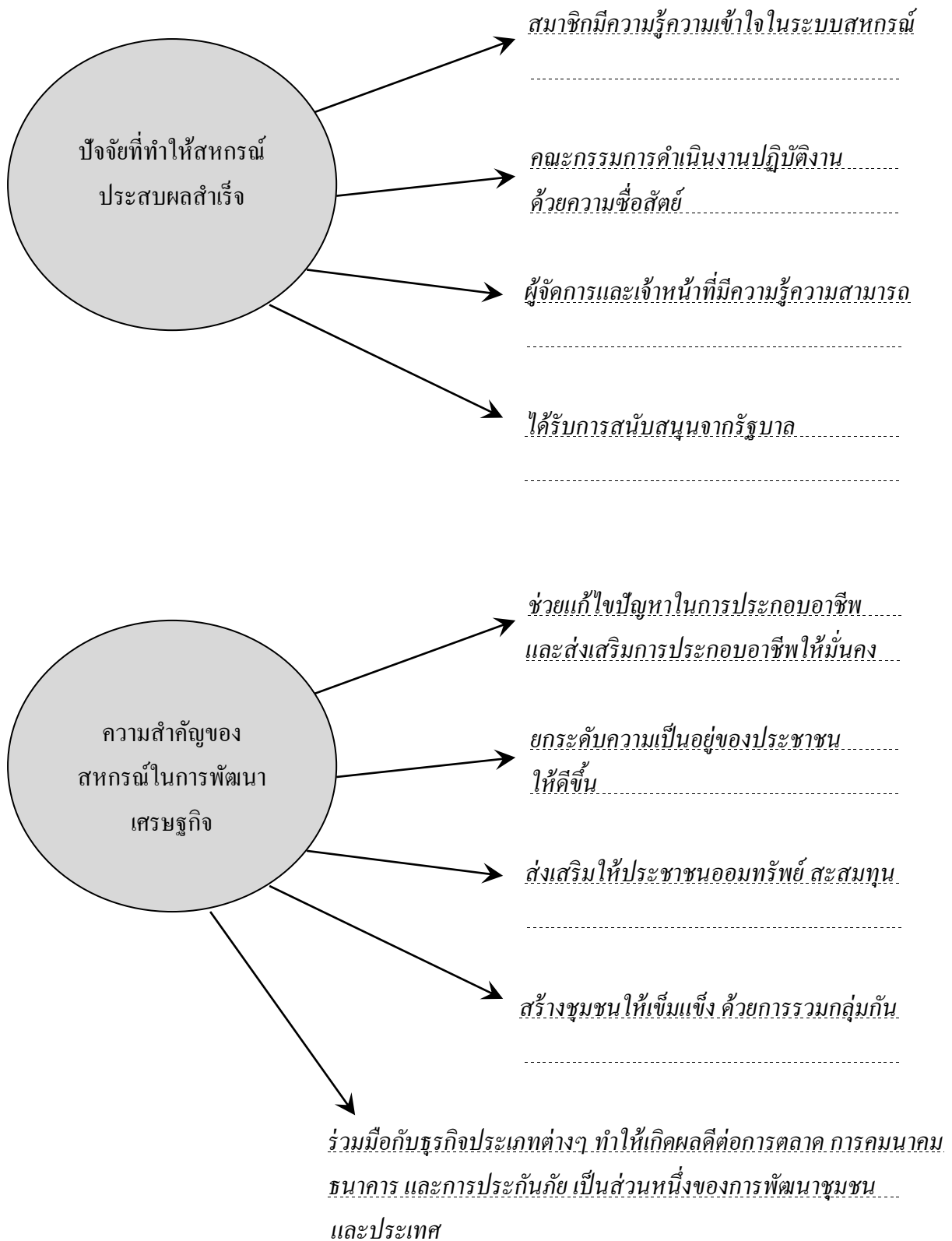

เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินมา
ให้แก่ราษฎร ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตร

6. **สหกรณ์ร้านค้า** → เป็นสหกรณ์สำหรับผู้บริโภคทั่วไป โดยการจัดจำหน่ายสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในครอบครัวให้แก่สมาชิก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
7. **สหกรณ์ออมทรัพย์** → เป็นสหกรณ์สำหรับผู้ที่มีรายได้ประจำทั่วไป ที่ต้องการออมทรัพย์เป็นประจำ และช่วยเหลือกันด้วยการให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็น
8. **สหกรณ์บริการ** → เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นสำหรับผู้ต้องการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นคง และรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป
9. **สหกรณ์เครดิต
ยูเนียน** → เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มประชากรที่มีภูมิลำเนา หรือมีการประกอบอาชีพหลักที่มีความสัมพันธ์กัน และอยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการของสหกรณ์ที่จัดตั้ง มีการนำเงินของตนมาสะสมเป็นกองทุน มีการบริหารจัดการให้สมาชิกกู้ยืม

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วนำมา
รายงานสรุปในหัวข้อที่กำหนด

1. ชื่อสหกรณ์

.....

2. มีที่ตั้ง/ที่ทำการอยู่ที่
ใด

.....
.....

3. จัดอยู่ในสหกรณ์
ประเภทใด

.....
.....
.....

4. มีวัตถุประสงค์อย่างไร

.....
.....

5. คณะกรรมการประกอบ
ด้วยตำแหน่งใดบ้าง

.....
.....

.....
.....
.....

6. ลักษณะการดำเนินงาน
เป็นอย่างไร

7. มีผลประโยชน์ต่อ
สมาชิก

8. การดำเนินงานของสหกรณ์
เป็นประโยชน์ต่อสังคม
และประเทศอย่างไร

9. บทสรุป/หรือข้อคิดจาก
การสืบค้นข้อมูล

เฉลย

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วนำมา
รายงานสรุปในหัวข้อที่กำหนด

1. ชื่อสหกรณ์

2. มีที่ตั้ง/ที่ทำการอยู่ที่ใด

3. จัดอยู่ในสหกรณ์ประเภท
ใด

4. มีวัตถุประสงค์อย่างไร

5. คณะกรรมการประกอบ
ด้วยตำแหน่งใดบ้าง

6. ลักษณะการดำเนินงาน
เป็นอย่างไร

7. มีผลประโยชน์ต่อ
สมาชิก

8. การดำเนินงานของสหกรณ์
เป็นประโยชน์ต่อสังคม
และประเทศอย่างไร

9. บทสรุป/หรือข้อคิดจาก
การสืบค้นข้อมูล

บันทึกหลังสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา5 รหัสวิชา ส23101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
หน่วยการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....ชื่อหน่วย.....
เวลา.....ชั่วโมง ครูผู้สอน นางสาวจี รัตมี

11. ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- () เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม
- () มีองค์ประกอบครบ
- () สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด
- () การบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการ
- () บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้
- () เชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- () มีการส่งเสริมประชาธิปไตย
- () มีสื่อการสอนที่เหมาะสม
- () มีรูปแบบการวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- () สามารถนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาได้

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางวรรณา ประชนันท์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายประภาส ศรีทอง)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

12. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

12.1 ผลการสอน

- ☐ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ K P A
- ☐ มีการบูรณาการ คุณธรรม/การต้านการทุจริต/หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ สอนไม่ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก.....

12.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

- ☐ จำนวนนักเรียนที่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
- ☐ อื่นๆ

12.3 ปัญหาและอุปสรรค

- ☐ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับเวลา
- ☐ มีนักเรียนทำใบงาน/ใบกิจกรรมไม่ทันตามกำหนดเวลา
- ☐ มีนักเรียนที่ไม่สนใจเรียน
- ☐ อื่นๆ.....

12.4 แนวทางแก้ไข

- ☐ ควรนำแผนไปปรับปรุง เรื่อง
- ☐ แนวทางแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน/ไม่สนใจเรียน.....
- ☐ ไม่มีข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ครูผู้สอนและบันทึก

(นางสุวิจิ รัศมี)

ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ของไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	เวลา 3 ชั่วโมง

❖ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีความสำคัญต่อการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

◆ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจ
สังคมของประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ได้
- 2) วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้
- 3) วิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบันที่แสดงถึงเศรษฐกิจพอเพียงได้

☒ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ปัญหาการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา โดยการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ฉบับที่ผ่านมา
- 2) การพัฒนาประเทศที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมฉบับปัจจุบัน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

☒ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

☞ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. ขยัน อดทน

กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง, เทคนิคคู่คิดสี่สหาย
วิธีสอนแบบบรรยาย)

10 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ชั่วโมงที่ 1

1. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ความรู้เดิมของนักเรียนที่เคยเรียนประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยาเป็นราชธานี ว่าสภาพเศรษฐกิจในสมัยนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร
ซึ่งนักเรียนสามารถตอบได้หลากหลาย เช่น
 - อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรคือการเพาะปลูกพืชเพื่อการดำรงชีวิต
 - ผลิตภัณฑ์ของต่าง ๆ ประเภทหัตถกรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ
 - ส่งสินค้าที่ผลิตเหลือใช้ไปขายยังต่างประเทศ
 - การค้าขายกับต่างประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองในสมัยอยุธยามากกว่าสมัยสุโขทัย

ฯลฯ

2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2398-2504 เปรียบเทียบกับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในภาพรวม
3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง (ค่อนข้างเก่ง) ปานกลาง (ค่อนข้างอ่อน) และอ่อน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย จากหนังสือเรียน และร่วมกันอภิปรายถึงประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษาจนมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย](#) ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ทำใบงานที่ 1.1 ตอนที่ 1
 - คู่ที่ 2 ทำใบงานที่ 1.1 ตอนที่ 2
6. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันทบทวนผลงานที่ร่วมกันทำและตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่สลับกันเล่าความรู้จากการทำใบงานในส่วนที่คู่ของตนรับผิดชอบ และให้ผู้ที่ยังไม่เข้าใจได้ซักถามจนเข้าใจกระจ่างชัดเจน ถ้ายังไม่เข้าใจให้ถามครูผู้สอน
7. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบใน [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย](#) และช่วยกันสรุปโครงสร้างเศรษฐกิจไทยก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและโครงสร้างเศรษฐกิจไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชั่วโมงที่ 2-3

1. ครูนำข่าวหรือข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน เช่น
 - สินค้าด้านพืชผักผลไม้ของไทยเป็นที่ต้องการของประเทศในยุโรป และเอเชีย ทำให้เกษตรกรไทยเพิ่มการผลิตมากขึ้น
 - สินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยจำนวนมาก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ อัญมณีและเครื่องประดับ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป ข้าว เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง
2. ครูตั้งคำถามถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
 - ข่าวที่นำเสนอขึ้นส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของไทยอย่างไรบ้าง
 - ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมีอะไรบ้าง และมีแนวทางป้องกันแก้ไขอย่างไร
 - มีวิธีการที่จะพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในข่าวข้อที่ 1 อย่างไรบ้าง เพื่อให้ส่งผลดีต่อสภาพความ

เป็นอยู่ของประชาชน และประเทศชาติ

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าผลดีที่เกิดขึ้นจากข้อมูลข่าวสารในข้อ 1 นั้น เนื่องจากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มจากแผนฉบับที่ 1- ฉบับที่ 10 ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปัจจุบัน ครูอธิบายสาระสำคัญในหัวข้อต่อไปนี้
 - จุดเด่นและปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1-10
 - ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - เครื่องชี้วัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
4. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมในชั่วโมงที่ 1 ศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากหนังสือเรียน และจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นสำคัญของหัวข้อที่ศึกษาและช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ](#) ดังนี้
 - สมาชิกคนที่หนึ่งของกลุ่ม เขียนคำตอบในหัวข้อของใบงานข้อที่หนึ่ง แล้วส่งต่อให้สมาชิกคนที่สองของกลุ่ม
 - สมาชิกคนที่สองของกลุ่มอ่านคำตอบของสมาชิกคนที่หนึ่ง ตรวจสอบความถูกต้องหรือเขียนคำตอบเพิ่มเติม และทำใบงานในข้อต่อไป
 - สมาชิกคนต่อไปอ่านคำตอบของสมาชิกที่เขียนไว้ แล้วตรวจสอบความถูกต้องหรือเขียนคำตอบเพิ่มเติม และทำใบงานในข้อต่อไป
 - สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนคำตอบหมุนเวียนไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของใบงานที่ 1.2
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันเฉลยคำตอบในใบงานซึ่งอาจจะเป็นหัวข้อละ 1-2 กลุ่ม หมุนเวียนกันไป แล้วให้กลุ่มอื่นช่วยเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันไป โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแต่ละฉบับ และผลที่ได้รับ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

“ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม. 4-ม.6

2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

(1) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงใน

ชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : หจก. บางกอกบล๊อค, 2548.

(2) สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.

กษัตริย์นักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ดอกเบญ, 2546.

(3) พอพันธ์ อูยานนท์. พัฒนาการเศรษฐกิจไทย ในประมวลสาระชุดวิชาไทยศึกษา

หน่วยที่ 3 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี :

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

(4) รัตนา สายคณิต. การพัฒนาเศรษฐกิจ ในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา 3 :

เศรษฐศาสตร์สำหรับครูหน่วยที่ 14 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

2546.

(5) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิต

พอเพียง. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.

(6) สุนทร กุลวัฒนวรพงศ์. ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่.

กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2544.

- 3) เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 4) [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย](#)
- 5) [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
<http://www.sufficiencyeconomy.org/>
<http://www.doae.go.th/report/SE/html/01.htm>
http://www.inspect9.moe.go.th/economic_king80.htm
<http://www.sufficiencyeconomy.panyathai.or.th/>

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 \(พ.ศ. 2504-2509\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 \(พ.ศ. 2510-2514\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 \(พ.ศ. 2515-2519\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 \(พ.ศ. 2520-2524\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 \(พ.ศ. 2525-2529\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 \(พ.ศ. 2530-2534\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 \(พ.ศ. 2535-2539\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 \(พ.ศ. 2540-2544\)](#)

- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 \(พ.ศ. 2545-2549\)](#)
- [แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10\(พ.ศ. 2550-2554\)](#)

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

1. สถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมไทยในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมา

1) สังคมไทยได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวอยู่ในระดับสูงโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 7.8 ต่อปี รายได้ต่อหัวของคนไทยเพิ่มขึ้นจาก 2,100 บาท ในปี 2504 เป็น 68,000 บาท ในปี 2538 หรือเพิ่มขึ้น 32 เท่าตัว สัดส่วนคนยากจนของประเทศลดลงเหลือเพียงร้อยละ 13.7 ในปี 2535 เปรียบเทียบกับเป้าหมายร้อยละ 20 ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7ฐานะการเงินการคลังของประเทศมีความมั่นคงและได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากนานาประเทศส่วนการลงทุนของภาครัฐในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการพื้นฐานทางสังคมโดยต่อเนื่องนั้นได้ทำให้คนไทยมีรายได้ฐานะความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาโดยตลอด

2) ถึงแม้ว่าการพัฒนาประเทศจะบรรลุเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่กิจกรรมและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็ยังคงกระจุกตัวอยู่ในภาคมหานครและปริมณฑล รายได้ต่อหัวของคนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยังสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆของประเทศมาก โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีรายได้ต่อหัวต่ำที่สุดประมาณ 12 เท่า กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงสุด 20 เปอร์เซ็นต์แรกมีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 54 ในปี 2531 เป็นร้อยละ 59 ในปี 2535 ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ 20 เปอร์เซ็นต์ต่ำสุดมีสัดส่วนรายได้ลดลงจากร้อยละ 4.6 ในปี 2531 เหลือเพียงร้อยละ 3.9 ในปี 2535 ช่องว่างระหว่างรายได้และโอกาสที่ได้รับจากผลของการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่และการพัฒนาประเทศในระยะยาว

3) ผลของการพัฒนาที่ผ่านมาทำให้คนไทยส่วนใหญ่ได้รับการบริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการพื้นฐานทางสังคมมากขึ้นในระดับที่น่าพอใจ กล่าวคือ ในปี 2537 ในหมู่บ้านชนบทมีไฟฟ้าใช้แล้วร้อยละ 97.7 มีน้ำสะอาดดื่มกินในระบบประปา สำหรับเขตเมืองในภูมิภาคมากกว่าร้อยละ 75 และร้อยละ 32 ในหมู่บ้านชนบท ในด้านคมนาคมขนส่งได้มีถนนเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดอำเภอและตำบล คิดเป็นระยะทางรวมทั้งสิ้น 210,025 กิโลเมตร ซึ่งเป็นถนนในหมู่บ้านประมาณ 123,400 กิโลเมตร ในด้านการศึกษาคนไทยในชนบทมีการศึกษาสูงขึ้น โดยมีอัตราเข้าเรียนในภาคบังคับถึงร้อยละ 97.7 ความสำเร็จของการพัฒนาด้านสาธารณสุขได้ทำให้อายุขัยเฉลี่ยของคนไทยในปี 2537 เพิ่มขึ้นเป็น 67.6 ปี เปรียบเทียบกับปี 2533 ซึ่งคนไทยมีอายุขัยเฉลี่ยเพียง 63 ปีเท่านั้น

4)การมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่งคั่งในด้านรายได้ทำให้คนไทยและสังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคม คือ การย่อหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัยการเอาใจเอาเปรียบส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของไทยเริ่มจางหายไปพร้อมกับการล่มสลายของสถาบันครอบครัวชุมชนและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนอกจากนี้สภาพบีบคั้นทางจิตใจของคนในสังคมเกิดจากความแออัดของชุมชนเมืองสภาวะแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงซึ่งมากับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ได้ส่งผลให้ภาวะการเจ็บป่วยของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่โรคสมัยใหม่ เช่น โรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูงรวมทั้งการบาดเจ็บล้มตายจากอุบัติเหตุและอุบัติเหตุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและรายได้ที่สูงขึ้น

5)การเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงเป็นลำดับ ในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ป่าไม้ยังคงถูกทำลายลงถึงปีละ 1 ล้านไร่ ที่ดินทำกินถูกชะล้างพังทลายคุณภาพของแม่น้ำลำคลองเปลี่ยนแปลงจนไม่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไปสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงทั้งในด้านคุณภาพของอากาศปริมาณฝุ่นละออง รวมทั้งเสียงในเขตกรุงเทพมหานครและเมืองหลักในภูมิภาคนั้น ได้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยทั่วไปอย่างกว้างขวางนอกจากนี้การพัฒนาที่ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนและการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งมองข้ามการพัฒนาคุณค่าของความเป็นคนละเลยภูมิปัญญาและวิถีชีวิตความเป็นอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย จะส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

2.วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฉบับที่ 8เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคม ช่วยแก้ปัญหาการพัฒนาที่ขาดความสมดุลคือเศรษฐกิจดีสังคมมีปัญหาการพัฒนาไม่ยั่งยืน และเพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่พึงปรารถนาในระยะยาว การพัฒนาในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์

(1)เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนทุกคนทั้งในด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญา ให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงมีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง

(2)เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้มีความมั่นคงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนให้สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น

(3) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพมั่นคงและสมดุลเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม

(4) เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน

(5) เพื่อปรับระบบบริหารจัดการเปิดโอกาสให้องค์กรพัฒนาเอกชนภาคเอกชน ชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศมากขึ้น

2.2 เป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การพัฒนาข้างต้นเห็นสมควรกำหนดเป้าหมายซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดผลการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์หลักในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไว้ดังนี้

(1) เพิ่มปริมาณการเตรียมความพร้อมทุกด้านของเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) อย่างมีคุณภาพ

(2) เพิ่มคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี แก่เด็กในวัยเรียนทุกคนและการเตรียมการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปีรวมทั้งให้มีการฝึกอบรมครูอาจารย์ทุกคนอย่างต่อเนื่อง

(3) ยกระดับทักษะฝีมือและความรู้พื้นฐานให้แก่แรงงานในสถานประกอบการ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกต่อกลุ่มแรงงานอายุ 25-45 ปี

(4) ให้ผู้ด้อยโอกาสทุกประเภทได้รับโอกาสการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และได้รับบริการพื้นฐานทางสังคมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

(5) ลดอัตราการประสบอันตรายจากการทำงานและลดจำนวนการเกิดอุบัติเหตุต่างๆ โดยเฉพาะการจราจร การขนส่งวัตถุเคมีอันตราย และอัคคีภัยในอาคารสูง

(6) รักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจไทย โดยลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดให้อยู่ในระดับร้อยละ 3.4 ของผลผลิตรวมในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่และรักษาอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 4.5 ต่อปี

(7) ระดมการออมของภาคครัวเรือนให้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ 10 ของผลผลิตรวมในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(8) ขยายปริมาณและเพิ่มคุณภาพของบริการโครงสร้างพื้นฐานสู่ภูมิภาคและชนบท

(9) ลดสัดส่วนคนยากจนของประเทศให้น้อยกว่าร้อยละ 10 ในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(10) อนุรักษ์และฟื้นฟูบูรณะพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ไว้ให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของพื้นที่ของประเทศ รวมทั้งรักษาพื้นที่ป่าชายเลนให้คงไว้ไม่น้อยกว่า 1 ล้านไร่ในที่สุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(11) สร้างโอกาสและเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพเกษตรกรในรูปแบบของเกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน

(12) เพิ่มการลงทุนในการควบคุมและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ภูมิภาค และชนบท

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาดังกล่าวเห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การพัฒนาศักยภาพของคน ประกอบด้วย การส่งเสริมให้ประเทศมีโครงสร้างประชากรที่เหมาะสม และมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ของประเทศ การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาจิตใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติ การพัฒนาสติปัญญาและทักษะฝีมือแรงงานให้คนไทยทุกคนมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้นในกระบวนการผลิตและสามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาสุขภาพและพละนาถมิข่มเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดีถ้วนหน้าและมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรค

3.2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคน ประกอบด้วย แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวของชุมชนการสร้างโอกาสให้คนครอบครัวชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและสังคมการพัฒนากระบวนการความมั่นคงทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันด้านต่างๆ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถในระบบอำนาจความยุติธรรมและระบบความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนและการส่งเสริมให้วัฒนธรรมมีบทบาทในการพัฒนาคนและประเทศให้สมดุลและยั่งยืน

3.3 การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภูมิภาคและชนบทเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อย่างทั่วถึงประกอบด้วยแนวทางการกระจายโอกาสและความเจริญด้วยการพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาค การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการกระจายการพัฒนาด้วยการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และขยายเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน

การเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำด้วยการส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนและองค์กรพัฒนาเอกชนการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและบริการทางสังคมการแก้ไขปัญหาและรักษาสภาพแวดล้อมเมืองการบริหารจัดการงานพัฒนาในลักษณะพหุภาคีทั้งในงานพัฒนาทั่วไปและในระดับพื้นที่

3.4การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคนและคุณภาพชีวิต

ประกอบด้วยแนวทางการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพการปรับโครงสร้างการผลิตให้เข้มแข็งเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลกและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพื่อเป็นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนการพัฒนาพื้นที่ชุมชนและบริการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับคุณภาพชีวิต

3.5การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยแนวทางการบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมบูรณ์เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศวิทยารวมทั้งการดูแลรักษาภาวะแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและเป็นฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาวการจัดระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการใช้ประโยชน์และควบคุมดูแลอย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดสรรอย่างเป็นธรรมเป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างแท้จริงรวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยอันเกิดจากธรรมชาติ

3.6การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นการพัฒนาภาครัฐให้มีสมรรถนะและพันธกิจหลักในการเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะของคนทำให้คนในสังคมเป็นพันธมิตรกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศซึ่งประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างหลักนิติธรรมในการบริหารรัฐกิจจัดการแก้ไขความขัดแย้งในสังคมด้วยสันติวิธีสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของภาครัฐเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลภาครัฐด้วยการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการตลอดจนการสร้างความร่วมมือในงานบริหารรัฐกิจโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านนโยบายสาธารณะและการกำหนดระเบียบวาระแห่งชาติ

3.7การบริหารจัดการเพื่อให้มีการนำแผนพัฒนาฯไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

ประกอบด้วยแนวทางการแปลงแผนสู่การปฏิบัติด้วยระบบการจัดการในระดับพื้นที่ตามภารกิจของหน่วยงานและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคมการพัฒนากลไกของรัฐในการปฏิบัติงานการเร่งรัดพัฒนาระบบกฎหมายให้เป็นไปในแนวทางของระบบกฎหมายมหาชนเพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดให้มีกฎหมายรองรับแผนพัฒนาฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพการปรับบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีเพื่อการพัฒนา การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานกลางในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะกลไกนอกภาครัฐและการติดตามและประเมินผลโดยมีการจัดทำดัชนีชี้วัดผลของการพัฒนาแบบองค์รวม

4. ลักษณะและการใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

4.1 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นแผนชี้ทิศทางการพัฒนาประเทศทั้งในทศวรรษหน้า และในช่วง พ.ศ.2542-544 ซึ่งเน้นการพัฒนาในลักษณะที่เป็นกระบวนการเพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาแบบแยกส่วน หรือตามรายสาขาเศรษฐกิจและสังคมมาเป็นแบบองค์รวมคือการพัฒนาแบบรวมส่วนหรือบูรณาการที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบอันจะทำให้การพัฒนามีประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและคนไทยทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากกว่าที่ผ่านมา

4.2 ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เป็นการชี้ทิศทางการพัฒนาตามวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาประเทศในระยะยาวโดยไม่เน้นรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาตามสาขาเศรษฐกิจและสังคม และมาตรการระยะสั้นซึ่งหน่วยงานปฏิบัติต้องดำเนินการตามปกติอยู่แล้ว ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจะต้องนำยุทธศาสตร์และแนวทางทั้งหมดไปใช้เป็นกรอบกำหนดแผนงาน

โครงการและมาตรการเพื่อให้มีการดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติรวมถึงการกำหนดให้มีเป้าหมายและโครงการที่จะทำให้เกิดผลต่อประชาชนมิใช่องค์กรของรัฐหรือเป็นโครงการพัฒนาที่ประชาชนคัดค้านใจหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ

4.3 การจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ควรจะต้องดำเนินการแบบองค์รวม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกองค์กรจะต้องร่วมกันคิดร่วมกันดำเนินการประสานการวิเคราะห์ โดยยึดหลักพื้นที่และภารกิจรวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้รับผิดชอบเป็นกรอบในการจัดทำแผนงานและโครงการแผนเงินและแผนคนโดยใช้ยุทธศาสตร์และแนวทางของแผนควบคุมกำกับพื้นที่ เป็นเครื่องมือในการขอรับสนับสนุนด้านงบประมาณ ตลอดจนการติดตามประเมินผลประจำปี

4.4 การติดตามประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จะต้องมีการสร้างดัชนีชี้วัดทั้งในระดับภาพรวมและแผนงานโครงการ ใน 5 ระดับ คือ

(1) ดัชนีชี้วัดผลกระทบขั้นสุดท้ายของการพัฒนา

สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องชี้วัดผลความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นของการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาคนสังคมเศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าสามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาได้มากน้อยแค่ไหนเพียงใด

(2) ดัชนีชี้วัดประสิทธิผลของการพัฒนาเฉพาะด้าน

สร้างขึ้นเพื่อติดตามประเมินผลการพัฒนาในแต่ละด้านที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงความสำเร็จและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาในลักษณะผสมผสานระหว่าง

ภารกิจกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการในแต่ละสาขาให้มีประสิทธิภาพ

(3)ดัชนีชี้วัดประสิทธิผลของยุทธศาสตร์การพัฒนา

สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวของยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(4)ดัชนีชี้วัดประสิทธิผลขององค์กรที่ดำเนินงานพัฒนา

สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องชี้วัดขีดความสามารถขององค์กรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติในทุกระดับตามแนวทางการประสานแผนงานแผนเงินและแผนคนที่เน้นการกระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นและการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพและผลงานขององค์กร ทั้งในด้านการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับคนในองค์กร การเพิ่มพูนประสิทธิภาพการดำเนินงาน การสร้างระบบการติดตามประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานขององค์กรต่อไป

(5)ดัชนีชี้วัดสถานการณ์ที่เป็นจริงในด้านต่างๆ

เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติหรือข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาด้านต่างๆเพื่อนำมาใช้ในการสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการพัฒนาในระดับต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)

1. ความนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่9(พ.ศ.2545-2549)

เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศโดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจาก วิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุก ขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ

เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม

สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9

ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันของสังคมไทยใน 20 ปีข้างหน้า

โดยนำความคิดของทุกภาคส่วนในสังคมทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัดระดับอนุภาคและระดับชาติ

มาสังเคราะห์เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบให้เกิดเป็น “วิสัยทัศน์ร่วม” ที่สังคมไทยยอมรับร่วมกัน

โดยคำนึงถึงภาพรวมการพัฒนาที่ผ่านมาสถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อนำไปสู่สังคมไทยที่พึงประสงค์พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่า

ที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 จึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะปานกลาง

ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาวและมีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึด

“คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุล

ทั้งด้านตัวคนสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบบริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิ

เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง

จากการประเมินผลการพัฒนาในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมาชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการพัฒนาที่ขาดสม

ดุลโดยประสบความสำเร็จเฉพาะในเชิงปริมาณแต่ขาดความสมดุลด้านคุณภาพ “จุดอ่อน”

ของการพัฒนาที่สำคัญคือระบบบริหารทางเศรษฐกิจการเมืองและราชการยังเป็นการรวมศูนย์อำนาจและขาดประสิทธิภาพระบบกฎหมายล้าสมัยนำไปสู่ปัญหาเรื้อรังของประเทศคือการทุจริตประพฤติดมิชอบที่เกิดขึ้นทั้งในภาคราชการและในภาคธุรกิจเอกชนขณะเดียวกันคุณภาพการศึกษาของคนไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรไม่สามารถปรับตัวรู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ทั้งฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอ่อนแอไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมรวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจยังด้อยประสิทธิภาพจึงส่งผลให้ขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงอย่างต่อเนื่องขณะที่ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ความยากจนและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงขึ้นได้สร้างความขัดแย้งในสังคมมากขึ้นนอกจากนี้ความอ่อนแอของสังคมไทยที่ตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยม ได้ก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรมและปัญหาสังคมมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดทุนทางสังคมและทางเศรษฐกิจหลายประการ ซึ่งเป็น “จุดแข็ง” ของประเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้วางพื้นฐานให้เกิดการปฏิรูปที่สำคัญทั้งทางสังคม การเมือง การบริหารภาครัฐ และการกระจายอำนาจขณะที่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและพลังท้องถิ่นชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้นสื่อต่างๆมีเสรีภาพมากขึ้นเอื้อต่อการเติบโตของประชาธิปไตย การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ทั้งจุดแข็งของฐานการผลิตภาคการเกษตรที่หลากหลายมีศักยภาพเป็นแหล่งผลิตอาหารของโลก พร้อมทั้งมีธุรกิจบริการที่มีความเชี่ยวชาญมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมีวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นรวมทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมเป็นปึกแผ่นและมีสถาบันหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ซึ่งจะช่วยเป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการลดความเสี่ยงจากกระแสโลกาภิวัตน์

ขณะเดียวกันกระแสการเปลี่ยนแปลงหลักของโลกเป็นทั้ง “โอกาสและภัยคุกคาม” ต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น มีการปรับระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลกที่นำไปสู่กติกาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศใหม่

และแนวโน้มการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่มีอิทธิพลเพิ่มขึ้น รวมทั้งแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีเทคโนโลยีและการใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนา ทำให้ต้องเร่งเตรียมพร้อมทั้งการสร้างระบบ กลไก และพัฒนาคนให้สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันได้รวดเร็ว เพื่อกองสถานะการแข่งขันของประเทศและก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเท่าทันโลกได้ต่อไป

อย่างไรก็ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังมีความเปราะบางและมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวต่อเนื่องและคาดว่าจะฟื้นตัวได้ช้ากว่าที่ประมาณการไว้เดิมจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยซึ่งต้องปรับตัวให้ทัน

ทั้งการเริ่มปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาคและการปรับนโยบายเศรษฐกิจของประเทศที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศภายใต้สถานการณ์และแนวโน้มในอนาคตที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศดังกล่าว แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

จึงเป็นแผนที่ดำเนินการในช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของประเทศ

ที่จำเป็นต้องเร่งรัดการปฏิรูประบบเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และมุ่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤต

พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีเสถียรภาพ และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน จะต้องให้ความสำคัญลำดับสูงกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างสถานะผู้นำร่วมกันในทุกระดับ ในอันที่จะสร้างพลังร่วมกันให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคม

ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการประเทศใหม่ที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี

มีจุดมุ่งหมายมุ่งเน้นการแก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ

ให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และสร้างค่านิยมร่วม

ให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและปรับเปลี่ยนกระบวนความคิด ทักษะ และกระบวนการทำงาน โดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารจัดการประเทศแนวใหม่

ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพ และก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทัน

เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จึงได้กำหนดสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ โดยมุ่งพัฒนาสู่

“สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน คือ

สังคมคุณภาพ ที่ยึดหลักความสมดุล ความพอดี สามารถสร้างคนทุกคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้

คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีเมืองและชุมชนน่าอยู่ มีระบบดี มีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจ มีเสถียรภาพ มีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและสมดุลกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองโปร่งใส เป็นประชาธิปไตย ตรวจสอบได้ และมีความเป็นธรรมในสังคมไทย

สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้คนไทยทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง สามารถลงทุนทางปัญญา รักษาและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกัน รู้รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีดีงาม มีความเอื้ออาทร รักภูมิใจในชาติและท้องถิ่น มีสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง ตลอดจนเครือข่ายชุมชนทั่วประเทศ

ในการพัฒนาประเทศจะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้การพัฒนาอีกทางสายกลาง อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดีและความพอประมาณอย่างมีเหตุผล นำไปสู่สังคมที่มีคุณภาพทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สามารถพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก คนไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาและรู้จักเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นคนดี มีคุณธรรมและซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าทางสังคมไทยที่มีความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มีคุณธรรมและยั่งยืน

เพื่อก้าวสู่วิสัยทัศน์ร่วมของสังคมไทย จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวาง “บทบาทการพัฒนาประเทศ” ในอนาคตอย่างเหมาะสม

สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานการพัฒนาเป็นสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง มีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ ขณะเดียวกันมีการใช้ศักยภาพด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ประณีประนอม เปิดกว้าง ในการพัฒนาเป็นแกนประสานการเจรจา เสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาคและใช้ศักยภาพด้านการผลิตและบริการเพื่อเตรียมพัฒนาประเทศสู่ความเป็นฐานเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการเกษตร การแปรรูปการเกษตรและอาหาร การเป็นฐานการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิทยาการที่เข้มแข็ง

ควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นประตูละดับสูงเชื่อมโยงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค
ด้านการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ รวมทั้งการสื่อสารโทรคมนาคมของภูมิภาค
โดยอาศัยศักยภาพที่ได้เปรียบของพื้นที่เศรษฐกิจและโครงข่ายบริการพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นแล้ว
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวตามโลกอย่างรู้เท่าทัน

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของวิสัยทัศน์ร่วม ภายใต้อาณัติ
“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และสังคมไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-
2549) จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ ไว้ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกัน สร้างความเข้มแข็งของภาคการเงิน
ความมั่นคงและเสถียรภาพของฐานะการคลัง

ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อให้เศรษฐกิจระดับฐานรากมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น
ตลอดจนเพิ่มสมรรถนะของระบบเศรษฐกิจโดยรวมให้สามารถแข่งขันได้และก้าวทันเศรษฐกิจยุคใหม่

(2) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก
โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคม
รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่ายชุมชน

ให้เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน

มีการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ควบคู่กับการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสังคมไทย

(3) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทยทุกระดับ
เป็นพื้นฐานให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
เน้นการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐ การบริหารจัดการที่ดีของภาคธุรกิจเอกชน
การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา การสร้างระบบการเมืองที่รับผิดชอบต่อสังคม
และลดการทุจริตประพฤติมิชอบ

(4) เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนไทยในการพึ่งพาตนเอง
ให้ได้รับโอกาสในการศึกษาและบริการทางสังคมอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

ให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับกลไกภาครัฐให้เอื้อต่อการแก้ปัญหา

3.2 เป้าหมาย

(1)

เป้าหมายคุณภาพทางเศรษฐกิจ

สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมหภาคให้เศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ

โดยมีเป้าหมายให้เศรษฐกิจขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ

4-5

ต่อปี

สามารถเพิ่มการจ้างงานใหม่ในประเทศได้ไม่ต่ำกว่า 230,000 คนต่อปี มีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3

ต่อปี รักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดให้คงอยู่เฉลี่ยประมาณร้อยละ 1-2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

และรักษาทุนสำรองเงินตราต่างประเทศให้มีเสถียรภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุน รวมทั้งปรับ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เพิ่มสมรรถนะภาคการผลิตให้แข่งขันได้

โดยให้การส่งออกขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี ให้ผลผลิตภาพการผลิตรวมในภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ

0.5 ต่อปี ผลผลิตภาพการผลิตรวมในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี

และผลผลิตภาพของแรงงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว

โดยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ

7-8

ต่อปี

และให้คนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

(2)

เป้าหมายการยกระดับคุณภาพชีวิต

ให้ประเทศไทยมีโครงสร้างประชากรที่สมดุล

และขนาดครอบครัวที่เหมาะสม

โดยรักษาแนวโน้มภาวะเจริญพันธุ์ของประชากรให้อยู่ในระดับทดแทนอย่างต่อเนื่อง คนไทยมีสุขภาพดี

มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงมีคุณธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม ให้ประชาชนอายุ 15

ปีขึ้นไป มีการศึกษาโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 9 ปี ในปี 2549

ยกระดับการศึกษาของแรงงานไทยให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปี 2549

ขยายการประกันสุขภาพให้ครอบคลุมประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

และให้มีระบบการคุ้มครองทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่คนไทยทุกช่วงวัย

ตลอดจนเพิ่มความเข้มแข็งให้ชุมชนและประชาสังคมและใช้กระบวนการชุมชนเข้มแข็งขับเคลื่อนให้เกิดกา

รมีส่วนร่วมพัฒนาเมืองน่าอยู่

ชุมชนน่าอยู่

รวมทั้งปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและประชาชนมีส่วน

ร่วม

(3) **เป้าหมายการบริหารจัดการที่ดี**

สร้างระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ

มีขนาดและโครงสร้างที่เหมาะสม

ท้องถิ่นมีขีดความสามารถจัดเก็บรายได้สูงขึ้นและมีระบบสนับสนุนการกระจายอำนาจให้โปร่งใส

มีระบบตรวจสอบด้วยการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง

เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

(4) **เป้าหมายการลดความยากจน** ให้มีการดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจที่เอื้ออาทรต่อคนจน พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างศักยภาพให้คนจนเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกัน สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อลดสัดส่วนคนยากจนของประเทศให้อยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 12 ของประชากรในปี 2549

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ภายใต้วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สนับสนุนและเชื่อมโยงกัน 3 กลุ่มยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง	การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม
มีความสำคัญเป็นลำดับสูงสุด เน้นการปฏิรูปให้เกิดกลไกการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในภาคการเมือง	
ภาคราชการ	ภาคเอกชน และภาคประชาชน
บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส	
ให้มีความรับผิดชอบ	สามารถตรวจสอบได้
ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้สังคมไทยพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น	
อีกทั้งจะช่วยป้องกันและขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย	

(1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี

เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการผลักดันให้ทุกยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนไปได้ โดยให้ความสำคัญกับ

(1.1) การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยปรับโครงสร้าง ลดขนาด และปรับบทบาทให้สอดคล้องกับระบบราชการแนวใหม่ มีระบบข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีเอกภาพ และเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกัน มีระบบการทำงานที่ลดความซ้ำซ้อน ระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนชาติ รวมทั้งปรับปรุงระบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ส่งเสริมการใช้กฎหมายคุ้มครองสิทธิประชาชน และสนับสนุนให้สื่อและประชาชนมีบทบาทตรวจสอบกระบวนการยุติธรรม

(1.2) **การกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างโปร่งใส**

โดยเตรียมความพร้อมและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ควบคู่กับการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคม

(1.3) **การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในภาคการเมือง ภาครัฐ**

ภาคเอกชน

และภาคประชาชน

โดยสร้างจิตสำนึกประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ

รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

(1.4) **การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม**

โดยสนับสนุนองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

และสนับสนุนบทบาทสื่อในการตรวจสอบนักการเมืองและข้าราชการ เพื่อระบบการเมืองที่โปร่งใส

สร้างจิตสำนึกของข้าราชการนักธุรกิจ และประชาชนให้มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

(1.5) **การเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน ให้มีความโปร่งใส**

มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ รักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค

(1.6) **การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน**

โดยสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องและมีคุณภาพให้เป็นภูมิคุ้มกัน อาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม

สร้างเครือข่ายชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเอง ดูแลซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ดำเนินชีวิต

โดยยึดทางสายกลาง

ความพอเพียง

มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น
เพื่อเป็นรากฐานที่ดีของสังคม

กลุ่มที่สอง การเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็ง เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน
ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย
มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและเมือง
รวมตลอดทั้งมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนไทยอยู่ดีมีสุขได้อย่างยั่งยืน
ประกอบด้วย

(2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ให้ความสำคัญกับ

(2.1) **การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง** โดยปฏิรูประบบสุขภาพ
ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เน้นการป้องกัน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้
ยกระดับทักษะฝีมือของคนไทยให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและเทคโนโลยีที่เปลี่ยน
แปลงไป สามารถคิดเป็น ทำเป็น รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบ

(2.2) **การส่งเสริมให้คนมีงานทำ** โดยมุ่งสร้างผู้ประกอบการอาชีพส่วนตัวและผู้ประกอบการขนาดเล็ก
กระจายโอกาสการมีงานทำในทุกๆพื้นที่ทั่วประเทศ ขยายการจ้างงานนอกภาคเกษตร
และส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดแรงงานใหม่ๆ ให้แก่แรงงานไทย

(2.3) **การปรับปรุงระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ** ครอบคลุมทั่วถึงและเป็นธรรม

เพื่อสร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย โดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบหลักประกันสังคม
เตรียมความพร้อมของท้องถิ่นในการร่วมรับผิดชอบการบริการทางสังคม ปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองแรงงาน
ปรับปรุงรูปแบบการคุ้มครองกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส

(2.4) การป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
โดยปรับปรุงระบบบริหารจัดการให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น
เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
เร่งบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมายอย่างจริงจัง
ตลอดจนประสานความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อสกัดกั้นขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด
รวมทั้งปรับระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

(2.5) การส่งเสริมบทบาทครอบครัว องค์กรทางศาสนา โรงเรียน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน
อาสาสมัคร และสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุกด้าน
สร้างและปลูกจิตสำนึกในความรักชาติและความเป็นไทยอย่างจริงจัง
สนับสนุนบทบาทสถาบันทางสังคมต่างๆ ในการทำและพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
พัฒนาบุคลากรทางศาสนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาสื่อมวลชนทุกประเภทให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

(3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับ

(3.1) การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่
เน้นการพัฒนาระบบการชุมชนเข้มแข็งให้เป็นฐานรากที่มั่นคงของสังคม
มีการระดมพลังแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการพัฒนาเมืองน่าอยู่และชุมชนน่าอยู่
โดยสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต วิถีชีวิตของคนในเมืองและชุมชน ให้เกิดความสงบ
สะดวก สะอาด ปลอดภัย และมีระเบียบวินัย รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง ฟังตนเองได้
ตลอดจนสร้างกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่อย่างต่อเนื่อง

(3.2)
การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทและเมืองภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม
ที่มุ่งเน้นการปรับกระบวนการทัศน์และการจัดการการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นองค์รวม
เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
เน้นที่ตัวคนจนด้วยการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถให้คนจนก่อร่างสร้างตัวพึ่งตนเองมากขึ้น

และพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง โดยมีการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปฏิรูปกฎหมาย และปรับปรุงกฎระเบียบ

เพื่อสร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง

และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมไม่ขัดต่อกฎระเบียบ

(3.3) การสร้างความเชื่อมโยงของการพัฒนาชนบทและเมืองอย่างเกื้อกูล

เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้เท่าเทียมกัน

โดยสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก สร้างความมั่นคงทางรายได้ให้แก่คนในชนบท พัฒนาการรวมกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงพื้นที่ชนบทและเมือง

และส่งเสริมการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ในระดับต่างๆ

(3.4) การจัดการพื้นที่เชิงบูรณาการที่ยึดพื้นที่ภารกิจและการมีส่วนร่วม

และเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคนดีและระบบดี เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ โดยปรับกลไกการจัดการพื้นที่และสร้างเครือข่าย

เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมกันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

(4) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับ

(4.1) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อเอื้อต่อการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ฟื้นฟู และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ

โดยปรับกลไกและกระบวนการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของชาติ

เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนมีส่วนในการบริหารจัดการ

และมีการจัดทำฐานข้อมูลระดับพื้นที่ เพื่อการติดตาม ตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ

(4.2) การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์

โดยคุ้มครองและกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ

และมีการใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ

จัดทำแผนหลักฟื้นฟูชายฝั่งและทะเลไทยให้คืนความอุดมสมบูรณ์

อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

และฟื้นฟูทรัพยากรดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตร

รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

(4.3) การอนุรักษ์ฟื้นฟูและรักษาสภาพแวดล้อมชุมชน ศิลปวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยว
ให้เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน

โดยรักษาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณคดี
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และใช้ผังเมืองเป็นกลไกประสานการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง
ให้เกิดความน่าอยู่และยั่งยืน

(4.4) การบริหารจัดการปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ
เพื่อพัฒนาให้เมืองและชุมชนมีความน่าอยู่

โดยส่งเสริมการพัฒนาระบบกำจัดของเสียอันตรายที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน
บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจัง พัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ
ควบคู่ไปกับการปรับปรุงมาตรฐานจัดการมลพิษให้ได้มาตรฐานสากล

กลุ่มที่สาม **การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน**
เป็นกลุ่มยุทธศาสตร์ที่เน้นการบริหารนโยบายเศรษฐกิจมหภาค
ที่มุ่งส่งเสริมให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศแข็งแกร่งและขยายตัวได้อย่างมีคุณภาพ
โดยปรับฐานเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับฐานรากถึงระดับมหภาค
และมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกอย่างรู้เท่าทัน บนพื้นฐานการพึ่งตนเอง
และมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก
ควบคู่ไปกับการรักษาสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งระดับมหภาคและระดับสาขา
รวมทั้งการสร้างความพร้อมและพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เน้นการพัฒนานวัตกรรม
และการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

(5) ยุทธศาสตร์การบริหารเศรษฐกิจส่วนรวม ให้ความสำคัญกับ

(5.1)
การดำเนินนโยบายการเงินเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตเศรษฐกิจและช่วยกระจายความเจริญและสร้างความเป็น
ป็นธรรม โดยการดูแลสภาพคล่องและรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม
สร้างความเข้มแข็งและระบบระบวงษ์ของภาคการเงิน
ปรับปรุงการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
และปรับปรุงบทบาทของภาคการเงินในการกระจายความเจริญและความเป็นธรรม
ตลอดจนเพิ่มบทบาทของตลาดทุนเพื่อกระตุ้นการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและให้เป็นทางเลือกของแหล่งระดม
ทุนของประเทศ

(5.2)

การดำเนินนโยบายการคลังและสร้างความมั่นคงของฐานะการคลังและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค
โดยเพิ่มการใช้จ่ายและใช้มาตรการภาษีสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ รักษาวินัยทางการคลัง
และบริหารหนี้สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ
บริหารรายได้รายจ่ายและทรัพย์สินของรัฐเพื่อความยั่งยืนฐานะการคลังในระยะยาว
รวมทั้งส่งเสริมระบบการออมของประเทศ
ตลอดจนกระจายอำนาจการคลังและถ่ายโอนภารกิจสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

(5.3) การเตรียมความพร้อมของเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศ
ให้มีภูมิคุ้มกันจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์
โดยเน้นการสร้างความพร้อมในการเจรจาต่อรองทางการค้า
และประสานกลไกความร่วมมือเพื่อการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศให้เป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่
ของประเทศ

(6) ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้มีความสำคัญกับ

(6.1) การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและการค้า เพื่อสร้างฐานการผลิตในประเทศให้เข้มแข็ง
พึ่งพาตนเอง และสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ โดยพัฒนาคุณภาพคน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
และการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตและวิธีการผลิต
ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ
สร้างสมดุลระหว่างการผลิตกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระจายความเสี่ยงที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน
และเตรียมความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับเศรษฐกิจยุคใหม่

(6.2) เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพโครงสร้างพื้นฐาน
เพื่อเพิ่มสมรรถนะภาคการผลิตและบริการ
โดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ได้พัฒนาขึ้นแล้วให้คุ้มค่า
และพัฒนาให้มีคุณภาพอยู่ในระดับมาตรฐาน

(6.3) การผลักดันขบวนการเพิ่มผลผลิตของประเทศ โดยการพัฒนากลไกในการเพิ่มผลผลิต
ทั้งการพัฒนาเครือข่ายประสานความร่วมมือภาครัฐ เอกชน และประชาชน
ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ

(6.4) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

และระบบสหกรณ์

ให้เป็นฐานรากที่เข้มแข็งในการสร้างรายได้ของประเทศ
ตลอดจนเน้นความเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและบริการอย่างเป็นระบบครบวงจร

(6.5)

ปรับปรุงระบบเจรจาและความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ

เพื่อสร้างเอกภาพในการเจรจาทางการค้า

และเสริมสร้างอำนาจต่อรองของไทยในเวทีเศรษฐกิจการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ

รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน

เพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว

(6.6)

ส่งเสริมการค้าบริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้

โดยพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการจ้างงานและกระจายรายได้สู่ชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

และพัฒนาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพใหม่ๆ

ให้สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้าน

ตลอดจนการส่งเสริมไทยเที่ยวไทย

และการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

(7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญกับ

(7.1)

การประยุกต์ใช้และการพัฒนาเทคโนโลยี

โดยเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในภาคการผลิต และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาตามศักยภาพของคนไทย

โดยสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงเทคโนโลยี

เน้นการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับคุณภาพสินค้า

กระตุ้นการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีของตนเอง

เพื่อต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

และลดการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

(7.2)

การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

โดยการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามหลักวิทยาศาสตร์

การรู้เท่าทันโลก

และการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถเลือก รับ
ประยุกต์ใช้ และพัฒนาเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(7.3) การยกระดับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการเผยแพร่องค์ความรู้และข่าวสาร

ช่วยสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(7.4) การบริหารการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งประสิทธิผล

ให้นำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ได้

โดยกระตุ้นให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำ

ในขณะที่ภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนและนักวิชาการมีส่วนร่วม

5. ลำดับความสำคัญของการพัฒนา

ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลยุทธ์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศ ภายใต้ทรัพยากรภาครัฐที่มีอยู่จำกัด
ซึ่งต้องฟื้นฟูเศรษฐกิจให้แข็งแกร่ง มั่นคง
และปรับฐานเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถขยายตัวต่อเนื่องในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ
โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

5.1

การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ฟื้นตัวอย่างรวดเร็วและมีเสถียรภาพ
โดยดำเนินนโยบายเร่งรัดการคลังด้านการใช้จ่ายของภาครัฐ นโยบายภาษี
และนโยบายการเงินระยะสั้นที่เน้นการดูแลสภาพคล่องให้เพียงพอ
และรักษาเสถียรภาพด้านราคาและอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้ผันผวนเกินไป

ชะลอการไหลออกนอกประเทศของเงินทุน และรักษาการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดไม่ให้ลดลงมาก ตลอดจนการแก้ปัญหาและกระตุ้นการขยายตัวของภาคการผลิต โดยเฉพาะการส่งออก การท่องเที่ยว วิชาศึกษานาดกลางและขนาดย่อม การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจบริการอื่นๆ ที่มีศักยภาพ ควบคู่กับการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงานให้สามารถสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างการผลิตและ ตลาดแรงงาน เพื่อเพิ่มการจ้างงานและขีดความสามารถในการหารายได้เงินตราต่างประเทศ

5.2 การสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

เน้นพัฒนาธุรกิจชุมชน โดยส่งเสริมการระดมทุนในลักษณะกองทุนหมุนเวียน เพื่อการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการขยายโครงการสินเชื่อรายย่อยเพื่อบรรเทาปัญหาสภาพคล่อง ให้มีความสำคัญกับการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพได้มาตรฐาน มีเอกลักษณ์เฉพาะ รวมทั้งพัฒนาข้อมูลข่าวสารให้เข้าถึงชุมชนเพื่อการแปรรูปผลผลิต ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตที่เชื่อมโยงระหว่างตลาดท้องถิ่นสู่ตลาดระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และต่างประเทศ

5.3 การบรรเทาปัญหาสังคม โดยต้องเร่งป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเชิงรุกให้ครบวงจร พัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานควบคู่กับการสร้างงานรองรับ ขณะเดียวกันต้องมีการขยายขอบเขตการคุ้มครองแรงงานให้ครอบคลุมทั้งในและนอกระบบ ให้มีความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคเอกชนอย่างจริงจัง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้เกิดความนิยมไทยและรักษาอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

5.4 การแก้ปัญหาความยากจน ที่มุ่งจัดการแก้ไขปัญหายาอย่างเป็นองค์รวม เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เน้นที่ตัวคนจนและสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้าง โดย

(1) **เสริมสร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง**
โดยการกระจายบริการศึกษา สาธารณสุขที่มีทางเลือกเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนยากจน และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งความรู้ แหล่งข้อมูลข่าวสาร

(2) **สร้างโอกาสให้คนยากจนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ**
ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพของคนยากจน
ให้คนยากจนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

(3)

พัฒนาโครงการช่วยการคุ้มครองทางสังคมเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตแก่คนยากจน

โดยการปรับปรุงรูปแบบและแนวการดำเนินงานให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้อย่างแท้จริง รวมทั้งจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับปัญหาและตรงกับความต้องการของคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในแต่ละพื้นที่

(4)

พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถให้คนยากจนสามารถก่อร่างสร้างตัวและพึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชนเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่เข้มแข็งผ่านกระบวนการเรียนรู้ ให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาของตนเองควบคู่ไปกับการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและเพิ่มรายได้ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพเชื่อมโยงสู่ตลาดภายในและต่างประเทศได้

(5)

ปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เอื้อต่อการสร้างโอกาสให้คนยากจน

โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขความยากจนที่มีความชัดเจนของกลุ่มเป้าหมายคนยากจนในแต่ละพื้นที่ มีมาตรการเฉพาะตามศักยภาพของกลุ่มคนยากจนในชนบทและในเมือง รวมทั้งให้มีการประสานแผนงานและปรับระบบการจัดสรรงบประมาณลงสู่กลุ่มเป้าหมายคนยากจนอย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนมีการพัฒนาเครื่องชี้วัดความยากจนให้ถูกต้องและปรับได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

(6)

เร่งปฏิรูปกฎหมายและปรับกฎระเบียบ ให้คนจนได้รับโอกาส สิทธิ

และความเสมอภาคในด้านต่างๆ อาทิ สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สิทธิการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิการประกอบกิจการจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และสิทธิการถือครองที่ดินสำหรับกลุ่มคนยากจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ทำกิน

6. การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนพัฒนาฯ

ฉบับที่

9

ไปสู่การปฏิบัติ

จำเป็นต้องผนึกพลังร่วมจากทุกฝ่ายในสังคมในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การพัฒนาใหม่ ทั้งด้านวิธีคิดและวิธีการทำงาน สามารถสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือในการแปลงยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย

6.1 เริ่มจากระบวนการสร้างความเข้าใจในแผนพัฒนาฯ ไปพร้อมกับการสร้างองค์ความรู้ และขยายเป็นเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคีการพัฒนาอย่างกว้างขวาง มีการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบในหลากหลายรูปแบบ	ฉบับที่ 9 สร้างสถานะผู้นำในการบริหารการเปลี่ยนแปลง จัดให้มีเวทีเรียนรู้
6.2 ต้องมีการบริหารยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาฯ พร้อมกับจัดทำแผนการจัดสรรทรัพยากรภาครัฐ ควบคู่ไปกับการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันและสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9	ฉบับที่ 9 เพื่อชี้นำทิศทางการลงทุน
(1) จัดทำแผนแม่บท หรือแผนหลัก ซึ่งมีลักษณะเป็นแผนเฉพาะเรื่องอย่างเป็นองค์รวม ที่ต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหลายหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมดำเนินการ อย่างมีบูรณาการ โดยมีระยะเวลาประมาณ 5 ปี (2) จัดทำแผนปฏิบัติการ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น ตลอดจนแผนปฏิบัติการระดับกระทรวง ทบวง กรม ที่มีการประสานงานในแนวราบระหว่างหน่วยงานและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน การปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วม โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี มีรายละเอียดครอบคลุมการลงทุน แผนงาน โครงการต่างๆ มีการจัดลำดับความสำคัญและมีแนวทางในการติดตามประเมินผล	
6.3 เร่งปรับปรุงกลไกและบทบาทของหน่วยงานกลาง ให้สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ และที่สำคัญที่สุดต้องมีการปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลสัมฤทธิ์ กระจายสู่ท้องถิ่นชุมชนอย่างสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ	
6.4 ภาครัฐต้องสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ ขณะเดียวกันต้องพัฒนาระบบและกลไกติดตามประเมินผล ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูล และ โครงข่ายข้อมูลข่าวสารในทุกระดับ	เพื่อลดความขัดแย้งในสังคม สร้างดัชนีชี้วัดระดับต่างๆ

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554)

1. ความนำ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศและเป็นแผนปฏิรูปความคิด และคุณค่าใหม่ของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และมุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามในปีแรกของแผนฯ ประเทศไทยต้องประสบวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคนและสังคมเป็นอย่างมาก จึงต้องเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพมั่นคง และลดผลกระทบจากวิกฤตที่ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและความยากจนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้ัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจให้คล่อง และสร้างฐานเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ขณะเดียวกันมุ่งการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 สรุปได้ว่า ประสบความสำเร็จที่น่าพอใจ

เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจปรับตัวสู่ความมั่นคง
ความยากจนลดลง ขณะเดียวกันระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นมาก
อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย
การมีหลักประกันสุขภาพที่มีการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
โดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ และการลดลงของปัญหาอาชญากรรม แต่เศรษฐกิจไทยยังไม่เข้มแข็ง
และอ่อนไหวต่อความผันผวนของปัจจัยภายนอก ขณะที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ความยากจน
และความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
และความโปร่งใสในการบริหารจัดการของภาครัฐ ที่ยังต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)
ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท
ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ
จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและ
แสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนา สถานะและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

2.1 การเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาในกระแสโลกาภิวัตน์ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับบริบท
การเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายด้านที่สำคัญ
ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก
ซึ่งแนวโน้มของบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมี 5 บริบท ดังนี้

(1) การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินของโลก

ทำให้การเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า และบริการ รวมทั้งคนในระหว่างประเทศมีความคล่องตัวมากขึ้น
ประกอบกับการก่อตัวของศตวรรษแห่งเอเชียที่มีจีนและอินเดียเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโ
ลก ส่งผล ให้ประเทศไทยต้องดำเนินนโยบายการค้าในเชิงรุก
ทั้งการหาตลาดเพิ่มและการผลักดันให้ผู้ผลิตในประเทศปรับตัวให้สามารถแข่งขันได้บนฐานความรู้
ฐานทรัพยากรธรรมชาติและความเป็นไทย นอกจากนี้
ปัญหาความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจของโลกที่สะสมมานาน
และการขยายตัวของกองทุนประกันความเสี่ยงจะสร้างความผันผวนต่อระบบการเงินของโลก

จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับการกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ และการเตรียมความพร้อมต่อการผันผวนของค่าเงินและอัตราดอกเบี้ยในตลาดโลก

(2) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี สร้างความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งในด้านโอกาสและภัยคุกคาม จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวในอนาคต โดยจะต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาผสมผสานร่วมกับจุดแข็งในสังคมไทย อาทิ สร้างความเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ มีการบริหารจัดการลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับชุมชน

(3) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม

ปัจจุบันประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อประเทศไทย โดยด้านหนึ่งประเทศไทยจะมีโอกาสมากขึ้นในการขยายตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ และการให้บริการด้านอาหารสุขภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแพทย์พื้นบ้าน สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนระยะยาวของผู้สูงอายุ จึงนับเป็นโอกาสในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยและนำมาสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะเป็นสินทรัพย์ทางปัญญาที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ แต่ในอีกด้านก็จะเป็นภัยคุกคามในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือและทักษะไปสู่ประเทศที่มีผลตอบแทนสูงกว่า ขณะเดียวกัน การแพร่ขยายของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนทำให้การดูแลและป้องกันเด็กและวัยรุ่นจากคำนิยามที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปได้ยากลำบากมากขึ้น ตลอดจนปัญหาการก่อการร้าย การระบาดของโรคพันธุกรรมใหม่ๆ และการค้ายาเสพติดในหลากหลายรูปแบบ

(4) การเคลื่อนย้ายของคนอย่างเสรี ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการขนส่งและกระแส

โลกาภิวัตน์ส่งผลให้มีการเดินทางทั้งเพื่อการท่องเที่ยวและการทำธุรกิจในที่ต่างๆ ทั่วโลกมากขึ้น รวมทั้งสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ทำให้ประเทศต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรที่มีองค์ความรู้ สูงต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ในขณะที่กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจมุ่งสู่การส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานและ
ผู้ประกอบการเพื่อไปทำงานในต่างประเทศได้สะดวกขึ้น ดังนั้น

ประเทศไทยจึงต้องคำนึงถึงมาตรการทั้งด้านการส่งเสริมคนไปทำงานต่างประเทศ

การดึงดูดคนต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศ และมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

โดยเฉพาะปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของคนในเชิงสุขภาพ และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

(5) การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำนวนประชากรในโลกที่มากขึ้น

ได้สร้างแรงกดดันต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกให้เสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อ

ต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งการเกิดภาวะขาด

และแพร่เชื้อโรคที่มีรหัสพันธุกรรมใหม่ๆ เป็นเหตุให้เกิดเป็นข้อขัดแย้งระหว่างประเทศและสนธิสัญญา

เพื่อให้มีการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโลกในประเด็นต่างๆ ร่วมกัน อาทิ

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้ จะสูญพันธุ์ เป็นต้น

นอกจากนั้น การกีดกันทางการค้าที่เชื่อมโยงกับประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมก็มีมากขึ้น

ประเทศไทยจึงต้องยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าเดิม

โดยปกป้องฐานทรัพยากรเพื่อรักษาความสมดุลยั่งยืนของระบบนิเวศ

ด้วยการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม และปรับรูปแบบการผลิต

สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน

และพัฒนาพลังงานทางเลือก เพื่อรองรับความต้องการใช้พลังงานในประเทศ

2.2 สถานะของประเทศ ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยต้องเผชิญในอนาคต

การทบทวนสถานะของประเทศในด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และการบริหารจัดการประเทศ แสดงว่าประเทศไทยมีโอกาสดการปรับตัว

และได้รับประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ยังคงพัฒนาโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ

และการเมืองในหลายประการ เพื่อให้คนไทยอยู่ดีมีสุข สรุปสถานะของประเทศที่สำคัญได้ ดังนี้

(1) สถานะด้านสังคมของประเทศ

ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาคนระดับกลางและมีแนวโน้มการพัฒนาคนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยค่าดัชนีการพัฒาคนของประเทศไทยในปี 2548 เท่ากับ 0.778 อยู่ในลำดับ 73 จาก 177 ประเทศ

ซึ่งสูงกว่าจีนและเวียดนามแต่ต่ำกว่าญี่ปุ่น เกาหลีและสิงคโปร์

สำหรับการพัฒนาคุณภาพคนด้านการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว โดยจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 8.5 ปี ในปี 2548 และมีคนไทยที่คิดเป็นทำเป็นร้อยละ 60 ของประชากร ส่วนการขยายโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีมากขึ้น แต่ความสามารถในการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงนำความรู้ไปปรับใช้ของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพการศึกษายังไม่เพียงพอในการปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ จึงเป็นประเด็นที่ต้องเร่งให้ความสำคัญระยะต่อไป

แม้การศึกษาของแรงงานไทยที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 39.8 ในปี 2548 แต่ประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานไทยยังต่ำเมื่อเทียบกับประเทศมาเลเซีย เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน และญี่ปุ่น ตลอดทั้งกำลังคนระดับกลางและระดับสูงยังขาดแคลนทั้งปริมาณและคุณภาพ และยังมีการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาเพียงร้อยละ 0.26 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยถึง 7 เท่า ตลอดจนการนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ยังอยู่ในระดับต่ำ

จึงเป็นจุดอ่อนของไทยในการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ และเป็นจุดด้อยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันต่างประเทศ

ขณะเดียวกันคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยมที่เป็นผลกระทบจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศทั้งทางสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เนื่องจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ทำให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนามีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ ปลุกฝังศีลธรรมให้มีคุณภาพและจริยธรรมลดน้อยลง

นำไปสู่ค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น

ในด้านสุขภาพคนไทยได้รับหลักประกันสุขภาพอย่างทั่วถึงร้อยละ 96.3 ในปี 2548 การเจ็บป่วยโดยรวมลดลงเหลือ 1,798.1 ต่อประชากรพันคนในปี 2547 อย่างไรก็ตาม คนไทยยังเผชิญกับการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง รวมทั้งโรคอุบัติใหม่หรือโรคระบาดซ้ำที่เป็นผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์

ส่วนหลักประกันทางสังคมยังไม่ครอบคลุมแรงงานนอกระบบและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง และคนไทยต้องเผชิญกับความเสี่ยงในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสูงขึ้น

สำหรับสถานะด้านชุมชน พบว่า

สังคมไทยได้ปรับตัวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การพัฒนาชนบทกับเมืองมีลักษณะแยกส่วนส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลของการพัฒนาของชุมชนชนบท อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและการจัดการความรู้ มีมากขึ้น

ส่งผลให้ชุมชนมีการรวมตัว รวมกลุ่มและมีการเรียนรู้ร่วมกัน
ทำให้สามารถจัดการกับปัญหาที่กระทบกับชุมชนได้ในระดับหนึ่ง
พร้อมกับการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
และมีกลไกการบริหารงานให้พร้อมรับภารกิจกระจายอำนาจ
โดยภาครัฐได้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดทำแผนชุมชนแล้ว 3,657 ตำบล
การส่งเสริมกระบวนการประชาคมในการจัดทำแผนของส่วนท้องถิ่นและอำเภอ
รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
และกระบวนการมีส่วนร่วมสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ชุมชน ขณะที่ในด้านวัฒนธรรม
ค่านิยมที่ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังถูกละเลยและมีการถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่น้อย
ทั้งระบบคุณค่าของสังคมไทยในเรื่องจิตสาธารณะ ความเอื้ออาทร
และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเริ่มเสื่อมถอย อย่างไรก็ตาม
สังคมไทยยังมีผู้นำการพัฒนาโดยเฉพาะผู้นำชุมชนและปราชญ์กระจายอยู่ทุกพื้นที่ประมาณ 1.7 ล้านคน
และมีบทบาทสำคัญ เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน
ทำให้มีชุมชนต้นแบบที่มีความเข้มแข็งสามารถเป็นแบบ อย่างเพื่อเรียนรู้และประยุกต์ใช้อยู่ทั่วทุกภูมิภาค
ขณะเดียวกันพฤติกรรมการค้ารางวัลและการปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนปรับเปลี่ยนไปจากอดีต
โดยกระแสวัตถุนิยมที่เข้าสู่ชุมชนได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน
ทำให้มีความสะดวกมากขึ้นแต่มีความสุขลดลง มีรายได้ไม่พอรายจ่าย มีหนี้สินเพิ่มขึ้น
และความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดน้อยลงในลักษณะต่างคนต่างอยู่มากขึ้น

(2) สถานะ □านเศรษฐกิจของประเทศ

เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 5.7 ต่อปี ในช่วงปี 2545-2548
และจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยมีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับที่ 20 จากจำนวน 192
ประเทศในโลก โดยยังคงมีบทบาททางการค้าระหว่างประเทศ
และรักษาส่วนแบ่งการตลาดไว้ได้ในขณะที่การแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น
ตลอดทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ของประเทศไทยปรับตัวดีขึ้น
ขณะที่โครงสร้างการผลิตมีจุดแข็งที่มีฐานการผลิตที่หลากหลาย
ช่วยลดความเสี่ยงจากภาวะผันผวนของวัฏจักรเศรษฐกิจและสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิต
เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น
อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจไทยมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างที่ต้องพึ่งพิงการนำเข้าวัตถุดิบ ชิ้นส่วน พลังงาน
เงินทุน และเทคโนโลยี ในสัดส่วนที่สูง โดยที่ผลิตภาพการผลิตยังต่ำ
การผลิตอาศัยฐานทรัพยากรมากกว่าองค์ความรู้ มีการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตและบริโภคอย่างสิ้นเปลือง
ทำให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมและผลกระทบในด้านสังคมตามมา

โดยไม่ได้มีการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม

ส่วนโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งและโลจิสติกส์ยังขาดประสิทธิภาพและการเชื่อมโยงที่เป็นระบบ ทำให้มีต้นทุนสูงถึงร้อยละ 16 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

อีกทั้งภาคขนส่งยังมีสัดส่วนการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์สูงถึงร้อยละ 38

นอกจากนี้ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ยังไม่กระจายไปสู่พื้นที่ชนบทอย่างเพียงพอและทั่วถึง ส่วนโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีและนวัตกรรมของไทยต่างอยู่ในระดับต่ำและตกเป็นรองประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นคู่แข่งทางการค้า

1

อย่างไรก็ดีประเทศไทยมีจุดแข็งอยู่ที่การมีเสถียรภาพเศรษฐกิจในระดับที่ดีจากการดำเนินนโยบายเพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

ทำให้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ดี โดย ณ สิ้นปี 2548

อัตราการว่างงานอยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 2 และทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศอยู่ในระดับ 52.1

พันล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งนับว่าเป็นระดับที่มีความเพียงพอในการ เป็นภูมิคุ้มกันความเสี่ยงจากภายนอก

อย่างไรก็ตามราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นมากตั้งแต่ปลายปี 2547 และ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ส่งผลให้ดุลการค้า ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลเพิ่มขึ้น

สะท้อนถึงปัญหาความอ่อนแอในเชิงโครงสร้างที่พึ่งพิงภายนอกมากเกินไป

รวมทั้งประเทศไทยยังมิฐานะการออมที่ต่ำกว่าการลงทุน จึงต้องพึ่งพิงเงินทุนจากต่างประเทศ

ทำให้ประเทศมีความเสี่ยงจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ

จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจภายใต้เงื่อนไขบริบทโลกที่มีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของคน องค์ความรู้ เทคโนโลยี เงินทุน สินค้า และบริการ

สำหรับการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และการแก้ไขปัญหาความยากจน มีส่วนช่วยให้ความยากจนลดลงตามลำดับและการกระจายรายได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างช้าๆ ในปี 2547

มีจำนวนประชาชนที่ยังอยู่ภายใต้เส้นความยากจน ซึ่งเป็นระดับรายได้ 1,242 บาทต่อเดือนอยู่จำนวน 7.34

ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 11.3 ของประชากรทั้งประเทศ สำหรับการกระจายรายได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างช้าๆ

โดยค่าดัชนี จินี (Gini coefficient) ของประเทศไทยเท่ากับ 0.499 ลดลงต่อเนื่องจาก 0.525 ในปี 2543 และ 0.501 ในปี 2545 แต่อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาการกระจายรายได้ต้องได้รับลำดับความสำคัญ

เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้ว

การกระจายรายได้ในประเทศไทยยังมีความเท่าเทียมน้อยกว่าหลายประเทศ

(3) สถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในอดีตทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายไปถึง 67,000,000 ไร่ในช่วง 40 ปี ปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าร้อยละ 33 ของพื้นที่ประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง และภัยธรรมชาติ ที่บ่อยครั้งและรุนแรง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งลดความอุดมสมบูรณ์ลงโดยป่าชายเลนลดลงจาก 2,000,000 ไร่ เหลือ 1,500,000 ไร่ อัตราการจับสัตว์น้ำลดลง 3 เท่า แหล่งปะการังและหญ้าทะเลสภาพเสื่อมโทรม สำหรับทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ก็กำลังถูกทำลายอย่างรวดเร็ว สาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ ทำให้อัตราการสูญพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้น

คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรม มีสาเหตุสำคัญจากการขยายตัวของจำนวนประชากร และแบบแผนการดำรงวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น โดยคุณภาพอากาศและน้ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน ปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายมีมากขึ้นเกินศักยภาพในการกำจัดได้ทัน ขณะที่การนำเข้าสารอันตรายที่ใช้ในการผลิตมีมากขึ้น โดยขาดกลไกการจัดการทั้งการควบคุมกระบวนการผลิต การจัดเก็บ การขนส่ง ทำให้เกิดการแพร่กระจายในสิ่งแวดล้อมและปนเปื้อนห่วงโซ่อาหาร นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่จำกัด รวมทั้งมีความซ้ำซ้อน มีช่องว่าง และขาดการบังคับใช้

(4) สถานะด้านการบริหารจัดการประเทศ กระบวนการบริหารจัดการประเทศได้เริ่มเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นๆ เข้ามาร่วมกับภาครัฐมากขึ้น แต่ภาคประชาชนและภาคสาธารณะอื่นๆ ยังมีบทบาทจำกัด กล่าวคือ ภาคการเมืองปรับตัวเข้มแข็งขึ้นและมีเสถียรภาพอย่างมาก ขณะที่ยังมีการรวมศูนย์อำนาจการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และระบบการตรวจสอบถ่วงดุลขาดประสิทธิภาพ ขณะที่การปฏิรูประบบราชการนำไปสู่ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่กระบวนการบริหารจัดการยังมีลักษณะปิดค่อนข้างมาก และยังขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการประเมินการพัฒนาระบบราชการในด้านต่างๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นไป และมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 3.82 ใน ปี 2547 ส่วนภาคประชาชนเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและขยายบทบาทเพิ่มขึ้นทั้งด้านการเมืองและการพัฒนาท้องถิ่น สัดส่วนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนเป็นร้อยละ 72.6 ในปี 2548 สำหรับภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

และมีการบริหารจัดการที่เป็นธรรมาภิบาลมากขึ้น ผลการจัดอันดับธรรมาภิบาลภาคเอกชนของสถาบันนานาชาติเพื่อพัฒนาการจัดการ (Institute for Management Development : IMD) ปรากฏว่า ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น จากอันดับที่ 36 ในปี 2544 เป็นอันดับที่ 30 ในปี 2549 แต่ยังไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในภาคธุรกิจเอกชน โดยรวม โดยเฉพาะธุรกิจนอกตลาดหลักทรัพย์

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการภาครัฐดังกล่าวยังไม่ตอบสนองต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาล โดยยังมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ ยังไม่เปิดโอกาสให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน แม้การดำเนินงานการกระจายอำนาจมีความก้าวหน้ามากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังไม่เข้มแข็ง และขาดอิสระในการจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอต่อการพึ่งตนเอง นอกจากนี้ กระบวนการยุติธรรมและกฎหมายปรับตัวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงจึงยังไม่สามารถสร้างความเป็นธรรมกับทุกภาคี ขณะที่กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐยังขาดประสิทธิภาพและกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลนอกภาครัฐยังมีบทบาทจำกัด ขาดการทำงานเป็นเครือข่ายที่จะก่อให้เกิดพลังร่วมในการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐมีแนวโน้มดีขึ้นต่อเนื่อง โดยดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติเพิ่มสูงขึ้นเป็น 3.8 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ในปี 2548 ซึ่งยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทั้งวัฒนธรรมอุปถัมภ์ที่ฝังรากลึก ยังคงเป็นอุปสรรคขัดขวางการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในสังคมไทย ประกอบกับการขาดคุณภาพและจิตสำนึกสาธารณะ จึงทำให้ไม่สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์สาธารณะ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและการทุจริตประพฤติมิชอบที่ซับซ้อนมากขึ้น

2.3 แนวคิดและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

(1) แนวคิดหลัก

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต ตลอดจนทั้งการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างการพัฒนาของประเทศไทยที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของ ปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนการพัฒนา การพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปในทางสายกลาง

บนพื้นฐานคุณภาพเชิงพลวัตของการพัฒนาที่เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง โดยมีการเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรู้” ในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งการเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อันจะเป็น ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้ ยังได้ยึดความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ด้วยแล้ว

(2) ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย

การพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศ ให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีของประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญต่อการนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพและความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติ ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ

และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเป็นเสมือนเสาหลักในการพัฒนาประเทศ โดยการเสริมสร้างทุนสังคม ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ครอบครัวยึดความอบอุ่น มั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง และรวมพลังเป็นเครือข่าย ในการพัฒนาสำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ มีคุณภาพ มีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างศักยภาพและภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม

ในส่วนของการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ

และส่งเสริมสิทธิชุมชนในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรเพื่อสงวนรักษา
ให้ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงความอุดมสมบูรณ์เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
และเป็นรากฐานการดำรงชีวิตของคนไทยให้มีความสุขอย่างยั่งยืน

ขณะเดียวกันจำเป็นต้องเสริมสร้างระบบ โครงสร้าง กลไก
และกระบวนการบริหารพัฒนาประเทศให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย
โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ
ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน
พร้อมทั้งปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส
ลดบทบาทอำนาจของราชการในส่วนกลาง และเพิ่มบทบาท มอบอำนาจและกระจายอำนาจการตัดสินใจ
การดำเนินการ และกระจายการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ราชการ ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และชุมชน
ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและการปฏิรูปธุรกิจเอกชนให้เข้มแข็ง สุจริต โปร่งใส และเร่งปฏิรูปกฎหมาย
กฎระเบียบ เพื่อสร้างสมดุลในการจัดสรรและกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงเป็นธรรม
โดยต้องดำเนินการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงควบคู่ไปด้วย
อันจะสนับสนุนให้การบริหารจัดการประเทศสู่ดุลยภาพ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม
ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความมั่นคง นำไปสู่สันติสุขและความยั่งยืน

3. วิสัยทัศน์และพันธกิจ

3.1 วิสัยทัศน์ประเทศไทย

มุ่งพัฒนาสู่“สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน(GreenandHappinessSociety)

คนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้รู้เท่าทันโลกครอบครัวยุบอุ่นชุมชนเข้มแข็งสังคมสันติสุขเศรษฐกิจมีคุณภาพ
พลดีมีคุณธรรมและเป็นธรรมสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนอยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการ
ประเทศที่มี

ธรรมาภิบาลดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและอยู่ในประชาคมโลก
ได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

3.2 พันธกิจ

เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”
ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ
ดังนี้

(1) **พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน** มีสุขภาพะที่ดี อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้คุณภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) **เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม**
มุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถแข่งขันได้
มีภูมิคุ้มกันความเสี่ยงจากความผันผวนของสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์บนพื้นฐานการบริหารเศรษฐกิจ ส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับการออมที่พอเพียง มีการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม ใช้จุดแข็งของความหลากหลายทางชีวภาพและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ควบคู่กับการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ และการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนด้าน โครงสร้างพื้นฐาน และ โลจิสติกส์ พลังงาน กฎกติกา และกลไกสนับสนุนการแข่งขันและกระจายผลประโยชน์ อย่างเป็นธรรม

(3) **ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม**
สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เป็นธรรม และ มีการสร้างสรรค์คุณค่า สนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อคุ้มครองฐานทรัพยากร คุ้มครองสิทธิและส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร ปรับแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาผลประโยชน์ของชาติจากข้อตกลงตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

(4) **พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**
มุ่งสร้างกลไกและกฎระเบียบที่เอื้อต่อการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ทุกภาคี ควบคู่กับการเสริมสร้างความโปร่งใส สุจริต ยุติธรรม รับผิดชอบต่อสาธารณะ มีการกระจายอำนาจและกระบวนการที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สู่ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และ การใช้ทรัพยากร

4. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก

เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยจะต้องปรับตัวในอนาคต และเพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาในระยะยาว การพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม

จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุล

ระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(2) เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ

คุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ

(3) เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า (Value Creation)

ของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม

รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตเพื่อทำให้มูลค่าการผลิตสูงขึ้น

(4) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน (Safety Net) และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคการเงิน การคลัง

พลังงาน ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดแรงงาน และการลงทุน

(5) เพื่อสร้างระบบการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนให้เป็นธรรม

และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ

รวมทั้งสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนในทุกภาคส่วน อย่างเป็นธรรม

(6)

เพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ

ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ

และการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในรุ่นปัจจุบันและอนาคต

รวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเป็น ธรรมและอย่างยั่งยืน

(7) เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน

และภาคประชาชนและขยายบทบาทขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ควบคู่กับการเสริมสร้าง กลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข

4.2 เป้าหมาย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ดังนี้

(1) เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี

พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็น ร้อยละ 60 ของกำลังแรงงานทั้งหมด

และเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาเป็น 10 คนต่อประชากร 10,000 คน

พร้อมทั้งลดปัญหาอาชญากรรมลงร้อยละ 10 และกำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี

ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง นำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

และลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

(2) เป้าหมายการพัฒนาชุมชนและแก้ปัญหาความยากจน

พัฒนาให้ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผนชุมชนไปใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลดสัดส่วน

ผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลงเหลือร้อยละ 4 ภายในปี 2545

(3) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีความสมดุล

และยั่งยืน โดยให้สัดส่วนภาคเศรษฐกิจในประเทศต่อภาคการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 75

ภายในปี 2544 สัดส่วนภาคการผลิตเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 ภายในปี 2545

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยร้อยละ 3.0-3.5 ต่อปี สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ไม่เกินร้อยละ 50 ความยืดหยุ่นการใช้พลังงานเฉลี่ยไม่เกิน 1:1 ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นร้อยละ 8

รวมทั้งลดสัดส่วนการใช้พลังงานต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งลดการใช้น้ำมันในภาคการขนส่งให้เหลือร้อยละ 30 ของการใช้พลังงานทั้งหมด

รายได้ของกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 20 แรกมีสัดส่วนไม่เกิน 10

เท่าของรายได้ของกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 20 ภายในปี 2554

และสัดส่วนผลผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

(4) เป้าหมายการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์

ของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดยให้มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 33 และต้อง

เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18 ของพื้นที่ประเทศ

รักษาพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานไว้ไม่น้อยกว่า 31,000,000 ไร่
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงคุณภาพชีวิตที่ดีและไม่เป็นภัยคุกคามต่อ
ระบบนิเวศ โดยรักษาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำต่างๆ และแหล่งน้ำธรรมชาติให้อยู่ในเกณฑ์พอใช้และดี
รวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 คุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{10})
ต้องมียอดเฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 120 มก./ลบ.ม. อัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออก-
ไซด์ต่อประชากรลดลงร้อยละ 5 จากปี 2546 คือไม่เกิน 3.5 ตัน/คน/ปี
ควบคุมอัตราการผลิตขยะในเขตเมืองไม่ให้เกิน 1 กก./คน/วัน
และของเสียอันตรายจากชุมชนและอุตสาหกรรมได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 80
ของปริมาณของเสียอันตรายทั้งหมด รวมทั้งให้มีระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ
ที่สมบูรณ์ระดับประเทศ 1 ระบบ

(5) เป้าหมายด้านธรรมาภิบาล มุ่งให้ธรรมาภิบาลของประเทศดีขึ้น

มีคะแนนภาพลักษณ์ของความโปร่งใสอยู่ที่ 5.0 ภายในปี 2544 ระบบราชการมีขนาดที่เหมาะสม
และมีการดำเนินงานที่คุ้มค่าเพิ่มขึ้น ลดกำลังคนภาคราชการให้ได้ร้อยละ 10 ภายในปี 2554
ธรรมาภิบาลในภาครัฐกิจเอกชนเพิ่มขึ้น
ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้และมีอิสระในการพึ่งตนเองมากขึ้น
และภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง รู้สิทธิ หน้าที่
และมีส่วนร่วมมากขึ้นในการตัดสินใจและรับผิดชอบในการบริหารจัดการประเทศ
รวมทั้งให้มีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลในบริบทไทยเพิ่มขึ้นในระยะแผนพ
ฒนาฯ ฉบับที่ 10

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจำ
เป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เหมาะสม
โดยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของโครงสร้างของระบบต่างๆ ภายในประเทศให้มีศักยภาพ
แข่งขันได้ในกระแสโลกาภิวัตน์ และสร้างฐานความรู้ให้เป็น ภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
ได้อย่างรู้เท่าทัน ควบคู่ไปกับการกระจายการพัฒนาที่เป็นธรรม
และเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น
พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพั
ฒนาที่มั่นคง และเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมไทย
ตลอดจนการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศทุกระดับ

อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลก ได้อย่างมีเกียรติภูมิและมีศักดิ์ศรี โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ดังนี้

5.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับ

(1) การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน

โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงาน และการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญา ท้องถิ่นและองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(2) การเสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ

และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร มุ่งการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างคนไทยให้มีความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ลด ละ เลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ

(3) การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบการคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายและครอบคลุมทั่วถึง สร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีความปลอดภัย น่าอยู่ บนพื้นฐานของความยุติธรรมในสังคม เสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมแบบบูรณาการและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังควบคู่กับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง และความตระหนักถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อลดความขัดแย้ง

5.2 ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับ

(1) การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการส่งเสริมการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน

มีเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

มีกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่กา
รพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง

(2) การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพ

และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน

สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

ท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัด
สรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการร่วมลงทุน ระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ

(3)

การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อย่างสันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชน และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวน

อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ใช้อย่างประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

รวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

5.3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับ

(1)

การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไท
ย โดยปรับโครงสร้างภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม

และภาคบริการที่ใช้กระบวนการพัฒนาคัลเลเตอร์และห่วงโซ่อุปทาน

รวมทั้งเครือข่ายชุมชนบนรากฐานของความรู้สมัยใหม่ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย

และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและมูลค่าสูง

มีตราสินค้าเป็นที่ยอมรับของตลาด รวมทั้งสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดี

เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ

ตลอดจนการบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

การปฏิรูปองค์กร การปรับปรุงกฎระเบียบ และพัฒนาระบบมาตรฐานในด้านต่างๆ

รวมทั้งการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิต

และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(2) การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ

โดยการบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้มั่นคงและสนับสนุน
การปรับโครงสร้างการผลิตโดยการระดมทุนไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ

พัฒนารัฐวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักการบริหารจัดการที่ดี

เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประสิทธิภาพและสวัสดิการสูงสุดแก่ประเทศการ

ส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแหล่งระดมทุนและเป็นหลักประกันในชีวิตของประชาชน

และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและการพัฒนาแหล่งพลังงานทางเลือกเพื่อลดการพึ่งพิงการนำเข้าพลังงานและประหยัดเงินตราต่างประเทศ

(3) การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม โดยส่งเสริมการแข่งขันการประกอบธุรกิจในระบบอย่างเสรี เป็นธรรม และป้องกันการผูกขาด กระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไปสู่ภูมิภาคอย่างสมดุลและเป็นธรรม ให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง เพียงพอ และสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพและความครอบคลุมของการให้บริการของระบบการเงินฐานรากให้สามารถสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากด้วยการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งดำเนินนโยบายการคลังเพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ โดยกระจายอำนาจการจัดเก็บภาษี การจัดทำงบประมาณและการเบิกจ่าย และการก่อหนี้ภายใต้กรอบการรักษาวินัยทางการคลังผู้ท้องถิ่น

5.4

ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับ

(1) การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ ส่งเสริมสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร

ตลอดจนพัฒนาระบบการจัดการร่วมเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเขต

และการจัดการเชิงพื้นที่ภายใต้การจัดทำข้อตกลงกับชุมชนท้องถิ่นในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติหลัก

ได้แก่ ดิน น้ำ ป่าไม้ ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง ทรัพยากรแร่

รวมถึงการมีมาตรการหยุดใช้ทรัพยากรที่สำคัญที่ถูกทำลายสูงเป็นการชั่วคราว และการ

สร้างกลไกแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี รวมทั้งการพัฒนาระบบการจัดการและการป้องกันภัยพิบัติ

(2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยการปรับแบบแผนการผลิตและพฤติกรรมบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เพื่อลดผลกระทบต่อ ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดนโยบายสาธารณะ

และใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ ทั้งด้านการเงินและการคลัง

รวมทั้งการสร้างตลาดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต โดยผลักดันให้เกิดระบบประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

ระบบประเมินผลกระทบทางสังคมและสุขภาพในโครงการพัฒนาของรัฐ

หรือที่รัฐอนุมัติให้ออกชนดำเนินการ

ควบคู่กับการยกระดับขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตลอดจนมีกลไกกำหนดจุดยืนต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

(3) การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางสำคัญ เริ่มจากการจัดการองค์ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันการคุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพจากการคุกคามภายนอก โดยเฉพาะจากพันธกรณีระหว่างประเทศ สร้างระบบการคุ้มครองสิทธิชุมชน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ส่งเสริมการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในการสร้างความมั่นคงของภาคเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถและสร้างนวัตกรรมจากทรัพยากรชีวภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

5.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ

(1) การเสริมสร้าง

และพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝังจิตสำนึก ค่านิยม วัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับอย่างต่อเนื่องจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

ในสังคมทุกระดับเพื่อให้เป็น แบบอย่างที่ดีในสังคม ตลอดจนวางรากฐานกระบวนการประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และเพิ่มประสิทธิภาพกลไกและกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการเมืองให้เข้มแข็งและเป็นอิสระมากขึ้น

(2) เสริมสร้าง□างความเข□มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ

โดยส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวและรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันให้เข้มแข็ง

ส่งเสริมให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม และร่วมในกระบวนการบริหารจัดการประเทศให้เกิดความ

เป็นธรรมและความโปร่งใสในการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายการทำงานของกลไกตรวจสอบภาคประชาชน เพื่อติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจของภาครัฐได้อย่างเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ

(3) สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

เน้นการบริการแทนการกำกับควบคุม และทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา

เน้นการพัฒนาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจด้วยการปรับบทบาท โครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ลดการบังคับควบคุม

คำนึงถึงความต้องการของประชาชนและทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา

เพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐและรัฐวิสาหกิจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการสาธารณะ และลดภาระการลงทุนของภาครัฐ ตลอดจนพัฒนากลไกการกำกับดูแลที่เข้มแข็งเพื่อให้เกิดการ

แข่งขันที่เป็นธรรม โปร่งใส โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศและคุ้มครองผู้บริโภค

โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการปลุกฝังจิตสำนึกข้าราชการให้เห็นความสำคัญและยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และยึด/ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเคร่งครัด

(4) การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนเพิ่มขึ้น
ต่อเนื่อง โดยพัฒนาศักยภาพ

และกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ท้องถิ่นมีบทบาทสามารถรับผิดชอบในการบริหารจัดการบริการสาธารณะ
ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่
และสามารถสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง
พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(5) ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล โดยมีมาตรการ
ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจเอกชนทั้งที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และธุรกิจเอกชนทั่วไปเป็น
“บรรษัทภิบาล” เพิ่มมากขึ้น สร้างจิตสำนึกในการประกอบธุรกิจอย่างซื่อสัตย์ ยุติธรรมต่อผู้บริโภค และ
เป็นธรรมกับธุรกิจคู่แข่ง พร้อมทั้งยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งปันผลประโยชน์คืนสู่สาธารณะ
ตลอดจนสนับสนุนสถาบันวิชาชีพธุรกิจประเภทต่างๆ
ให้มีบทบาทในการสร้างธรรมาภิบาลแก่ภาคธุรกิจมากขึ้น

(6) การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ และขั้นตอน
กระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา ด้วยการเปิดโอกาสให้ภาคีและกลุ่ม ต่างๆ
มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและตรากฎหมายเพื่อประสานประโยชน์ของภาคส่วนต่างๆ
ให้เสมอภาคและมีความสมดุล โดยการปฏิรูปกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ
ลดการใช้ดุลพินิจของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งของกลไกการบังคับใช้กฎหมาย
โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ
เพื่อสร้างความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการขนาดเล็กและผู้ประกอบการใหม่

(7)
การรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่ดุลยภาพและความยั่งยืน
โดยการพัฒนาศักยภาพ บทบาท และภารกิจของหน่วยงานด้านการป้องกันประเทศ ความมั่นคง
และการรักษาความสงบเรียบร้อย ให้มีประสิทธิภาพ
มีความพร้อมในการป้องกันประเทศและตอบสนองต่อภัยคุกคามในทุกรูปแบบสถานการณ์ได้ฉับไว
พร้อมทั้งผนึกพลังร่วมกับ ภาคส่วนต่างๆ
ดำเนินการป้องกันและพัฒนาประเทศให้สามารถพิทักษ์รักษาเอกราช
สถาบันพระมหากษัตริย์ผลประโยชน์ของชาติ
และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

รวมทั้งสามารถสร้างความมั่นคงของประชาชนและสังคมให้มีความอยู่รอดปลอดภัยโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในทุกระดับ

6. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

สู่การปฏิบัติต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคีพัฒนาจากทุกภาคส่วน

เพื่อสามารถผนึกพลังความร่วมมือตามบทบาทความรับผิดชอบ

ร่วมกันขับเคลื่อน โดยนำเอาแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ของแผนมาแปลงไปสู่แผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ ที่สามารถนำไปขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ควบคู่ไปกับการปรับระบบการจัดสรรทรัพยากรและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ

รวมทั้งสร้างองค์ความรู้เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนให้สัมฤทธิ์ผล

และมีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางสำคัญ ดังนี้

6.1 เสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคีพัฒนา จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ

ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยให้ความสำคัญกับการจัดแบ่งบทบาทหลักที่ชัดเจนของภาคีพัฒนาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน

ภาคสถาบันต่างๆ รวมถึงภาคชุมชนเพื่อสามารถดำเนินการกิจร่วมมือสนับสนุนซึ่งกันและกันได้

ควบคู่ไปกับการสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

และการประยุกต์ใช้ให้กับภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนอย่าง ต่อเนื่อง

เพื่อมีส่วนร่วมขับเคลื่อนและจัดทำแผนปฏิบัติการระดับต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่

10 โดยภาครัฐจัดทำและขับเคลื่อนแผนบริหารราชการแผ่นดิน และแผนปฏิบัติการในรูปแบบต่างๆ

ที่ยึดโยงกับมิติของงานตามภารกิจ มิติของพื้นที่ และมิติตามวาระงานพิเศษ

และใช้กลไกกระบวนการชุมชนสร้างการบูรณาการกับแผนท้องถิ่น แผนจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

และภาคไปจนถึงแผนระดับชาติ

ตลอดจนให้มีกลไกที่ปรึกษาภาคประชาชนเพื่อร่วมขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

6.2 กำหนดแนวทางการลงทุนที่สำคัญตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

เพื่อภาคีพัฒนาสามารถนำไปขับเคลื่อนภายใต้บทบาทภารกิจของตน

และสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ โดยมีแนวทางการลงทุนภายใต้การพัฒนาคนและสังคม

รวมทั้งความเข้มแข็งของชุมชน เน้นการพัฒนาระบบสุขภาพครบวงจร การเรียนรู้ตลอดชีวิต

การพัฒนาคุณภาพการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศักยภาพชุมชนอย่างต่อเนื่อง

การสร้างหลักประกันสังคมให้ผู้อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ การแก้ปัญหาค่าความยากจน อย่างบูรณาการ

ภายใต้การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ จะให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบการออม การรวมกลุ่ม

การปฏิรูประบบนวัตกรรม การลดต้นทุนการขนส่ง และโลจิสติกส์ การลงทุนเพื่อสร้างโอกาส การเข้าถึงบริการพื้นฐานที่สมดุลเป็นธรรม และสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน

ภายใต้การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร สิ่งแวดล้อมจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ การพัฒนาแหล่งน้ำ การควบคุมและบรรเทาอุทกภัย การลงทุนในการสร้าง ขยาย และปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย และกำจัดขยะมูลฝอย การใช้เทคโนโลยีสะอาด การปรับเปลี่ยนมาใช้เครื่องยนต์และพลังงานที่สะอาด การสร้างระบบจัดการฐานข้อมูลและสร้างศูนย์ข้อมูลระดับชาติด้านทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้การเสริมสร้าง ธรรมชาติจะทำให้มีความสำคัญกับการอนุรักษ์ปลูกจิตสำนึกธรรมชาติมาภิบาล ค่านิยมวัฒนธรรม ประชาธิปไตย วัฒนธรรมสันติวิธีแก่ประชาชนทุกระดับ ทุกภาคส่วน และทุกสถาบัน การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้าร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินการ รับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบในกระบวนการบริหารจัดการประเทศ และสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย และวัฒนธรรมธรรมชาติมาภิบาล

6.3

เร่งปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ภายใต้กรอบการปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี การปรับ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ การแก้ไข ปัญหาความยากจน การป้องกันการทุจริต การกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ตลอดจนการ มีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ และเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพทางกฎหมายให้มีความรู้ความสามารถทันต่อความจำเป็นของทางราชการและการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีกฎหมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรฯ และการบริหารจัดการที่ต้องเร่งผลักดันการออกกฎหมาย การปรับปรุงแก้ไข และการประกาศใช้ รวมทั้งการยกร่างขึ้นใหม่

6.4

ศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10สู่การปฏิบัติ

โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ที่จะช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้และการเผยแพร่ขยาย ผลให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับการปฏิบัติและระดับนโยบายได้ต่อไป โดยมีประเด็นสาระงานวิจัยหลักๆ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

6.5 พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและสร้างดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกระดับ

โดยพัฒนาระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์
ของการปฏิบัติงาน ให้มีมาตรฐานและมีวิธีวัดผลงานที่ชัดเจน
สามารถตรวจสอบและเปรียบเทียบผลระหว่างหน่วยงานได้
รวมทั้งสนับสนุนให้ทุกส่วนราชการพัฒนาระบบตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการที่ดีของภาคร
รัฐ ที่มุ่งความคุ้มค่า ความโปร่งใส และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชน
ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาศูนย์วัดผลสำเร็จของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10
ทั้งในระดับภาพรวม และระดับยุทธศาสตร์
รวมทั้งพัฒนาศูนย์วัดผลกระทบขั้นสุดท้ายของการพัฒนาที่มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม ควบคู่ไปกับการสร้างองค์ความรู้ด้านการติดตามประเมินผล
และการเผยแพร่รายงานด้านการติดตามประเมินผลสู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง

6.6

สนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในทุกระดับและการเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน
กลางระดับนโยบาย ตลอดจนระดับพื้นที่และท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานระดับนโยบาย
ด้านข้อมูลพัฒนาระบบข้อมูล ฐานข้อมูล
และระบบบริหารจัดการสถิติเพื่อการวางแผนให้ตอบสนองต่อการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10
ส่งเสริมการพัฒนาข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังและบ่งชี้ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เศรษฐกิจ
สังคมของประเทศและระดับโลก ติดตามตรวจสอบการดำเนินนโยบาย
และสนับสนุนการสร้างเครือข่ายข้อมูลร่วมกันเพื่อการวางแผนและติดตามประเมินผลในระดับจังหวัด
ท้องถิ่น และชุมชน ส่งเสริมการเชื่อมโยงโครงข่ายข้อมูลระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชนเข้ากับส่วนกลาง
ให้เป็นระบบที่เข้าถึงได้ง่าย และใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

ใบงานที่ 1.

เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจไทยก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีลักษณะอย่างไร จงอธิบาย

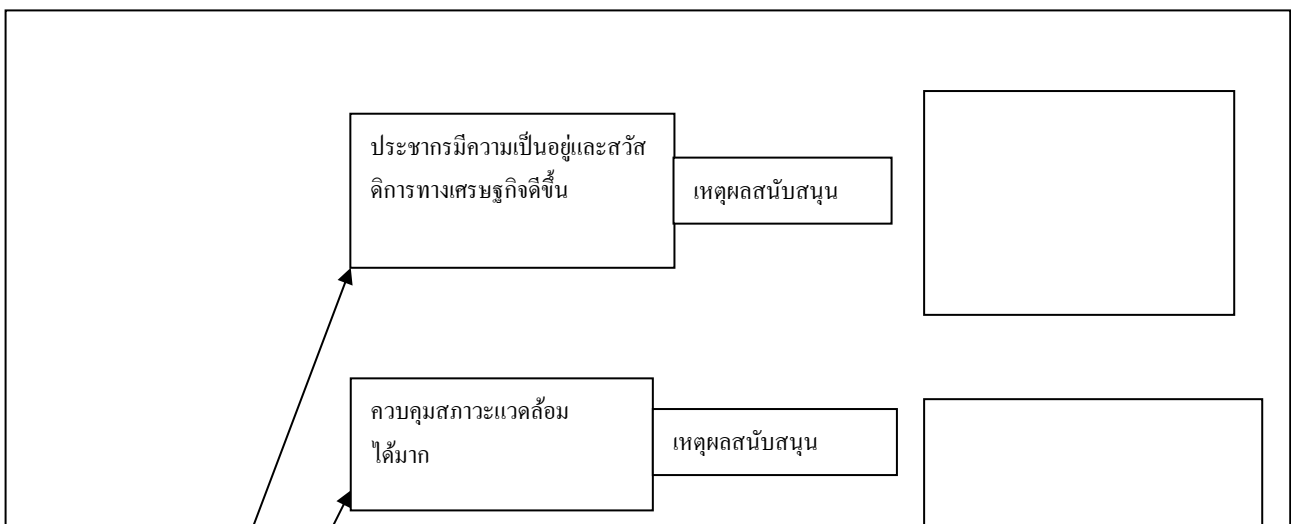
2. สนธิสัญญาเบาว์ริงมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยที่สำคัญอย่างไรบ้าง

3. มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2475- 2504 ในเรื่องใดบ้าง

4. โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อย่างไรบ้าง

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ พร้อมแสดงเหตุผล

ใบงานที่ 1.

เรื่อง โครงสร้างเศรษฐกิจไทย¹

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจไทยก่อนการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีลักษณะอย่างไร จงอธิบาย

เป็นเศรษฐกิจพอเพียง มีการค้าระหว่างประเทศและอยู่ในขอบเขตจำกัด
สินค้าส่งออกเป็นผลผลิตจากธรรมชาติและป่า สินค้าน้ำตาลและพริกไทยเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ

2. สนธิสัญญาเบาว์ริงมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยที่สำคัญอย่างไรบ้าง

ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ

มีการพัฒนาระบบขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

3. มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2475- 2504 ในเรื่องใดบ้าง

- กำเนิดทุนนิยม - มีการก่อตั้งรัฐวิสาหกิจ - เกิดภาวะเงินเฟ้อระดับสูง

- เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก มีผลกระทบต่อธุรกิจของไทย เกิดการว่างงาน ความเป็นอยู่
ของเกษตรกรไม่ค่อยดี -

มีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม - การเจริญเติบโตทางธุรกิจของไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว

4. โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อย่างไรบ้าง

- ผลผลิตมวลรวมด้านการเกษตรของประเทศ มีพืชหลัก คือ ข้าว ไม้สัก ยางพารา

เปลี่ยนมาเป็น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ปอแก้ว

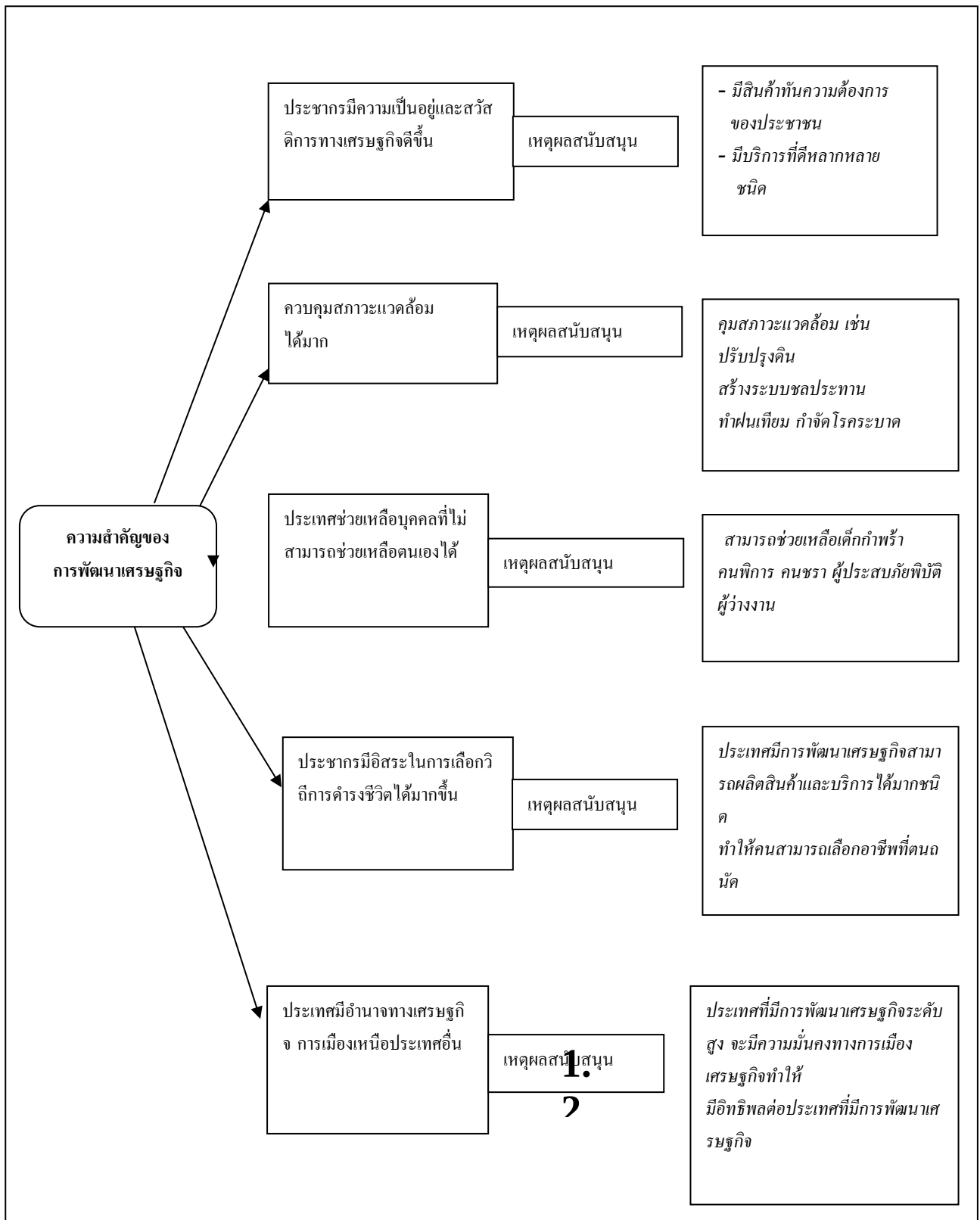
- อุตสาหกรรมที่แปรรูปจากเกษตรและอุตสาหกรรมครัวเรือน เปลี่ยนมาเป็นอุตสาหกรรม
สมัยใหม่

- อุตสาหกรรมด้านการบริการและธนาคารพาณิชย์ขยายตัวมากขึ้น

- การค้าระหว่างประเทศสูงขึ้นกว่าเดิมมาก มีการส่งสินค้าออกมากขึ้น และการนำเข้า
สินค้าจากสินค้าสำเร็จรูปมาเป็นสินค้าประเภททุนหรือวัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูปมากขึ้น

- มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาชีพและการจ้างงาน การกระจายรายได้ สิ่งแวดล้อม
และคุณภาพชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ พร้อมแสดงเหตุผล

คำชี้แจง เหน้กเรียนน้หมายเลขบนภาพท้ความหมาย สาระสำคัญ หรือวัตถุประสงค์ของท้กรรม
ที่สอดคล้องกับข้อความในกรอบไปใต้ไว้ในวงกลมได้กรอบนั้น

ปัจจัยที่มีความสำคัญ
ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

1

2

meeting new year 2010

3

4

5

6

7

8

9

10

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จุดเน้นสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 1 และ 2
มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

จุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และ 4 มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

จุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และ 6 มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่มีจุดเน้นแตกต่างจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 คืออะไร และมีปัญหาสำคัญที่สะท้อนกันมาอย่างต่อเนื่องคืออะไร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 8
มีแนวคิดหลักของการพัฒนาประเทศ
อย่างไร
และเกิดปัญหาสำคัญในช่วงนี้อย่างไร

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 9 และ 10
มีจุดเน้นที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศ
รษฐกิจพอเพียงอย่างไร

ใบงานที่ 1.

2

เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขบนภาพที่มีความหมาย สำคัญ หรือวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ที่สอดคล้องกับข้อความในกรอบไปใส่ไว้ในวงกลมได้กรอบนั้น

ปัจจัยที่มีความสำคัญ
ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

3 , 5 , 6
,
9 , 10

1

3

ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

1 , 2 ,
4 ,
7 , 8

2

meeting new year 2010

4

5

6

7

8

9

10

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

จุดเน้นสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 1 และ 2
มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

● เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มผลผลิตของประเทศ

● เน้นการลงทุนในการก่อสร้างทางหลวง เขื่อน สาธารณูปโภค

● พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและวัตถุดิบจากต่างประเทศ

จุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และ 4 มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

- ขยายขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจหลายด้าน เพื่อแก้ไข
ปัญหาความแตกต่างของรายได้ระหว่างเมืองกับชนบท
- ปรับ โครงสร้างทางเศรษฐกิจและรักษาเสถียรภาพทาง
เศรษฐกิจ
- กระจายรายได้และบริการทางสังคมให้มากขึ้น

จุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และ 6 มีความคล้ายคลึงกันอย่างไร

- เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจควบคู่กับนโยบายการคลัง
และการเงินที่รัดกุม
- เน้นบทบาทของเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ปรับ โครงสร้างการผลิต มีการกระจายตลาดสินค้าภายใน
และต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น
- กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่มีจุดเน้นแตกต่างจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 คืออะไร และมีปัญหาสำคัญที่สะสมกันมาอย่างต่อเนื่องคืออะไร

- วัตถุประสงค์ คือ
- 1. การพัฒนาแบบยั่งยืน
- 2. แนวทางการพัฒนา เน้นการสร้างสมดุลของเศรษฐกิจ
ควบคู่ไปกับทางสังคม
- ปัญหาสำคัญ คือ
- 1. ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และเกิดมลพิษต่าง ๆ
- 2. สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8
มีแนวคิดหลักของการพัฒนาประเทศ
อย่างไร
และเกิดปัญหาสำคัญในช่วงนี้อย่างไร

- แนวคิดหลักของการพัฒนา คือ
 1. พัฒนาประเทศ โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
เปิดโอกาสให้คนร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนด
ทิศทางการพัฒนา
 2. เน้นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนา
ด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ปัญหาสำคัญ ในช่วงการพัฒนาตามแผน คือ เกิดวิกฤติ
เศรษฐกิจรุนแรงที่สุด เกิดการว่างงานธุรกิจล้มละลาย
มีปัญหานี้สืบจากต่างประเทศจนต้องขอรับความช่วยเหลือ
จาก IMF

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และ 10
มีจุดเน้นที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9
ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ
ยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤติ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
นำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 มาพัฒนาต่อเนื่อง
มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคน ชุมชนเศรษฐกิจ ทรัพยากร
และสิ่งแวดล้อม

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความร่วมมือ	การแสดงความ คิดเห็น	การรับฟังความ คิดเห็น	การตั้งใจทำงาน	การร่วมปรับปรุง ผลงานกลุ่ม	รวม 20 คะแนน
--------------	-------------	-------------	------------------------	--------------------------	----------------	-------------------------------	-----------------

	ของผู้รับการประเมิน	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

- เกณฑ์การให้คะแนน
- ดีมาก = 4
 - ดี = 3
 - พอใช้ = 2
 - ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเอง ตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ของไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	เวลา 3 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ของประเทศ ทำให้ทุกภาคส่วนนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว ภาคเกษตร
อุตสาหกรรม การค้าและบริการ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจ
สังคมของประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของตนเองและ
ครอบครัวได้
- 2) วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า
และการบริการได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว
- 2) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ทักษะการคิดแก้ปัญหา

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม
- กระบวนการปฏิบัติ

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. มีวินัย
4. มีความซื่อสัตย์สุจริต
5. ขยัน อดทน
6. พอประมาณ

๖ กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ 4 MAT วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

- 1.1 ให้นักเรียนรวมกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน นั่งล้อมวงผลัดกันเล่าความประทับใจในกิจกรรม หรือการกระทำของกลุ่มบุคคลที่แสดงว่าได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้
เช่น

ชาวบ้านชุมชนถ้ำน้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รวมตัวกันจัดชุมชนให้สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ อนุรักษ์สภาพแวดล้อม ป่าไม้ ถ้ำ ให้คงสภาพเป็นธรรมชาติ แบ่งปันการประกอบอาชีพ มีรายได้จากการบริการนักท่องเที่ยว พานั่งแพชมถ้ำ ผลัดกันเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว มีการให้เช่า ตะเกียงหรือโคมไฟ หรือไฟฉายสำหรับส่องดูความงามภายในถ้ำ มีการแบ่งเวรกันทำหน้าที่ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การทำความสะอาดบริเวณสถานที่ โดยมีคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้วางแผนการทำกิจกรรม และหน้าที่ต่าง ๆ อีกทั้งให้ความยุติธรรมในการแบ่งรายได้ให้แก่ชาวบ้าน

ชาวบ้านทับสะแก อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมกลุ่มกันประกอบอาชีพแปรรูปสินค้าจากมะพร้าว เช่น มะพร้าวอบ กะทิสดจากมะพร้าว มะพร้าวแก้ว วุ้นมะพร้าว เครื่องใช้เครื่องประดับจากกาบมะพร้าว กะลามะพร้าว เครื่องเรือนจากต้นมะพร้าว ให้ทุกครัวเรือนมีรายได้อย่างสม่ำเสมอและมีอาชีพที่มั่นคง ฯลฯ

1.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากการเล่าประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

- 2.1 ครูและนักเรียนช่วยกันคัดเลือกกิจกรรมหรือการกระทำของกลุ่มบุคคล หรือชุมชนที่น่าสนใจ และแสดงถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้อย่างชัดเจน
- 2.2 นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงเหตุผลของการคัดเลือกกิจกรรมหรือการกระทำของกลุ่มบุคคลหรือชุมชน ในข้อ 2.1 ซึ่งนักเรียนอาจเชื่อมโยงให้เข้ากับทางสายกลางเกี่ยวกับความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้ เงื่อนไขคุณธรรม

ขั้นที่ 3 ขั้นปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

- 3.1 ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้ร่วมกันในเรื่องกรอบแนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.2 นักเรียนนำข้อมูลความรู้ที่ได้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม แล้วร่วมกันสรุปเป็นความคิดรวบยอดถึงแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ชั่วโมงที่ 2-3

(กิจกรรมต่อเนื่องจากชั่วโมงที่ 1)

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

- 4.1 นักเรียนรวมกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 5-7 คน ศึกษาความรู้เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้
- 4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้ศึกษามาในข้อ 4.1 มาอภิปรายร่วมกันถึงประเด็นสำคัญ

ขั้นที่ 5 ขั้นลงมือปฏิบัติจากกรอบแนวคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

- 5.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้และผลการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์มาเป็นพื้นฐานในการหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหัวข้อที่กำหนดในใบงาน โดยแบ่งกันรับผิดชอบ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1-2 ทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน
 - กลุ่มที่ 3-4 ทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเกษตรกร
 - กลุ่มที่ 5-6 ทำใบงานที่ 2.3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ
- 5.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในใบงานและตรวจสอบความถูกต้อง
- 1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานต่อชั้นเรียนและให้กลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีครูเป็นผู้ช่วยชี้แนะ และตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 6 ขั้นสร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา)

6.1 ครูมอบหมายชิ้นงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศ โดยให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ผลดีและปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ละฉบับ
- 2) การวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเอง และครอบครัว
- 4) การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการ

6.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันวางแผนและหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดป้ายนิเทศตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 6.1 และร่วมมือกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

7.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลงานของตน ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับปรุง และพัฒนางานจนมีความถูกต้องสมบูรณ์

ขั้นที่ 8 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

- 8.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานป้ายนิเทศ โดยให้กลุ่มอื่นหมุนเวียนกันมาชม และให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในแต่ละงาน
- 8.2 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการศึกษาความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.2	ใบงานที่ 2.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.3	ใบงานที่ 2.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	แบบประเมินป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. แนวทางส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนสำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : หจก. บางกอกบล็อก, 2548.
 - (2) สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กษัตริย์นักพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ดอกเบญจ, 2546.
 - (3) ศึกษาธิการ, กระทรวง และสำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน. ทฤษฎีใหม่ในหลวงชีวิตพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการและร่วมด้วยช่วยกัน, 2544.
 - (4) สุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์. ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่. กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2544.
 - (5) วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์แสงดาว จำกัด, 2550.
 - (6) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพมหานคร : มปป, 2548.

(7) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สรุปผลการสัมมนาการพัฒนารอบแนวคิดและการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : มปป, 2547.

- 3) เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 4) [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน](#)
- 5) [ใบงานที่ 2.2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเกษตรกร](#)
- 6) [ใบงานที่ 2.3 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

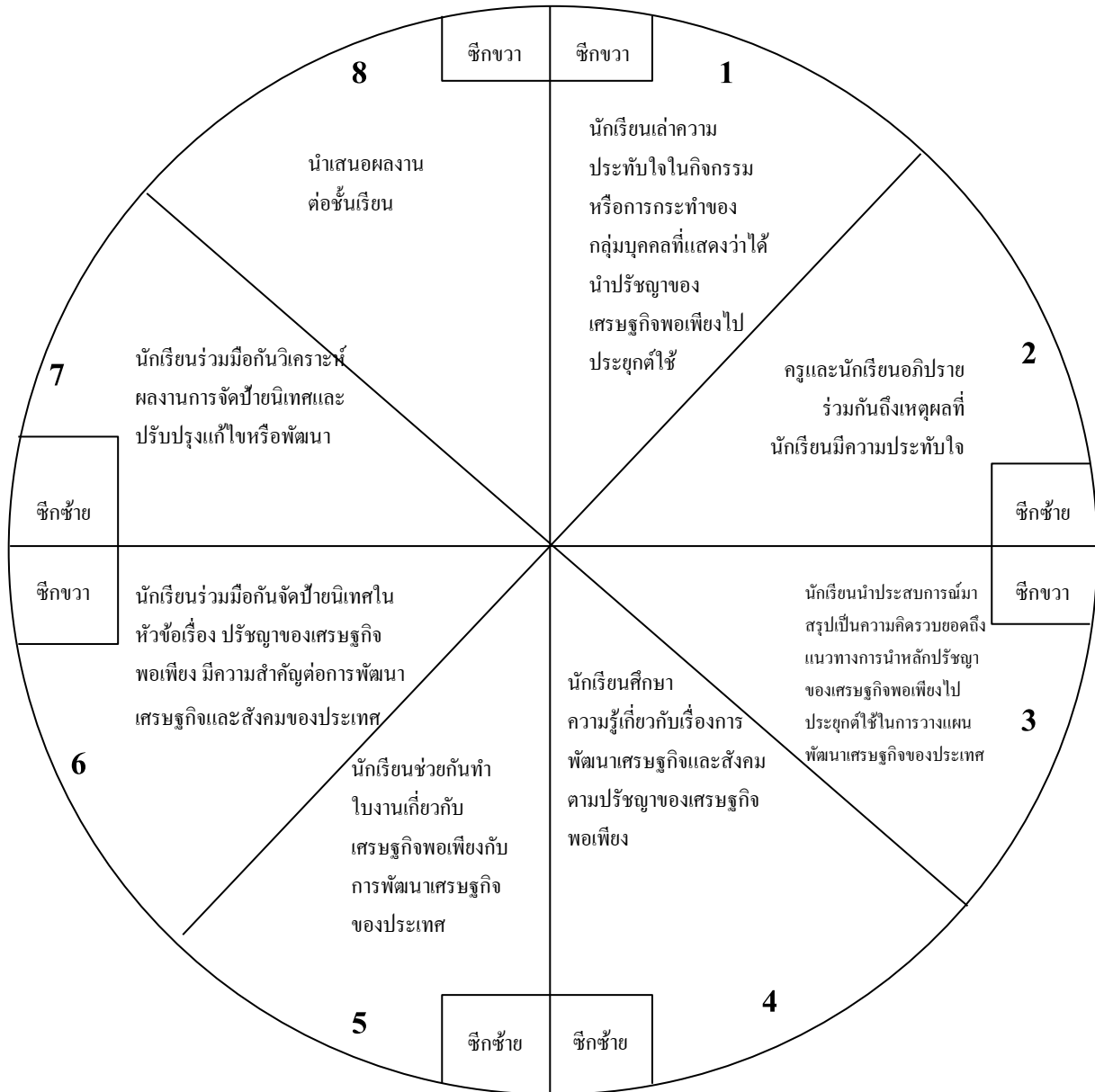
<http://www.sufficiencyeconomy.org/>

<http://www.doae.go.th/report/SE/html/01.htm>

http://www.inspect9.moe.go.th/economic_king80.htm

<http://www.sufficiencyeconomy.panyathai.or.th/>

แผนผังการจัดการเรียนรู้ตามแนววัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้
 - 1) การวิเคราะห์ผลดีและปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับ
 - 2) การวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3) การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว
 - 4) การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า และบริการ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนและหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดป้ายนิเทศตามประเด็นที่กำหนดในข้อ 6.1 และร่วมมือกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แบบประเมินป้ายนิเทศ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1. 2.
 3. 4.
 5. 6.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	การวิเคราะห์ผลดีและปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ แต่ละฉบับ				
2	การวิเคราะห์แผนพัฒนาฯ ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง				
3	การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว				
4	การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ				
5	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดป้ายนิเทศ				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4
 ดี = 3
 พอใช้ = 2
 ปรับปรุง = 1

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

เศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาประเทศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ **ควรจะเป็น** โดยมีพื้นฐานมาจาก **วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย** สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อความ **มั่นคง** และ **ความยั่งยืน** ของการพัฒนา

2. **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นบันได

3. **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

✧ **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

✧ **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

✧ **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

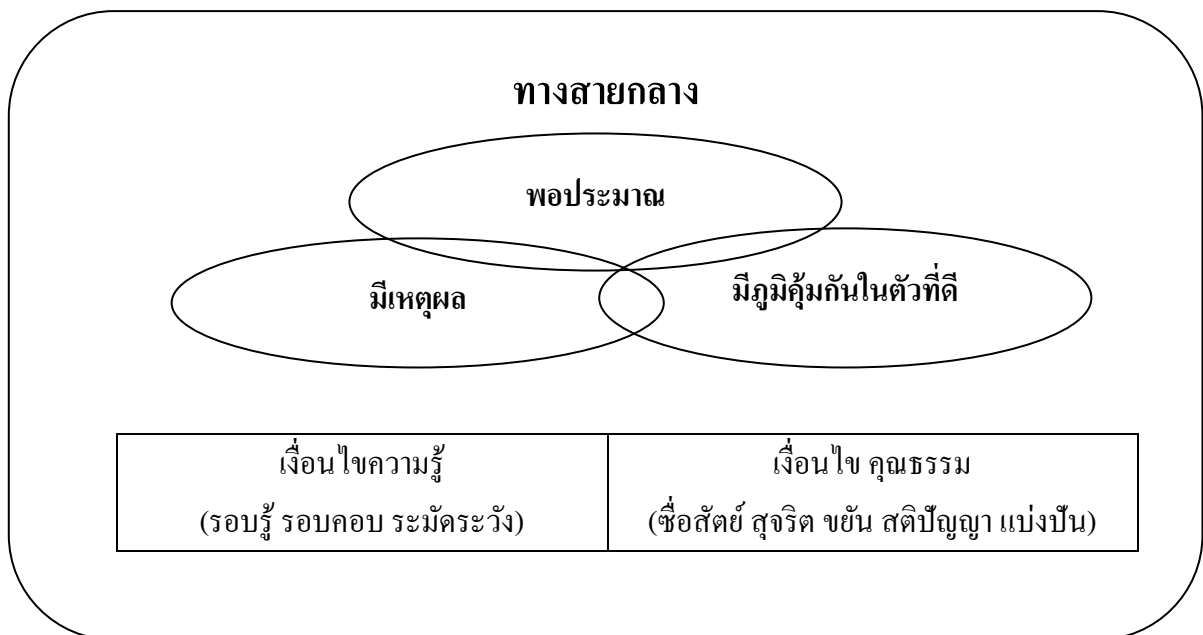
4. **เงื่อนไข** การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้ง **ความรู้** และ **คุณธรรม** เป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

✧ **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

✧ **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย การมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

5. **แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ** จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นำสู่

ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม

สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

เศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเอง ในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยลดความเสี่ยงเกี่ยวกับความผันแปรของธรรมชาติ หรือการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยต่าง ๆ โดยอาศัยความพอประมาณและความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้ ความเพียรและความอดทน สติปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสามัคคี

เศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าทฤษฎีใหม่ โดยที่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกลักษณะและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ ในขณะที่แนวพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนนั้น เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมเฉพาะในพื้นที่ที่เหมาะสม

ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐานกับแบบก้าวหน้า ได้ดังนี้

ความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเฉพาะเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานเทียบได้กับทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ที่มุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ ต้องพึ่งพาน้ำฝนและประสบความเสี่ยงจากการที่น้ำไม่พอเพียง แม้กระทั่งสำหรับการปลูกข้าวเพื่อบริโภค และมีข้อสมมติว่า ที่ดินพอเพียงในการขุดบ่อเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าว จากการแก้ปัญหาความเสี่ยงเรื่องน้ำ จะทำให้เกษตรกรสามารถมีข้าวเพื่อการบริโภคยังชีพในระดับหนึ่งได้ และใช้ที่ดินส่วนอื่น ๆ สนองความต้องการพื้นฐานของครอบครัว รวมทั้งขายในส่วนที่เหลือเพื่อมีรายได้ที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่สามารถผลิตเองได้ ทั้งหมดนี้เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว

อย่างไรก็ตาม แม้กระทั่ง ในทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ก็จำเป็นที่เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน ราชการ มูลนิธิ ตามความเหมาะสม

ความพอเพียงในระดับชุมชนและระดับองค์กรเป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เป็นเรื่องของการสนับสนุนให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ หรือการที่ธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายวิสาหกิจ

กล่าวคือ เมื่อสมาชิกในแต่ละครอบครัวหรือองค์กรต่าง ๆ มีความพอเพียงขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้นแล้วก็จะรวมกลุ่มเพื่อร่วมมือกันสร้างประโยชน์ให้แก่กลุ่มและส่วนรวมบนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามกำลังและความสามารถของตน ซึ่งจะสามารถทำให้ชุมชนโดยรวมหรือเครือข่ายวิสาหกิจนั้น ๆ เกิดความพอเพียงในวิถีปฏิบัติอย่างแท้จริง

ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า ซึ่งครอบคลุมทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ซึ่งส่งเสริมให้ชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในประเทศ เช่น บริษัทขนาดใหญ่ ธนาคาร สถาบันวิจัย เป็นต้น

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นประโยชน์ในการสืบทอดภูมิปัญญา แลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และบทเรียนจากการพัฒนา หรือร่วมมือกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประเทศอันเป็นสังคมใหญ่ซึ่งประกอบด้วยชุมชน องค์กรและธุรกิจต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง กลายเป็นเครือข่ายชุมชนพอเพียงที่เชื่อมโยงกันด้วยหลักไม่เบียดเบียน แบ่งปัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในที่สุด

การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอให้ริเริ่ม การสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานต่อความคิดและเชื่อมโยงการขยายผลที่เกิดจากการนำปรัชญาฯ ไปใช้อย่างหลากหลาย รวมทั้งเพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับ และการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง

จาก พระบรมราชโองการและพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา จะพบว่าพระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอน ที่ถูกต้องตามหลักวิชา ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้จักกัน ภายใต้อิทธิพลว่า เศรษฐกิจพอเพียง

สศช. จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่าง ๆ มารวมกันกลั่นกรองพระราชดำรัสฯ สรุปเป็น นิยาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และได้เชิญมาเป็นประธานนำทางในการจัดทำ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีความเข้าใจและนำไป ประกอบการดำเนินชีวิต

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลัก เพื่อสร้างเครือข่ายเรียนรู้ ให้มีการนำหลัก เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาฯ ไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเสริมพลังให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่าง ๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน และนำไปสู่ **ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย**

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นในลักษณะเครือข่ายและการระดมพลังจากทุกภาคส่วน

- (1) เครือข่ายด้านผู้นำทางความคิด
- (2) เครือข่ายด้านประชาสังคม
- (3) เครือข่ายด้านสื่อมวลชนและประชาชน
- (4) เครือข่ายด้านสถาบันการศึกษาและเยาวชน
- (5) เครือข่ายด้านองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- (6) เครือข่ายด้านองค์กรภาครัฐ
- (7) เครือข่ายด้านวิชาการ
- (8) เครือข่ายด้านสถาบันการเมือง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548) .

เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ : ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์.

បែបបទ 2.1

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า ประชาชนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สารสำคัญโดยย่อ

[illegible]

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

បែបបទ 2.1

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า ประชาชนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

สาระสำคัญโดยย่อ

[illegible]

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศอย่างไร จงอธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

(การตอบขึ้นอยู่กับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน)

បែបបទ 2.2

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเกษตรกร

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า เกษตรกรได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานหลักการทฤษฎีใหม่

2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สารสำคัญโดยย่อ

[illegible]

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ปฏิบัติบนพื้นฐานหลักการทฤษฎีใหม่อย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเกษตรกร

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า เกษตรกรได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพบนพื้นฐานหลักการทฤษฎีใหม่
2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สารสำคัญโดยย่อ

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ปฏิบัติบนพื้นฐานหลักการทฤษฎีใหม่อย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

(การตอบขึ้นอยู่กับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน)

បែបបទ 2.3

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สารสำคัญโดยย่อ

[illegible]

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปฏิบัติในภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการอย่างไรบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อสังคม และประเทศอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนหาข้อมูล / ข่าวสาร จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่แสดงว่า ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้
2. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูล / ข่าวสาร ในข้อ 1 แล้วตอบคำถาม ตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สาระสำคัญโดยย่อ

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ปฏิบัติในภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการอย่างไรบ้าง จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

2. ผลของการปฏิบัติในข้อ 1 ส่งผลดีต่อสังคม และประเทศอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3. นักเรียนได้ข้อคิดจากการปฏิบัติตนของบุคคล/กลุ่มบุคคลในเรื่องนี้อย่างไร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนอย่างไร จงอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

(การตอบขึ้นอยู่กับการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน)

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้	ระดับคุณภาพ ²
ช่วงคะแนน	
ปรับปรุง	= ดีมาก ¹
17 – 20	
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาชุมชนของไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจไทย	เวลา 4 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละประเภทจนประสบความสำเร็จนั้น ส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับชุมชนและประเทศชาติ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/3 ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์ได้
- 2) อธิบายวิวัฒนาการของสหกรณ์ และประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทยได้
- 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จได้
- 4) วิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย
- 2) ความหมาย ความสำคัญ และหลักการของระบบสหกรณ์
- 3) ตัวอย่างและประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย
- 4) ความสำคัญของระบบสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและประเทศ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน
3. อยู่อย่างพอเพียง

๖ กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด, เทคนิคโตะกลม วิธีสอนโดยเน้น

กระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

1. นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับสหกรณ์ที่นักเรียนรู้จัก หรือเคยเป็นสมาชิก เช่น
 - 1) สหกรณ์ร้านค้า
 - 2) สหกรณ์โรงเรียน
 - 3) สหกรณ์การเกษตร
 - 4) สหกรณ์นิคม
 - 5) สหกรณ์การประมง
 - 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ ฯลฯ
2. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะสำคัญของสหกรณ์ ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะสำคัญ และหลักการของสหกรณ์

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน (โดยครูจัดกลุ่มไว้ล่วงหน้า) ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ แต่ละคู่ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะสำคัญของสหกรณ์ และหลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์](#)
 - คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์](#)
 - คู่ที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย และช่วยกันทำ [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย](#)
4. นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงานที่ช่วยกันทำ และผลัดกันอธิบายประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
5. นักเรียนแต่ละคู่ของแต่ละกลุ่มผลัดกันอธิบายความรู้ตามหัวข้อในใบงานที่คู่ของตนรับผิดชอบเรียงตามลำดับจากคู่ที่ 1 ถึงคู่ที่ 3 และให้สมาชิกที่มีความสงสัยได้ซักถามจนมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน ในกรณีที่ยังไม่เข้าใจให้ถามครูผู้สอน
6. ครูสุ่มเรียกนักเรียนแต่ละกลุ่มออกไปเฉลยคำตอบในใบงาน กลุ่มละ 1 ใบงาน และให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันออกไปได้นำเสนอเพิ่มเติม โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 3

1. ครูนำภาพกิจกรรมสหกรณ์ต่างๆ ในประเทศไทย มาให้นักเรียนดูและช่วยกันคิดว่า กิจกรรมดังกล่าวจัดเป็นกิจกรรมที่อยู่ในสหกรณ์ประเภทใด เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์นิคม ตัวอย่างกิจกรรม ได้แก่
 - 1) การรวมกลุ่มการเกษตร
 - 2) การจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์
 - 3) การฝากเงิน การกู้เงินของสมาชิกในชุมชน หรือในโรงงาน
 - 4) ภาพการรวมกลุ่มของชาวประมง
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันศึกษาความรู้เรื่อง ประเภทของสหกรณ์ และปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ จากหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำ**ใบงานที่ 1.4 เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย** โดยปฏิบัติดังนี้
- 1) สมาชิกคนที่ 1 ของกลุ่มเขียนคำตอบข้อที่ 1 แล้วส่งใบงานไปยังคนที่ 2
 - 2) สมาชิกคนที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของสมาชิกคนที่ 1 แล้วเขียนคำตอบเพิ่มเติม ในกรณีที่คำตอบไม่สมบูรณ์ หรือแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง จากนั้นเขียนคำตอบในข้อ 2 แล้วส่งใบงานไปยังคนที่ 3
 - 3) สมาชิกคนที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของสมาชิกคนที่ 2 แล้วเขียนคำตอบเพิ่มเติม ในกรณีที่คำตอบไม่สมบูรณ์ หรือแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง จากนั้นเขียนคำตอบในข้อ 3
- ให้สมาชิกในกลุ่มคนต่อไปดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกันนี้จนครบทุกข้อ
4. สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มจะได้มีโอกาสอ่านและเขียนคำตอบหมุนเวียนกันไปเรื่อยๆ จนเสร็จทุกคำถาม
5. สมาชิกในกลุ่มทุกคนช่วยกันทบทวนความถูกต้องของการทำใบงาน
6. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1 และช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของสหกรณ์แต่ละประเภท และปัจจัยสำคัญที่ทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จ
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วรายงานสรุปตามหัวข้อที่กำหนด ใน**ใบงานที่ 1.5 เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์**

ชั่วโมงที่ 4

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการดำเนินการสืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์ของแต่ละกลุ่มว่ามีวิธีการดำเนินการในการทำงาน หรือมีขั้นตอนการทำงานอย่างไร มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรค ตลอดทั้งการแก้ไขปัญหายังไง
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อนำเสนอผลงาน ตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีกลุ่มอื่นที่เป็นฝ่ายฟังได้ช่วยกันเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 2 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 3 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 4 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 4 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 5 เสนอแนะเพิ่มเติม
 - กลุ่มที่ 5 นำเสนอผลงาน กลุ่มที่ 1 เสนอแนะเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางการดำเนินการสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.3	ใบงานที่ 1.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.4	ใบงานที่ 1.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.5	ใบงานที่ 1.5	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) เชิญ บำรุงวงศ์ และกฤษฎา ประศาสน์วุฒิ. หลักการ อุดมการณ์สหกรณ์และวิธีการสหกรณ์ ในประมวลสาระชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ หน่วยที่ 1 สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
 - (2) โอภาวดี เข้มทอง. วิวัฒนาการสหกรณ์ในต่างประเทศในประมวลสาระชุดวิชาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.
- 3) สื่อการสอน ภาพกิจกรรมสหกรณ์
- 4) [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์](#)
- 5) [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์](#)
- 6) [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย](#)
- 7) [ใบงานที่ 1.4 เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย](#)
- 8) [ใบงานที่ 1.5 เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.kwc.ac.th/3Society.htm>

<http://www.irtcoop.com/manual.htm>

<http://www.sangkomdelivery2u.ob.tc/Econ3.html>

http://sites.google.com/site/banrainarao/column/commu_econ_02

<http://www.oknation.net/blog/friendshelpingfriends/2009/08/14/entry-3>

สื่อการสอน

ภาพกิจกรรมสหกรณ์

การรวมกลุ่มเกษตรกร

การจำหน่ายสินค้าสหกรณ์

การฝากเงิน การกู้เงินของสมาชิกในชุมชน

การรวมกลุ่มของชาวประมง

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สหกรณ์มีลักษณะสำคัญอย่างไร

2. หลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยทั่วไป มีอะไรบ้าง

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. สหกรณ์มีลักษณะสำคัญอย่างไร

- 1) เป็นธุรกิจที่มีปัจจัยการผลิตคือ คน เงิน ทรัพยากร และการจัดการ
- 2) เกิดจากการรวมคน รวมทุนด้วยความสมัครใจ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม
- 3) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4) เป็นนิติบุคคล มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย
- 5) สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- 6) มีกฎหมายสหกรณ์ และข้อบังคับสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

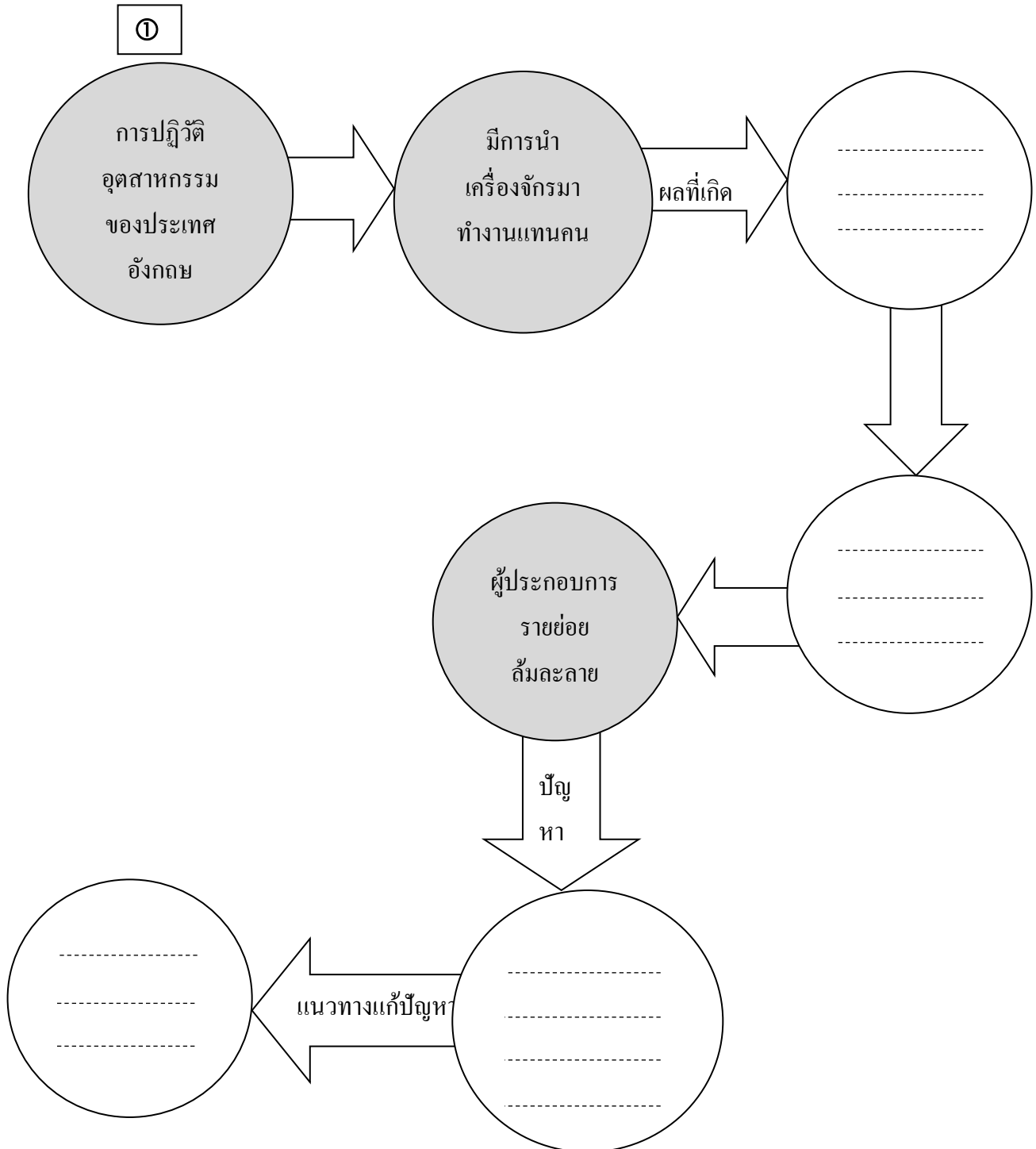
2. หลักปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ โดยทั่วไป มีอะไรบ้าง

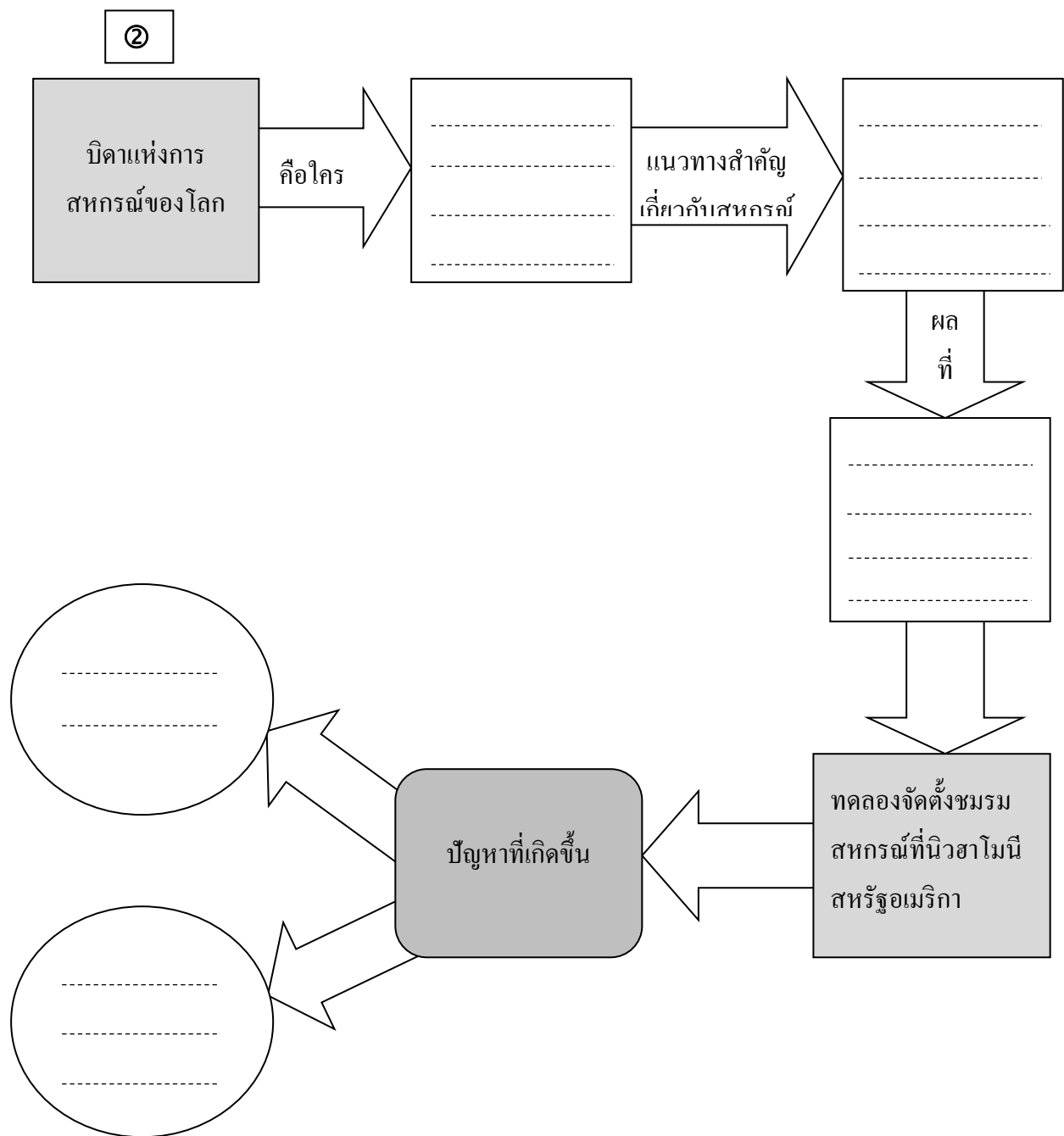
- 1) เปิดรับสมาชิกทั่วไป
- 2) สมาชิกคนหนึ่งออกเสียงลงคะแนนได้เสียงเดียว
- 3) จ่ายเงินปันผลตามส่วนแห่งการซื้อของสมาชิก
- 4) จ่ายดอกเบี้ยตามหุ้นในอัตราจำกัด
- 5) เป็นกลางในลัทธิศาสนาและการเมือง
- 6) ขายสินค้าตามราคาตลาด และขายด้วยเงินสด
- 7) ส่งเสริมการศึกษาอบรมทางสหกรณ์

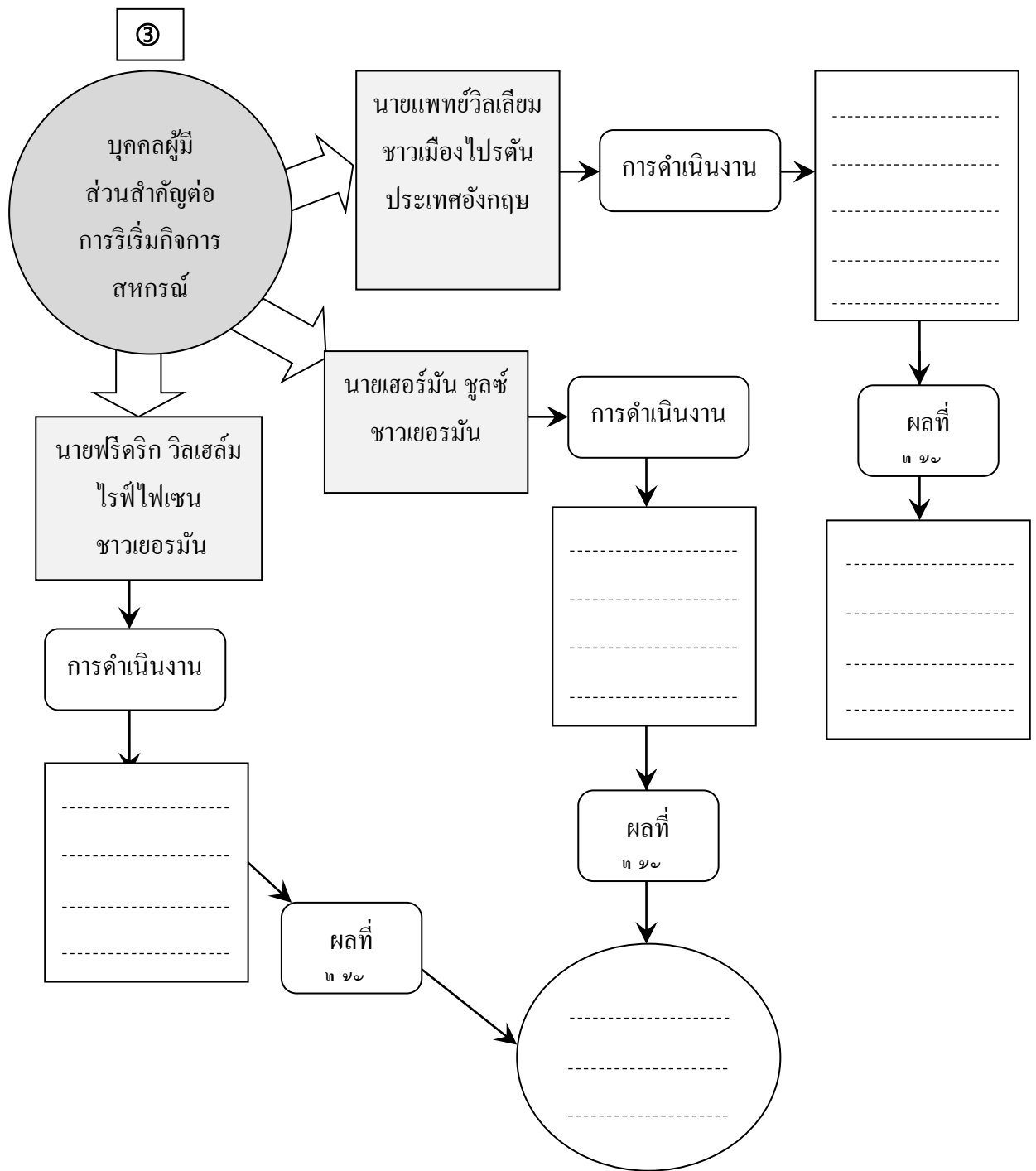
ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความในกรอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับข้อความที่กำหนดให้

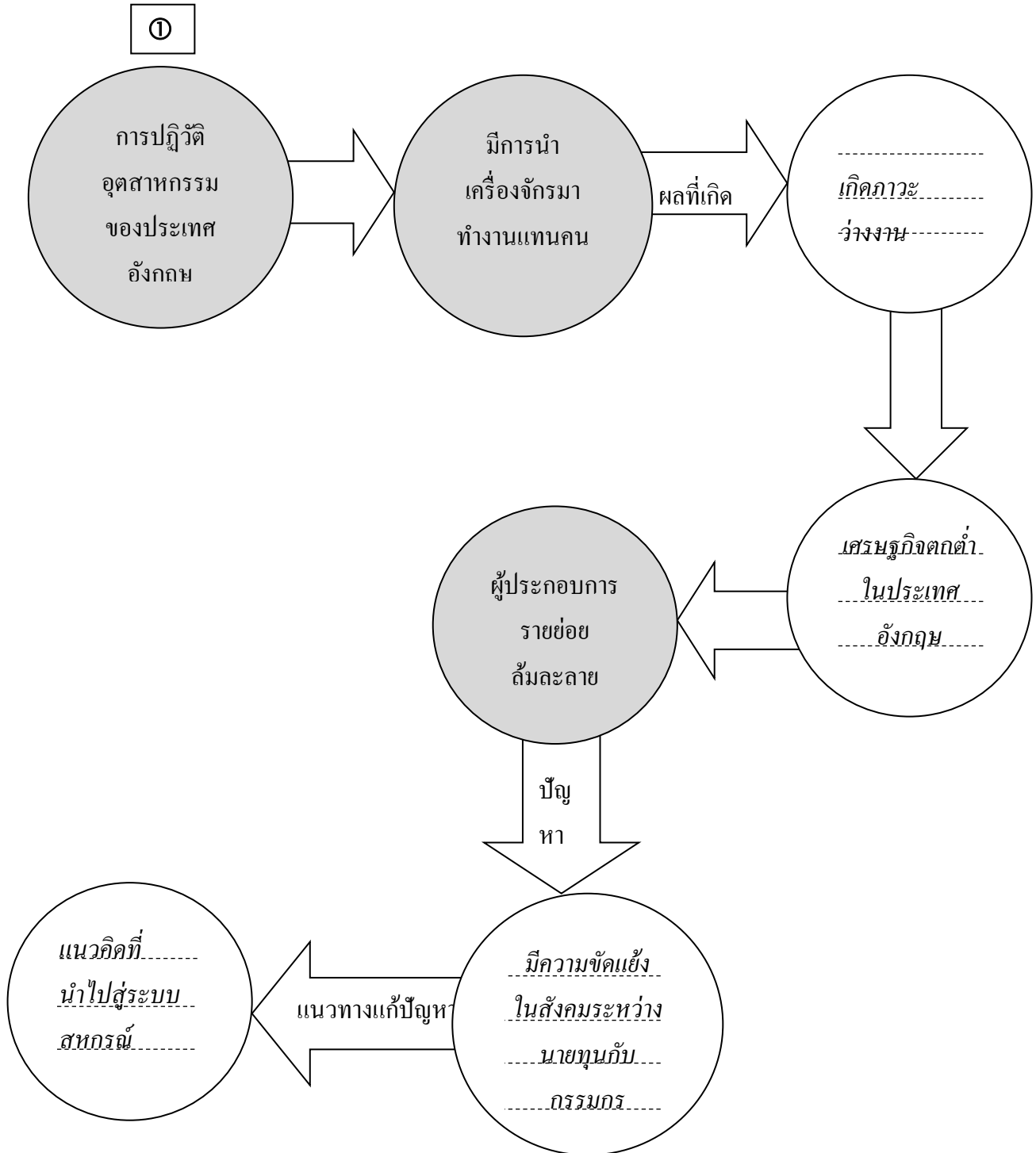

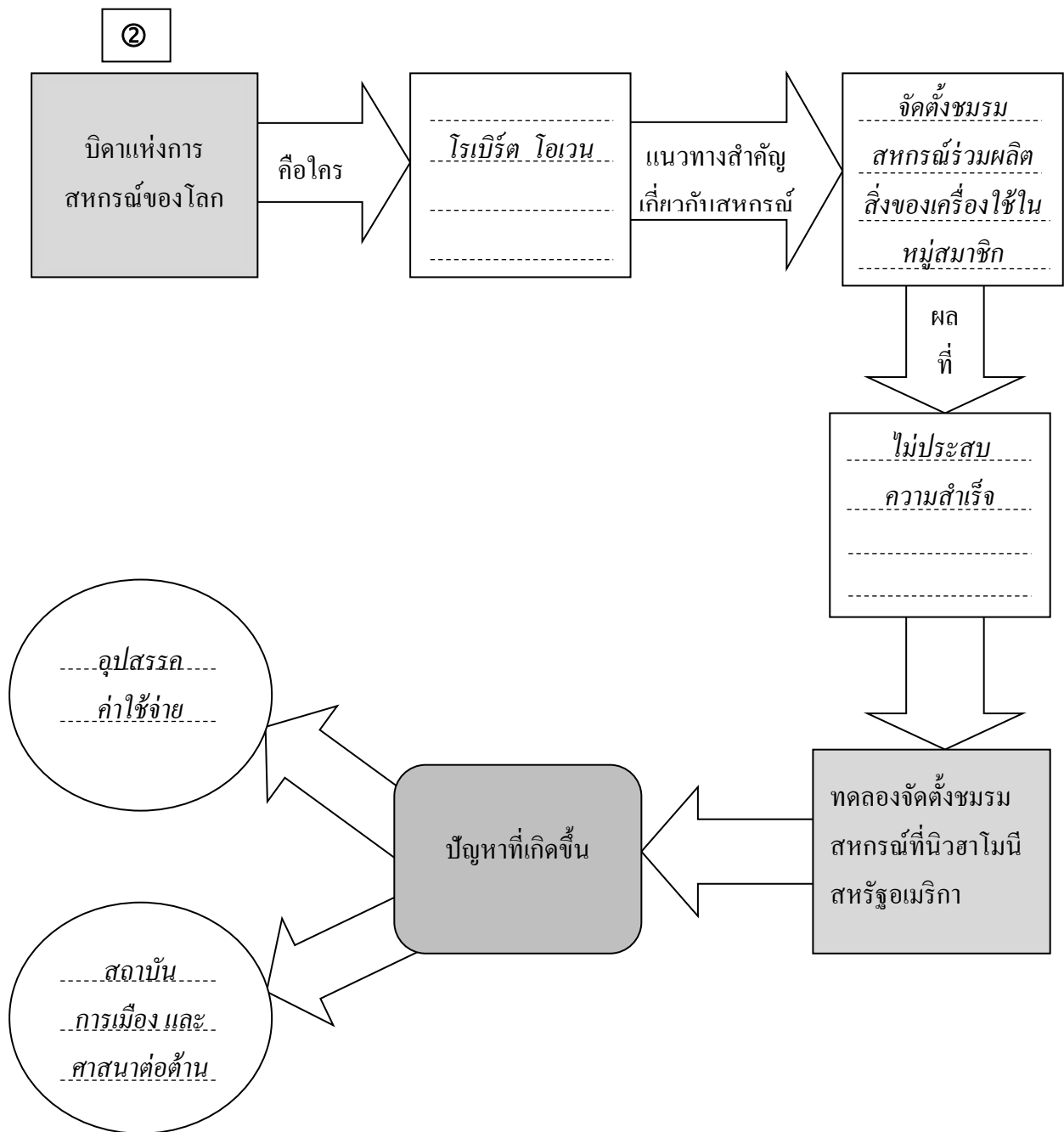

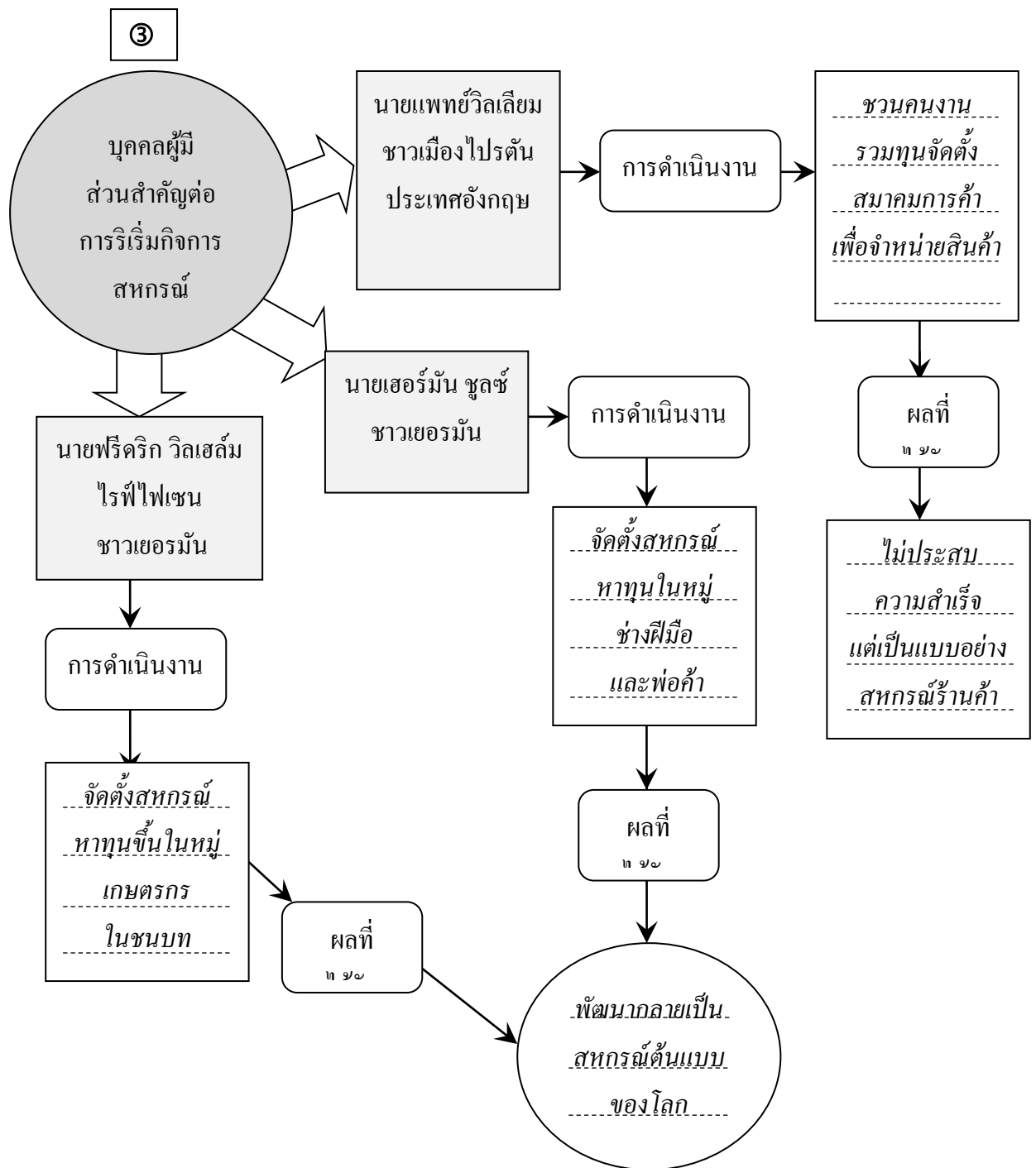

เรื่อง ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความในกรอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับข้อความที่กำหนดให้

1.3

เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขบนข้อความที่กำหนดให้ ไปเรียงลำดับในกรอบด้านล่างตามลำดับเหตุการณ์

1	ประกาศพระราชบัญญัติ สหกรณ์ฉบับแรก ในพ.ศ. 2471	2	ร้านสหกรณ์แห่งแรก ที่อำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ชื่อ ร้านสหกรณ์บ้านสินไช้	3	การจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทย เพื่อเป็นสถาบัน การให้การศึกษาแก่สมาชิก สหกรณ์ทั่วประเทศ ติดต่อ ประสานงานกับสหกรณ์ ต่างประเทศ
4	จัดตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ จังหวัดพิษณุโลก	5	การควบกิจการสหกรณ์ หาทุนเข้าด้วยกัน ควบกิจการ เป็นขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจ แบบอเนกประสงค์	6	ประกาศกฎกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กำหนดสหกรณ์ ไว้ 6 ประการ
7	การดำเนินการขยายกิจการ สหกรณ์ ระยะแรกนั้นมี ข้อจำกัดเรื่อง ทุนและข้อจำกัด ในทางกฎหมาย	8	การริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เข้าซื้อ ที่ดินที่จังหวัด ปทุมธานี	9	พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ จัดตั้งสหกรณ์ ชนิดไรฟไฟเฟน ที่ประเทศ เยอรมัน เพื่อปรับใช้กับไทย จุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์คนจน
10	สหกรณ์หาทุนแปรสภาพเป็น สหกรณ์การเกษตร มาจนถึง ปัจจุบัน				

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย คืออะไร

2. สหกรณ์ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 แบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

เรื่อง วิวัฒนาการของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำหมายเลขบนข้อความที่กำหนดให้ ไปเรียงลำดับในกรอบด้านล่าง
ตามลำดับเหตุการณ์

1 ประกาศพระราชบัญญัติ สหกรณ์ฉบับแรก ในพ.ศ. 2471	2 ร้านสหกรณ์แห่งแรก ที่อำเภอเสนา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ชื่อ ร้านสหกรณ์บ้านสนธิ์	3 การจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่ง ประเทศไทย เพื่อเป็นสถาบัน การให้การศึกษาแก่สมาชิก สหกรณ์ทั่วประเทศ ติดต่อ ประสานงานกับสหกรณ์ ต่างประเทศ
4 จัดตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ จังหวัดพิษณุโลก	5 การควบกิจการสหกรณ์ หาทุนเข้าด้วยกัน ควบกิจการ เป็นขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจ แบบอเนกประสงค์	6 ประกาศกฎกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ กำหนดสหกรณ์ ไว้ 6 ประเภท
7 การดำเนินการขยายกิจการ สหกรณ์ ระยะแรกนั้นมี ข้อจำกัดเรื่อง ทุนและข้อจำกัด ในทางกฎหมาย	8 การริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เข้าซื้อ ที่ดินที่จังหวัด ปทุมธานี	9 พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่น พิทยาลงกรณ์ จัดตั้งสหกรณ์ ชนิดไฟฟ้าเฟเชน ที่ประเทศ เยอรมัน เพื่อปรับใช้กับไทย จุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์กันจน
10 สหกรณ์หาทุนแปรสภาพเป็น สหกรณ์การเกษตร มาจนถึง ปัจจุบัน		

9	4	7	1	8	2	5	10	3	6
---	---	---	---	---	---	---	----	---	---

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์ แห่งประเทศไทย คืออะไร

1) เพื่อเป็นสถาบันสำหรับการศึกษาแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ

2) เพื่อติดต่อประสานงานกับสถาบันสหกรณ์ต่างประเทศ

3) เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ และความช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์สากล

ในด้านอื่นๆ ที่มีใช้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ

2. สหกรณ์ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 แบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง

แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ

1) สหกรณ์การเกษตร

2) สหกรณ์นิคม

3) สหกรณ์ประมง

4) สหกรณ์ออมทรัพย์

5) สหกรณ์ร้านค้า

6) สหกรณ์บริการ

ใบงานที่ 1.4

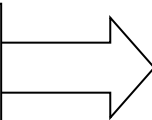
เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของสหกรณ์ในประเทศไทย แต่ละประเภท

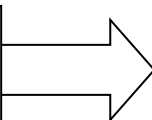
1.

สหกรณ์จำกัด

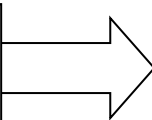
2.

สหกรณ์ไม่จำกัด

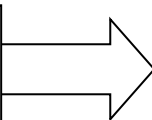
3.

สหกรณ์การเกษตร

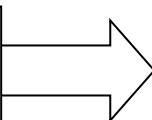
4.

สหกรณ์ประมง

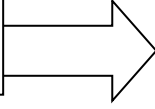
5.

สหกรณ์ที่ดิน

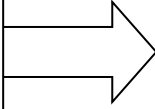
6.

สหกรณ์ร้านค้า

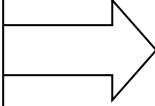
7.

สหกรณ์ออมทรัพย์

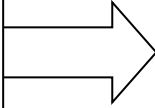
8.

สหกรณ์บริการ

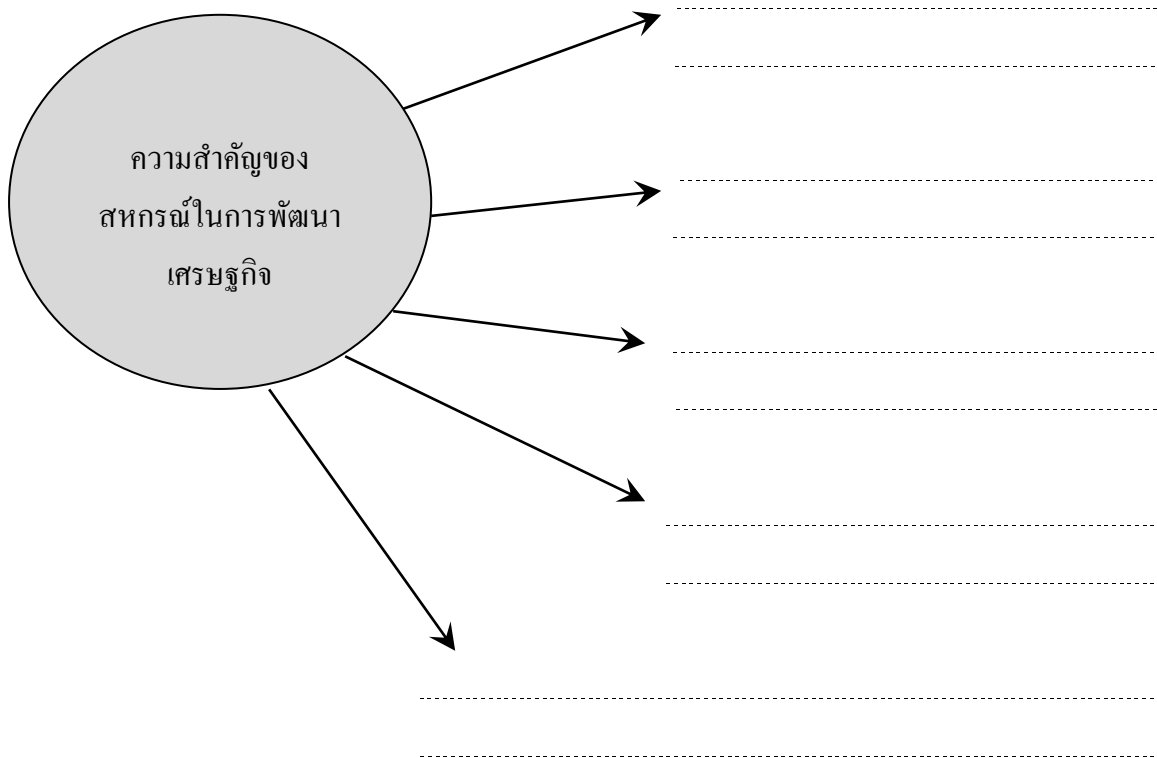
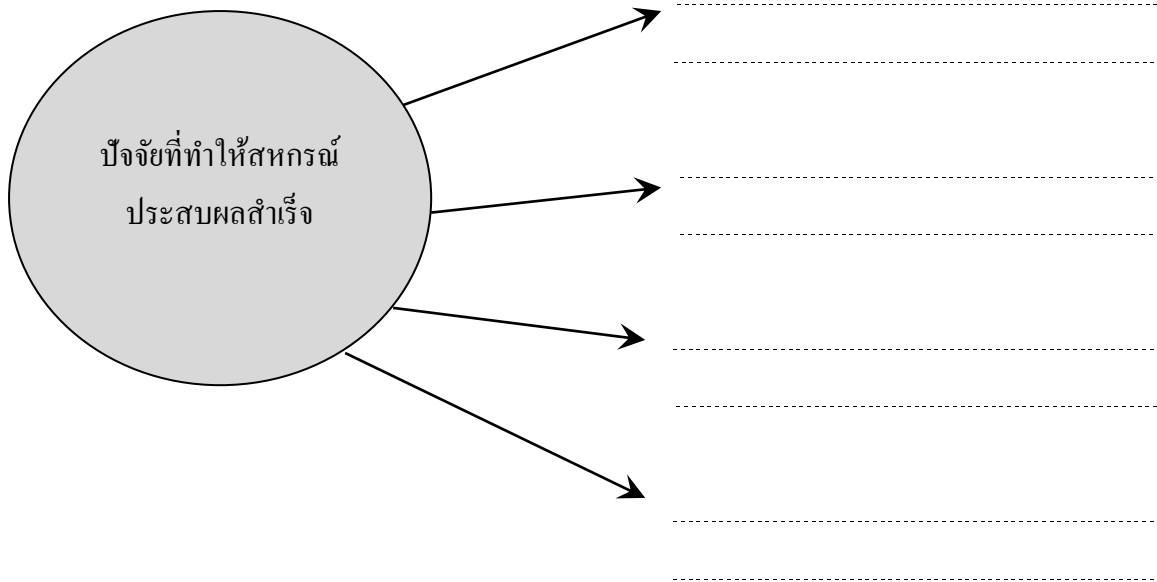
9.

สหกรณ์เครดิต
ยูเนียน

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์

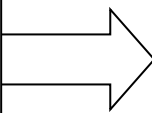
เรื่อง สหกรณ์ในประเทศไทย

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของสหกรณ์ในประเทศไทย แต่ละประเภท

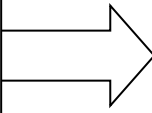
1.

สหกรณ์จำกัด

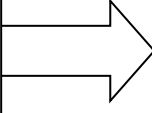
สหกรณ์ที่สมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกิน
จำนวนค่าหุ้นที่ยังใช้ไม่ครบมูลค่าที่ตนถือ
2.

สหกรณ์ไม่จำกัด

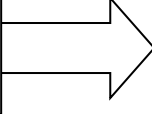
สหกรณ์ซึ่งสมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน
ในหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์ โดยไม่จำกัด
3.

สหกรณ์การเกษตร

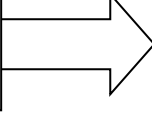
เป็นสหกรณ์ที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมตัว
จัดตั้งมีจุดมุ่งหมายให้สมาชิกช่วยเหลือกัน เพื่อแก้ไข
ความเดือดร้อน ในการประกอบอาชีพของสมาชิก
4.

สหกรณ์ประมง

จัดตั้งในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค
ในการประกอบอาชีพ
5.

สหกรณ์ที่ดิน

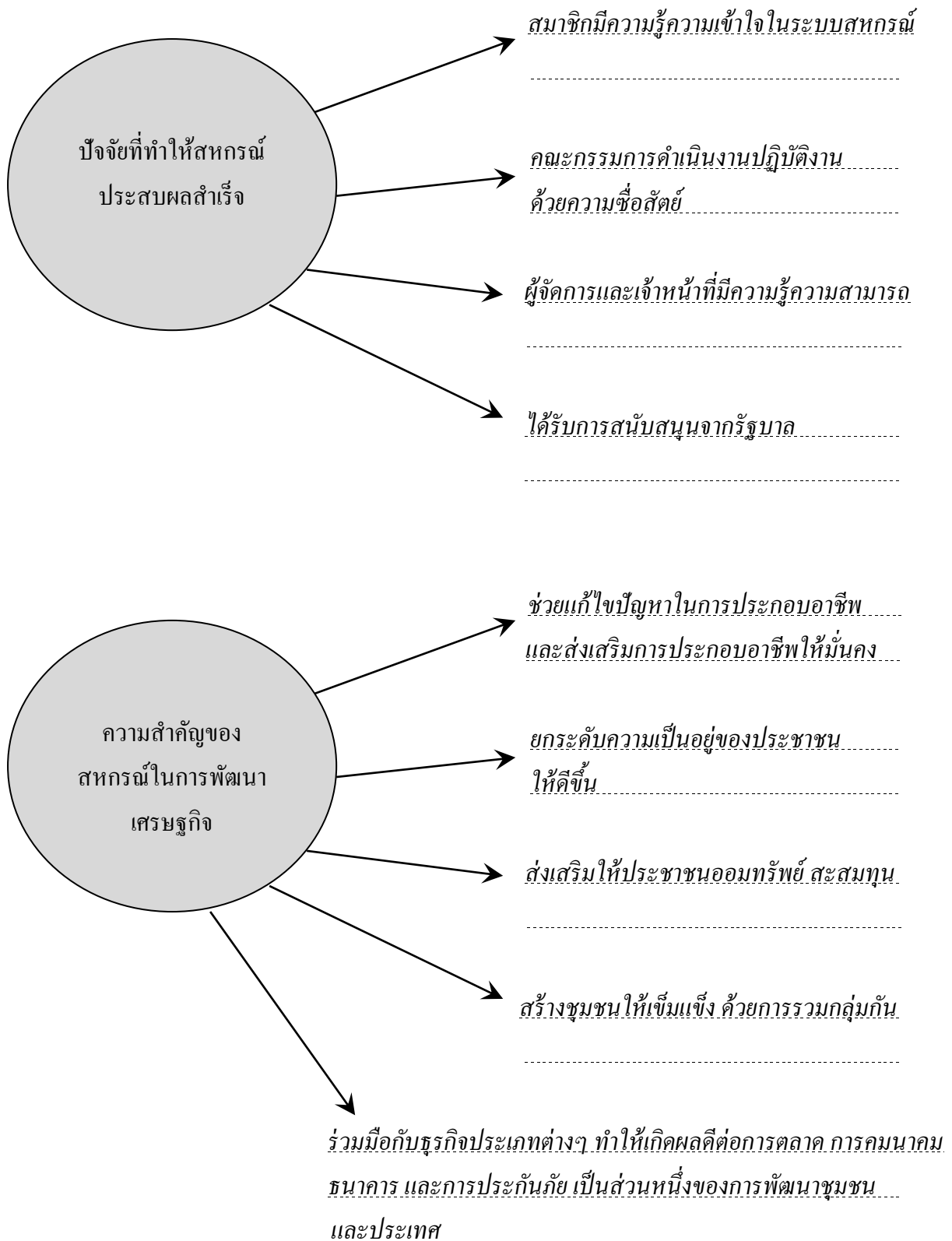

เป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินมา
ให้แก่ราษฎร ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตร

6. **สหกรณ์ร้านค้า** → เป็นสหกรณ์สำหรับผู้บริโภคทั่วไป โดยการจัดจำหน่ายสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในครอบครัวให้แก่สมาชิก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว
7. **สหกรณ์ออมทรัพย์** → เป็นสหกรณ์สำหรับผู้ที่มีรายได้ประจำทั่วไป ที่ต้องการออมทรัพย์เป็นประจำ และช่วยเหลือกันด้วยการให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็น
8. **สหกรณ์บริการ** → เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นสำหรับผู้ต้องการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้เกิดความมั่นคง และรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป
9. **สหกรณ์เครดิต
ยูเนียน** → เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มประชากรที่มีภูมิลำเนา หรือมีการประกอบอาชีพหลักที่มีความสัมพันธ์กัน และอยู่ในเขตพื้นที่ดำเนินการของสหกรณ์ที่จัดตั้ง มีการนำเงินของตนมาสะสมเป็นกองทุน มีการบริหารจัดการให้สมาชิกกู้ยืม

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ประสบผลสำเร็จ และความสำคัญของสหกรณ์

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วนำมา
รายงานสรุปในหัวข้อที่กำหนด

1. ชื่อสหกรณ์

2. มีที่ตั้ง/ที่ทำการอยู่ที่
ใด

3. จัดอยู่ในสหกรณ์
ประเภทใด

4. มีวัตถุประสงค์อย่างไร

5. คณะกรรมการประกอบ
ด้วยตำแหน่งใดบ้าง

6. ลักษณะการดำเนินงาน
เป็นอย่างไร

7. มีผลประโยชน์ต่อ
สมาชิก

8. การดำเนินงานของสหกรณ์
เป็นประโยชน์ต่อสังคม
และประเทศอย่างไร

9. บทสรุป/หรือข้อคิดจาก
การสืบค้นข้อมูล

เฉลย

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง สืบค้นข้อมูลกิจการสหกรณ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการดำเนินการของสหกรณ์ ที่นักเรียนสนใจมา 1 แห่ง แล้วนำมา
รายงานสรุปในหัวข้อที่กำหนด

1. ชื่อสหกรณ์

2. มีที่ตั้ง/ที่ทำการอยู่ที่ใด

3. จัดอยู่ในสหกรณ์ประเภท
ใด

4. มีวัตถุประสงค์อย่างไร

5. คณะกรรมการประกอบ
ด้วยตำแหน่งใดบ้าง

6. ลักษณะการดำเนินงาน
เป็นอย่างไร

7. มีผลประโยชน์ต่อ
สมาชิก

8. การดำเนินงานของสหกรณ์
เป็นประโยชน์ต่อสังคม
และประเทศอย่างไร

9. บทสรุป/หรือข้อคิดจาก
การสืบค้นข้อมูล

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สหกรณ์และการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนา ชุมชนของไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง เศรษฐกิจในชุมชนของไทย	เวลา 2 ชั่วโมง

① สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การแก้ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย
ทั้งในองค์กรรัฐและเอกชน ในการหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข

② ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและแนวทางแก้ไข

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนได้
- 2) อธิบายแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนไทย
- 3) ยกตัวอย่างของการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชนได้

③ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน
- 2) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน
- 3) ตัวอย่างของการรวมกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของชุมชน

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการปฏิบัติ
- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

๖ กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม, กระบวนการแก้ปัญหา)

ชั่วโมงที่ 1-2

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 ทีมใหญ่ ให้แข่งขันกันเขียนปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนบนกระดาน/บอร์ด หน้าชั้นเรียน กลุ่มใดเขียนได้จำนวนมากที่สุดในเวลาที่กำหนด 5 นาที หรือตามความเหมาะสมจะเป็นฝ่ายชนะ
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิดรวมกลุ่มปัญหาเศรษฐกิจที่นักเรียนช่วยกันเขียนบนกระดาน/บอร์ด เป็นจำพวกเดียวกัน เช่น
 - ปัญหาความยากจน
 - ปัญหาความแตกต่างกันระหว่างรายได้ของประชาชนในชุมชน
 - ปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้
 - ปัญหาการขาดแคลนเทคโนโลยี และวิทยาการ
 - ปัญหาขาดผู้นำ หรือกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีความสามารถ หรือมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง
3. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มกันตามความสมัครใจ กลุ่มละ 5-7 คน ร่วมมือกันศึกษาความรู้ และข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจของไทย จากหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ลักษณะทั่วไปของชุมชนไทย
 - 2) ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน
 - 3) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน
 4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาข่าวเกี่ยวกับ การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนต่างๆ มาร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ใน [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน](#)
 5. นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอผลงาน การสืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และให้กลุ่มผู้ฟังเป็นผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
 6. นักเรียนช่วยกันเสนอข้อคิดที่ได้จากการร่วมมือกันพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน เช่น
 - นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
 - การร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในชุมชน
 - การทำงานร่วมกันระหว่างท้องถิ่นกับชุมชน
 - การรวมกลุ่มสร้างงาน สร้างอาชีพ
 7. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันเขียนบทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน โดยมีประเด็นครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
 - 2) การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
 - 3) การวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนและแนวทางการแก้ไข
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินบทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน	แบบประเมินบทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6

2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

บุญมี จันทรวงศ์. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในภาคเกษตร. กรุงเทพฯ ฯ : กรมส่งเสริม
สหกรณ์, 2543.

3) [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>

http://vclass.mgt.psu.ac.th/~465-521/2005-2/Assignment-02/MPA_14_05/co_op.htm

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

บทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันเขียนบทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน โดยมีประเด็นครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- 2) การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- 3) การวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนและแนวทางการแก้ไข

แบบประเมินบทความวิเคราะห์ เรื่อง สหกรณ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1. 2.
 3. 4.
 5. 6.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชน				
2	การวิเคราะห์ความสำคัญของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับประเทศ				
3	การวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนและแนวทางแก้ไข				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4
 ดี = 3
 พอใช้ = 2
 ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
9-10	ดี
7-8	พอใช้
5-6	ปรับปรุง

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง สืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สาระสำคัญโดยย่อ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่มา

1. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ คือชุมชนอะไร

2. ชุมชนเคยมีปัญหาอะไรบ้าง และมีสาเหตุมาจากอะไร

3. ชุมชนแก้ไขปัญหอย่างไร และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรบ้าง

4. ปัจจุบันนี้ชุมชนประสบความสำเร็จในเรื่องใด มีผลดีต่อชุมชน สังคม และประเทศอย่างไร

5. บทสรุปสำคัญ หรือข้อคิดที่นักเรียนได้รับ คืออะไร

ឆ្នើម

បែបបទ 2.1

เรื่อง สืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนด

เรื่อง

สาระสำคัญโดยย่อ

[illegible]

ที่มา

1. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ คือชุมชนอะไร

2. ชุมชนเคยมีปัญหาอะไรบ้าง และมีสาเหตุมาจากอะไร

3. ชุมชนแก้ไขปัญหอย่างไร และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรบ้าง

4. ปัจจุบันนี้ชุมชนประสบความสำเร็จในเรื่องใด มีผลดีต่อชุมชน สังคม และประเทศอย่างไร

5. บทสรุปสำคัญ หรือข้อคิดที่นักเรียนได้รับ คืออะไร

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 นโยบายการเงิน การคลัง กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ	เวลา 3 ชั่วโมง

❶ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ระบบเศรษฐกิจจะใช้จ่ายเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจะมีผลต่อระดับรายได้ ผลผลิต และการจ้างงาน

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกหน้าที่ ประเภท และความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจได้
- 2) อธิบายปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจได้
- 3) บอกหน้าที่ และความแตกต่างของสถาบันการเงินได้
- 4) วิเคราะห์การนำนโยบายการเงินมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจได้

❸ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) นโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) บทบาทนโยบายการเงิน และการคลังของรัฐบาลในด้าน
 - การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

- การรักษาคูณการค้ำระหว่างประเทศ
 - การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา
- 3) ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน

3.2 ตารางการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

๖ กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยการระดมสมอง)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

1. ให้นักเรียนร่วมกันบอกสกุลเงินของประเทศต่างๆ ตามที่ครูกำหนดให้ถูกต้อง เช่น
 - ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - ประเทศอังกฤษ

- ประเทศเวียดนาม
 - ประเทศสิงคโปร์
 - ประเทศจีน
 - ประเทศญี่ปุ่น
 - ประเทศเกาหลีใต้
2. ครูคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม แล้วให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบ
 3. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่า สกุลเงิน คือ หน่วยที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนในรูปแบบของเงิน สกุลเงินจะเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศหรือกลุ่มประเทศ โดยการแลกเปลี่ยนเงิน หรือการซื้อของหรือบริการ ระหว่างประเทศที่ใช้สกุลเงินต่างกัน จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินเป็นเกณฑ์ในการอ้างอิง ในหลายๆ ประเทศสกุลเงินสามารถมีชื่อเดียวกันได้ เช่น ดอลลาร์สหรัฐ ดอลลาร์ฮ่องกง และดอลลาร์แคนาดา และในหลายประเทศใช้สกุลเงินเดียวกัน เช่น ในประเทศแถบยุโรปหลายประเทศใช้สกุลเงินยูโร และในบางประเทศใช้หน่วยเงินของประเทศอื่นเป็นเกณฑ์ เช่น ประเทศปานามา และ ประเทศเอลซาวาดอร์ ใช้สกุลเงิน ดอลลาร์สหรัฐ สกุลเงินทั่วไปจะมีหน่วยสกุลเงินย่อย โดยส่วนมากจะเป็นอัตราส่วน 1/100 ของสกุลเงินหลัก เช่น 100 สตางค์ = 1 บาท หรือ 100 เซนต์ = 1 ดอลลาร์ แต่บางสกุลเงินจะไม่มีหน่วยย่อย เช่น สกุลเงินเยน เนื่องจากเงินเพื่อ ทำให้สกุลเงินย่อยมีการเลิกใช้ไปในหลายประเทศ
 4. ให้นักเรียนระดมสมอง โดยใช้แนวคำถาม ดังนี้
 - เงินคืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร
 5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและความสำคัญของเงิน บันทึกไว้เป็นความคิดรวบยอด (บันทึกสั้นเชิงวิเคราะห์)
 6. ให้นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจ เรื่อง นโยบายการเงินในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียน
 7. ให้นักเรียนทำ [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน้าที่ของเงิน](#) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว ครูสุ่มเรียกนักเรียน 4 คน ตอบคำถามในใบงานคนละ 1 ข้อ หน้าชั้นเรียน
 8. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นสำคัญ ชักถามเพิ่มเติมจนได้สาระสำคัญครบถ้วน
 9. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ชั่วโมงที่ 2

1. ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด และผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืด แล้วให้นักเรียนทำ [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ภาวะการเงิน](#) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.2
3. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ แล้วครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า ธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยรัฐบาลมีหน้าที่ในการควบคุมปริมาณเงินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งหน่วยงานที่สำคัญที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องนี้
4. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับรายชื่อของสถาบันการเงินที่สำคัญของไทยว่า มีอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่าง และบอกความแตกต่างของสถาบันการเงินนั้นคร่าวๆ
5. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนฝึกการระดมสมอง และเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้ศึกษามา เช่น
 - สถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจอย่างไร
 - สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร
 - ธนาคารกลางและธนาคารพาณิชย์ มีความแตกต่างกันอย่างไร และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจในประเทศอย่างไร
6. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นความรู้เกี่ยวกับสถาบันการเงิน โดยครูช่วยอธิบาย หรือชี้แจงเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
7. ให้นักเรียนทำ [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน](#) เมื่อทำใบงานเสร็จแล้วให้ตัวแทนนักเรียนเก็บรวบรวมส่งครูตรวจ

ชั่วโมงที่ 3

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารกลาง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารกลาง ในการควบคุมดูแลเรื่องการเงินของประเทศเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน และระบบการชำระเงิน

2. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง นโยบายการเงิน จากหนังสือเรียน
3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบนโยบายการเงินแบบเข้มงวด กับนโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย
4. ครูสุ่มเรียกนักเรียน 3-4 คน เพื่อรายงานผลการเปรียบเทียบนโยบายการเงินแบบเข้มงวดกับนโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย
5. ครูประเมินความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นจากคำตอบของนักเรียน แล้วช่วยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
6. ครูเล่าเหตุการณ์ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ที่ในช่วงเกิดวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยให้นักเรียนฟัง เพื่อเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับความจำเป็นในการประกาศลดค่าเงินบาท และมีการปรับเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากแบบคงที่มาเป็นแบบลอยตัว และไทยขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF)
7. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายการเงินของไทย และผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินนโยบายการเงินดังกล่าว
8. ครูนำข่าวเกี่ยวกับสถาบันการเงิน มาให้นักเรียนอ่าน แล้ววิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนด

รายงานข่าวระบุว่า การเปิดจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2552 รุ่นที่ 1 วงเงิน 4 หมื่นล้านบาท ผ่านตัวแทนธนาคารพาณิชย์ 8 แห่ง ให้แก่ประชาชนและผู้ออมรายย่อยเป็นครั้งแรกวันนี้ (3 ก.ย.) ปรากฏว่า ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก และจำหน่ายหมดอย่างรวดเร็วหลังจากเปิดให้เข้าคิวเพียง 30 นาที ทั้งนี้ผู้ที่สนใจซื้อพันธบัตรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุวัยเกษียณอายุการทำงาน โดยมียอดซื้อเฉลี่ยคนละ 1 ล้านบาท ระยะเวลา 7 ปี ส่วนสาเหตุที่ประชาชนสนใจซื้อพันธบัตรเป็นจำนวนมาก คือ อัตราดอกเบี้ยที่สูง ได้แก่ ดอกเบี้ยร้อยละ 4.25 สำหรับพันธบัตรระยะเวลา 4 ปี และดอกเบี้ยร้อยละ 5 สำหรับพันธบัตรระยะเวลา 7 ปี ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในระบบ นอกจากนี้ ปัจจุบันมีการออกพันธบัตรออมทรัพย์หลายรุ่น เช่น พันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ ได้ครบกำหนดการไถ่ถอนแล้ว

อย่างไรก็ตาม มีรายงานข่าวจากธนาคารแห่งประเทศไทย ระบุว่า อาจมีการพิจารณาเพิ่มวงเงินการขายพันธบัตร เพราะประชาชนสนใจเป็นอย่างมากในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

9. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์ ดังนี้
 - ข่าวเกี่ยวกับเรื่องอะไร
(การเปิดจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์แก่ประชาชน)
 - สอดคล้องกับสถาบันการเงินใด
(ธนาคารแห่งประเทศไทย)

- จากข่าวส่งผลดีต่อประเทศชาติอย่างไร

(การที่ประชาชนพากันซื้อพันธบัตรออมทรัพย์กันมากก็จะช่วยให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นธนาคารของชาติระดมเงินออมมาก ซึ่งนอกจากจะทำให้ประชาชนอุ่นใจในการฝากเงิน และได้ดอกเบี้ยตอบแทน แล้วยังทำให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดการขยายตัวด้วย)

10. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การออกพันธบัตรของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นการดำเนินการผ่านตลาดการเงิน ซึ่งนับว่าเป็นเครื่องมือของนโยบายการเงิน ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่สามารถดำเนินการได้
11. ให้นักเรียนพิจารณาแผนผังช่องทางอัตราดอกเบี้ย ที่ครูนำมาแสดงหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์และอธิบายช่องทางอัตราดอกเบี้ย โดยนำความรู้เกี่ยวกับกลไกการส่งผ่านของนโยบายการเงินมาช่วยในการวิเคราะห์
12. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามข้อสงสัย เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถสืบค้นข้อมูลที่สนใจได้อย่างกว้างขวาง

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.1	ใบงานที่ 1.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.2	ใบงานที่ 1.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 1.3	ใบงานที่ 1.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) ตัวอย่างข่าวเกี่ยวกับสถาบันการเงิน
- 3) แผนผังช่องทางอัตราดอกเบี้ย
- 4) เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 5) [ใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน้าที่ของเงิน](#)
- 6) [ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ภาวะการเงิน](#)
- 7) [ใบงานที่ 1.3 เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.geocities.com/econpages>

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) หรือเรียกย่อๆ ว่า “เอดีบี (ADB)” เป็นสถาบันการเงินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนระบบเศรษฐกิจ และการพัฒนาของประเทศแถบเอเชีย โดยผ่านการให้เงินกู้ และความสนับสนุนด้านเทคนิค

ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2509 โดยความช่วยเหลือของสหประชาชาติ มีประเทศเข้าร่วมก่อตั้ง 32 ประเทศ จนถึงปัจจุบัน (2 กุมภาพันธ์ 2550) มีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 67 ประเทศ เป็น 48 ประเทศในภูมิภาค และ 19 ประเทศจากพื้นที่อื่น มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ในแต่ละปีได้ให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้เป็นเงินประมาณ 7 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยแต่ละ

โครงการมีมูลค่าประมาณโครงการละ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ใช้เงินทุนจากการลงทุนพันธบัตรในตลาดการเงินต่างๆ ซึ่งโครงการเงินกู้ส่วนใหญ่ของ ADB เป็นเงินกู้เพื่อใช้ในการปรับโครงสร้างด้านการเงิน และมีไว้สำหรับโครงการด้านสาธารณสุข โภค การศึกษาและการฝึกอบรมโครงการด้านสิ่งแวดล้อมแก่ประเทศในทวีปเอเชีย

បែបបទ 1.1

เรื่องหน้าที่ของเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของเงิน ลงในแบบบันทึกสั้นเชิงวิเคราะห์ให้ถูกต้อง

[illegible]

เรื่อง หน้าที่ของเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของเงิน ลงในแบบบันทึกสั้นเชิงวิเคราะห์ให้ถูกต้อง

แบบบันทึกสั้นเชิงวิเคราะห์ เรื่อง หน้าที่ของเงิน
1. เงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ทำให้การซื้อขายสินค้าเกิดความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
2. เงินทำหน้าที่เป็นเครื่องเก็บรักษามูลค่า โดยคนมักนำสินค้าไปขายแล้วเก็บเงินไว้แทน จากนั้นจึงค่อยนำเงินมาซื้อสินค้าที่ตนต้องการ
3. เงินทำหน้าที่เป็นมาตรฐานการวัดค่า โดยเงินจะเป็นตัวกำหนดมูลค่าของสินค้าและบริการว่า หน่วยหนึ่งจะมีมูลค่าคิดเป็นเงินเท่าไร
4. เงินทำหน้าที่เป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ในอนาคต โดยบอกจำนวนหนี้ที่ผิดผ่อนหรือเลื่อนการชำระหนี้ในอนาคตว่าเป็นจำนวนเท่าไรที่ชัดเจน

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ภาวะการเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุความแตกต่างของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืด ลงในตารางที่กำหนด

รายการ	ภาวะเงินเฟ้อ	ภาวะเงินฝืด
1. ความหมาย		
2. สาเหตุ		
3. ผลกระทบ		

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ภาวะการเงิน

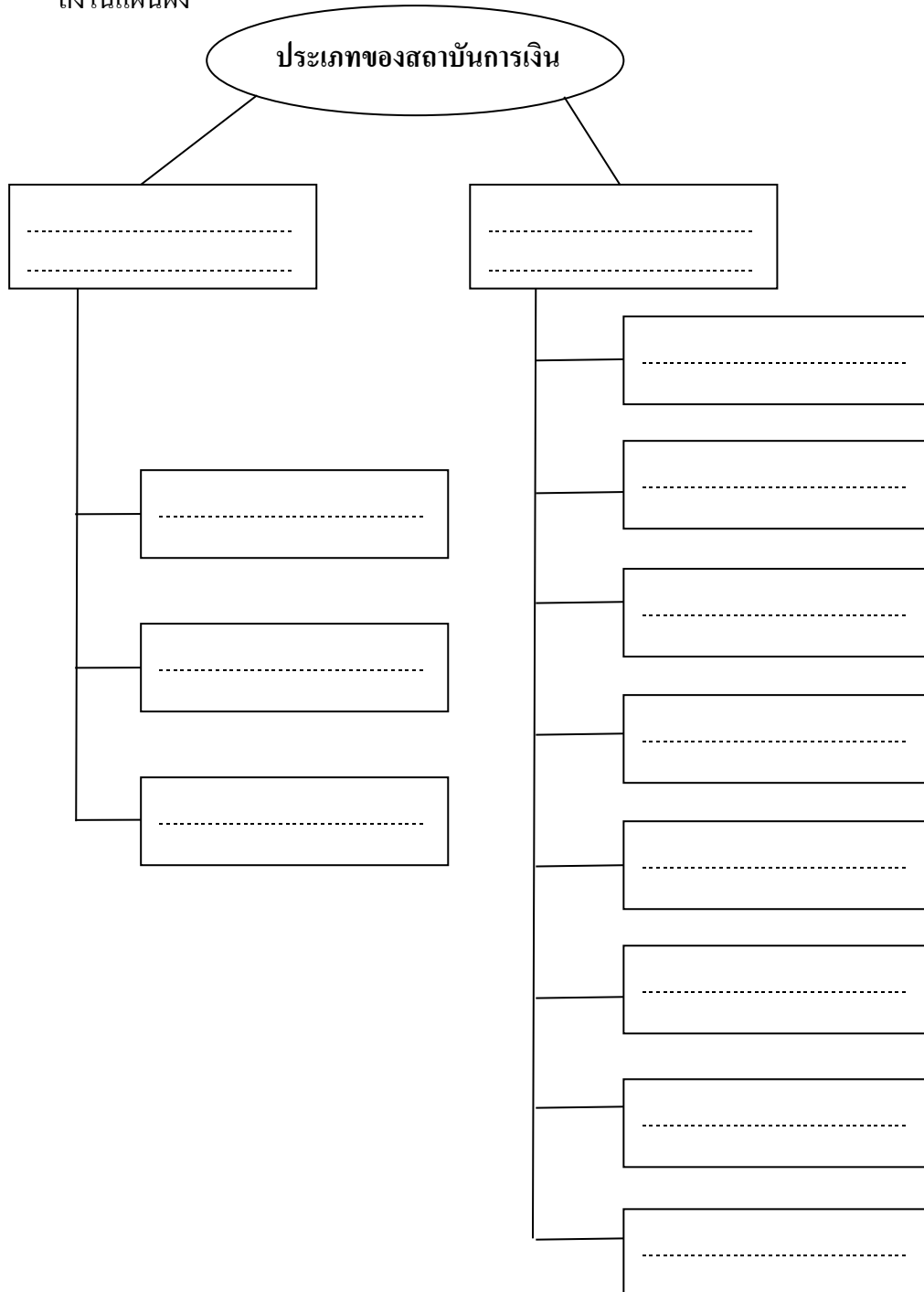
คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุความแตกต่างของภาวะเงินเฟ้อและภาวะเงินฝืด ลงในตารางที่กำหนด

รายการ	ภาวะเงินเฟ้อ	ภาวะเงินฝืด
1. ความหมาย	ภาวะเงินเฟ้อ คือ ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้อำนาจซื้อของเงินที่อยู่ในมือของประชาชนลดลง กล่าวคือ เงินจำนวนเท่าเดิมนำไปซื้อสินค้าได้น้อยลง	ภาวะเงินฝืด คือ ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปมีแนวโน้มลดลง ทำให้อำนาจซื้อของเงินเพิ่มขึ้น กล่าวคือ เงินจำนวนเท่าเดิมนำไปซื้อสินค้าและบริการได้มากขึ้น
2. สาเหตุ	มีหลายประการ แต่ที่สำคัญเกิดจากประชาชนและรัฐใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการเป็นจำนวนมากกว่าสินค้าและบริการที่มีอยู่ในขณะนั้น หรือเกิดจากสาเหตุอื่น เช่น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย	มีหลายประการ แต่ที่สำคัญเกิดจากการใช้จ่ายเงินของประชาชนในระบบเศรษฐกิจลดลง และเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น ธนาคารกลางพิมพ์ธนบัตรออกมาใช้ในระบบเศรษฐกิจน้อยไป รัฐเก็บภาษีอากรในอัตราสูง การขาดดุลการค้าของประเทศ เป็นต้น
3. ผลกระทบ	ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการที่ต้องซื้อสินค้าในราคาสูงขึ้น ขณะที่มียรายได้เท่าเดิม ส่วนผู้ผลิตก็ต้องลดการผลิตและการลงทุนลง ทำให้การออมของประเทศลดลงไปด้วย	ผู้ผลิตต้องชะลอการลงทุน หรือการผลิตลง ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน เมื่อการจ้างงานลดลง ทำให้ประชาชนมียรายได้ลดลงตามไปด้วย ซึ่งส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกประเภทของสถาบันการเงิน พร้อมยกตัวอย่างสถาบันการเงินในแต่ละประเภทลงในแผนผัง

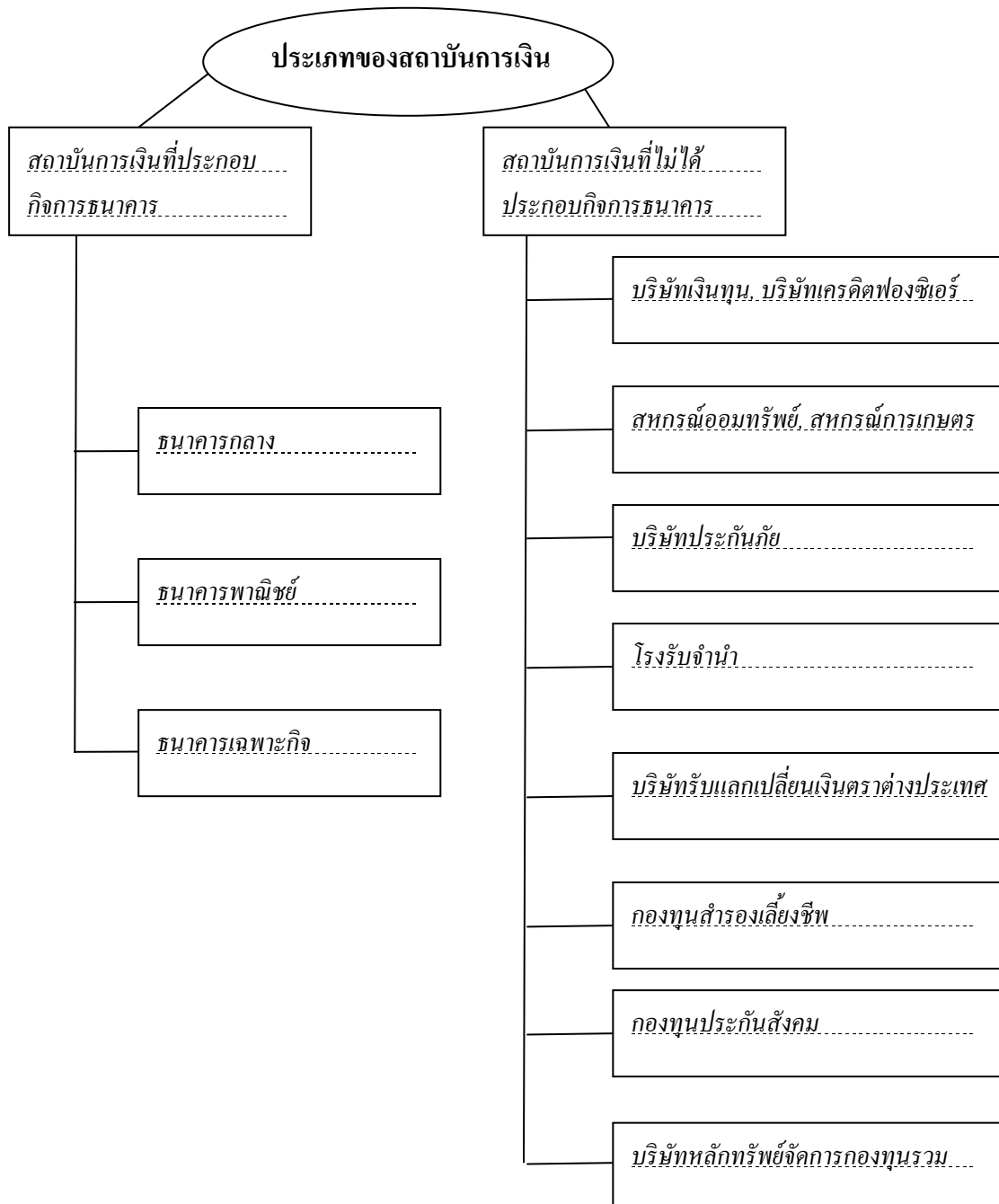

เฉลย

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกประเภทของสถาบันการเงิน พร้อมยกตัวอย่างสถาบันการเงินในแต่ละประเภทลงในแผนผัง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ลำดับ ที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	ความตั้งใจในการทำงาน				
2	ความรับผิดชอบ				
3	ตรงต่อเวลา				
4	ความสะอาด เรียบร้อย				
5	ผลสำเร็จของผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	=	ดีมาก	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่	=	ดี	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 นโยบายการเงิน การคลัง กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง นโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ	เวลา 3 ชั่วโมง

❶ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

นโยบายการคลัง เป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลใช้ควบคู่กับนโยบายการเงิน เพื่อช่วยให้ประชาชนอยู่ในระบบเศรษฐกิจที่ดี มีเสถียรภาพ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกความสำคัญของนโยบายการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจได้
- 2) จำแนกประเภทของนโยบายการคลังได้
- 3) บอกเครื่องมือสำคัญของนโยบายการคลังได้
- 4) อธิบายโครงสร้างการคลังท้องถิ่นได้
- 5) วิเคราะห์การนำนโยบายการคลังมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเศรษฐกิจได้

❸ สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) นโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) บทบาทนโยบายการเงิน และการคลังของรัฐบาลในด้าน
 - การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 - การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ
 - การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา

- 3) รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชน
- นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่างๆ และการใช้จ่ายของรัฐ
 - แนวทางในการแก้ปัญหาการว่างงาน

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

6 กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative Learning))

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูนำนโยบายการคลังของรัฐบาลในแต่ละรัฐบาลมาให้ นักเรียนอ่าน และเปรียบเทียบกัน
2. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเปรียบเทียบ ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่า รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐบาลจะต้องเข้ามาดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวม
3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คนเก่งจะช่วยเหลือคนอ่อน ส่วนคนอ่อนจะต้องเรียนรู้จากคนเก่งหรือจากกลุ่ม นักเรียนทุกคนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปรึกษาหารือกันภายในกลุ่ม ผลสำเร็จของนักเรียนแต่ละคน คือ ผลสำเร็จของกลุ่ม

4. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากประเด็นความรู้ที่ครูกำหนด (แต่ละประเด็นอาจศึกษาซ้ำกันหลายกลุ่ม) ดังนี้
 - ประเภทของนโยบายการคลัง
 - เครื่องมือของนโยบายการคลัง
 - การคลังท้องถิ่น
5. ให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการสืบค้นความรู้ร่วมกัน และแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบอย่างเหมาะสม
6. ครูให้คำแนะนำในการสืบค้นความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างหลากหลายเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลภายในกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 2-3

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่ศึกษาประเด็นเดียวกันมารวมกลุ่มกัน เพื่อร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
2. ให้นักเรียนสรุปประเด็นความรู้จากการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มที่ศึกษาประเด็นความรู้เดียวกันคัดเลือกตัวแทนออกมาสรุปประเด็นความรู้ตามลำดับ ดังนี้
 - ประเภทของนโยบายการคลัง
 - เครื่องมือของนโยบายการคลัง
 - การคลังท้องถิ่น
4. ให้แต่ละกลุ่มตั้งประเด็นคำถามที่เป็นข้อสงสัยของกลุ่ม กลุ่มละ 2 คำถาม เพื่อถามตัวแทนกลุ่มที่ออกมาสรุปประเด็นความรู้นั้นๆ หากไม่สามารถตอบคำถามได้ครบคลุมให้สมาชิกในกลุ่มนั้นๆ ช่วยกันหาคำตอบที่ถูกต้อง
5. ครูสังเกตการใช้ประเด็นคำถาม และการตอบคำถามของแต่ละกลุ่ม หากมีข้อบกพร่องให้ครูอธิบายเพิ่มเติม หรือตั้งประเด็นคำถามเพื่อเป็นการประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียน เช่น
 - นโยบายการคลังแบบขยายตัว และแบบหดตัวมีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจแบบใด และมีข้อดีและข้อเสีย แตกต่างกันอย่างไรร
 - สำนักงบประมาณแผ่นดิน มีหน้าที่สำคัญอย่างไร
 - รายได้จากรัฐพาณิชย์ที่สำคัญมีอะไรบ้าง และส่งผลได้อย่างไร
 - รัฐบาลจะตั้งงบประมาณแบบขาดดุล ในสภาวะที่เศรษฐกิจมีลักษณะอย่างไร
 - การคลังท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญอย่างไร

6. ให้นักเรียนทำ**ใบงานที่ 2.1 เรื่อง รู้ทันสถานการณ์เศรษฐกิจ** เมื่อทำใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียน
ทบทวนและตรวจสอบคำตอบก่อนนำส่งครู

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) ตัวอย่างนโยบายการคลังของรัฐบาลในแต่ละสมัย
- 3) สลาก
- 4) เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 5) **ใบงานที่ 2.1 เรื่อง รู้ทันสถานการณ์เศรษฐกิจ**

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

<http://www.geocities.com/econpages>

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะ หมายถึง ข้อผูกพันของรัฐบาลซึ่งเกิดจากการกู้ยืมโดยตรง และการค้าประกันเงินกู้โดยรัฐบาล รวมทั้งเงินปรัวรรตที่รัฐบาลรับรอง หนี้สาธารณะแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ หนี้ภายในประเทศและหนี้ต่างประเทศ

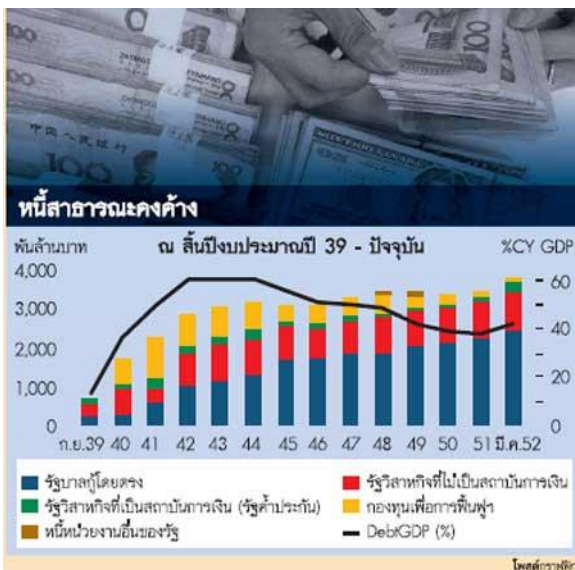
หนี้ภายในประเทศ (Internal debt) หมายถึง ข้อผูกพันของรัฐบาลที่มีอยู่ในประเทศทั้งที่เป็นตัวเงิน พันธบัตร ตัวสัญญาใช้เงิน และการค้าประกันเงินกู้ของรัฐวิสาหกิจ

หนี้ต่างประเทศ (External debt) หมายถึง หนี้สินและข้อผูกพันในต่างประเทศของรัฐบาล แบ่งเป็นการกู้โดยตรงของรัฐบาลจากแหล่งต่างๆ เช่น ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย เป็นต้น และการค้าประกันเงินกู้ของรัฐวิสาหกิจ

การก่อหนี้ของรัฐบาล โดยเฉพาะการกู้เงินจากต่างประเทศนั้นรัฐบาลจะจัดทำแผนการก่อหนี้จากต่างประเทศประจำปีซึ่งแผนดังกล่าวจะต้องตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในช่วงนั้นๆ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ช่วยสร้างความสมดุลในการพัฒนาประเทศทั้งด้านการรักษาระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ ช่วยลดช่องว่างความเจริญระหว่างเมืองกับชนบทและนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต และ

สิ่งแวดล้อม ซึ่งความรับผิดชอบของรัฐบาลที่มีต่อประชาชนของประเทศ อาจวิเคราะห์ได้จากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐบาล ซึ่งมีความซับซ้อนมาก โดยเฉพาะการกู้ยืมและการชำระหนี้ทั้งในและต่างประเทศ

หนี้สาธารณะ มีทั้งผลดีและผลเสีย เพราะการกู้ยืมของรัฐบาล แสดงถึงฐานะที่ไม่มั่นคง รัฐบาลไร้ความสามารถในการหารายได้มาให้เพียงพอกับรายจ่าย เป็นการสร้างภาระหนี้สินไว้ให้เป็นภาระแก่คนรุ่นหลัง แต่ถ้าหากเป็นการกู้ภายในประเทศที่ไม่เป็นภาระมากจะเป็นประโยชน์ เพราะทรัพยากรยังอยู่ภายในประเทศไม่รั่วไหลไปไหน แต่ก็ควรระมัดระวังเช่นกัน

ตัวอย่าง แผนภูมิแสดงรายการหนี้สาธารณะคงค้างของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 39 - ปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม หนี้สาธารณะจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเสมอ แต่อาจจะมีผลกระทบมากหรือน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแหล่งที่มาของเงินกู้ และลักษณะการใช้จ่าย ถ้าเป็นการกู้จากประชาชนจะมีผลต่อการบริโภคและการลงทุน การกู้สถาบันการเงินถ้ามากเกินไปอาจมีผลต่อภาวะเงินตึง คือ เงินในระบบสถาบันการเงินมีไม่เพียงพอแก่การลงทุนของภาคเอกชนส่วนการกู้จากต่างประเทศแม้ว่าจะทำให้มีการจ้างแรงงานและรายได้สูงขึ้นในระยะแรก แต่เมื่อถึงกำหนดชำระทำให้รายได้ของประเทศลดน้อยลงจนเกิดปัญหาได้

បែបបទ 2.1

เรื่อง รู้ทันสถานการณ์เศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าวเศรษฐกิจเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงิน การคลังของประเทศในปัจจุบัน 1 ข่าว แล้วนำมาวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ

[illegible]

ឆ្នើម

បែបបទ 2.1

เรื่อง รู้ทันสถานการณ์เศรษฐกิจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาข่าวเศรษฐกิจเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงิน การคลังของประเทศในปัจจุบัน
1 ข่าว แล้วนำมาวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

(เฉลี่ยตามคำตอบของนักเรียน และอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเอง ตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 นโยบายการเงิน การคลัง กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง บทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน และการคลัง ในการพัฒนาเศรษฐกิจ	เวลา 2 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการใช้นโยบายการเงิน การคลัง ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ แทรกแซงราคา ควบคุมราคา และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/1 อธิบายบทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายบทบาทสำคัญของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงินการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจได้
- 2) วิเคราะห์บทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) นโยบายการเงิน การคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) บทบาทนโยบายการเงิน และการคลังของรัฐบาลในด้าน
 - การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
 - การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

- การรักษาดุลการค้าระหว่างประเทศ
 - การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา
- 3) รายรับและรายจ่ายของรัฐที่มีผลต่องบประมาณ หนี้สาธารณะ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชน
- นโยบายการเก็บภาษีประเภทต่างๆ และการใช้จ่ายของรัฐ
 - แนวทางในการแก้ปัญหาการว่างงาน
- 4) ความหมาย สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดจากภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น เงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน
- 5) ตัวชี้วัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่น GDP , GNP รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล
- 6) แนวทางการแก้ไขปัญหา นโยบายการเงิน การคลัง

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

๖ กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มเรียนล้อมวง (CL))

ชั่วโมงที่ 1-2

1. ให้นักเรียนรวมกลุ่มเดิม แต่ละกลุ่มทำกิจกรรมกลุ่มเรียนล้อมวง โดยสมาชิกของแต่ละกลุ่มนั่งล้อมวงกัน แล้วหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันอ่านเรื่อง บทบาทของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียน แล้วสรุปสาระสำคัญเพื่อนำเสนอความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม ดังนี้
 - สมาชิกคนที่ 1 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - สมาชิกคนที่ 2 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง การกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม
 - สมาชิกคนที่ 3 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
 - สมาชิกคนที่ 4 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
2. ครูสังเกตการสรุปสาระสำคัญในการนำเสนอความรู้ต่อสมาชิกกลุ่ม เมื่อสมาชิกกลุ่มสรุปสาระสำคัญเสร็จแล้ว ให้ครูกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ และอภิปรายให้ครอบคลุมทุกประเด็น ดังนี้
 - สินค้าสาธารณะสามารถจัดสรรให้เกิดความเสมอภาคได้หรือไม่ อย่างไร
 - การลดช่องว่างการกระจายรายได้ ช่วยลดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้มีความต่อเนื่องจะต้องพิจารณาจากเครื่องชี้วัดใดเป็นสำคัญ
 - การเกิดปัญหาการว่างงาน เกิดจากข้อบกพร่องในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างไร
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายประเด็นที่ครูกำหนด แล้วสรุปผลร่วมกัน
4. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์ และอภิปราย
5. ครูสรุปความรู้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่าในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจของประเทศของเรามีความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจของโลกมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการโลกาภิวัตน์และนโยบายการเปิดเสรีทางการค้าและการเงิน
6. ให้นักเรียนหาข่าวคนละ 1 ข่าว ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์ในประเด็นที่กำหนด แล้วเขียนบันทึกลงในแบบบันทึกการวิเคราะห์ข่าว ดังนี้
 - ลักษณะสำคัญของนโยบายการเงิน และการคลังของรัฐบาล
 - บทบาทของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

- ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการกำหนดนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินบันทึกการวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน	แบบประเมินบันทึกการวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) เอกสารความรู้เพิ่มเติม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ วิทยุ
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

บันทึกการวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน

คำชี้แจง

นักเรียนหาข่าวคนละ 1 ข่าว ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์ในประเด็นที่กำหนด แล้วเขียนบันทึกลงในแบบบันทึกการวิเคราะห์ข่าว ดังนี้

1. ลักษณะสำคัญของนโยบายการเงิน และการคลังของรัฐบาล
2. บทบาทของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
3. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการกำหนดนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

**แบบประเมินบันทึกการวิเคราะห์ข่าวที่เกี่ยวข้องกับ
นโยบายการเงิน การคลังของรัฐบาลปัจจุบัน**

ชื่อ ชั้น เลขที่

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	การอธิบายลักษณะสำคัญของนโยบายการเงินและการคลัง ของรัฐบาล				
2	การวิเคราะห์บทบาทของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ				
3	การวิเคราะห์ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการกำหนด นโยบายการเงิน และการคลังในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ				
4	การบันทึกการวิเคราะห์ข่าว				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-16	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
5-7	ปรับปรุง

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

หน่วยงานสำคัญที่ทำหน้าที่ดูแลด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย

หน่วยงานหลักสำคัญที่ทำหน้าที่ดูแลด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย มีอยู่ด้วยกัน 4 หน่วยงาน ดังนี้

1. **สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (คราวละ 5 ปี) จัดทำตัวเลขประมวลข้อมูลรายได้ประชาชาติ (GDP) ดูแลเรื่องการกระจายรายได้ พิจารณางบลงทุน และกำหนดหลักเกณฑ์แก่รัฐวิสาหกิจต่างๆ
2. **กระทรวงการคลัง** มีหน้าที่ดูแลเรื่องนโยบายการคลัง การจัดเก็บรายได้ ควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ ขณะเดียวกันทำหน้าที่ดูแลการบริหารหนี้สาธารณะ ดูแลทรัพย์สินของประเทศ ผลิตเหรียญกษาปณ์ รวมทั้งควบคุมธนาคารพาณิชย์และธนาคารเฉพาะกิจ
3. **สำนักงานงบประมาณ** มีหน้าที่จัดทำงบประมาณของแผ่นดิน เวลาที่หน่วยงานราชการจะของบประมาณจำเป็นต้องผ่านสำนักงานงบประมาณเสียก่อน และดูแลข้อจำกัดเรื่องค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานราชการต่าง ๆ ว่า มีอะไรบ้าง
4. **ธนาคารแห่งประเทศไทย** ดูแลรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เป็นนายธนาคารของรัฐบาลและสถาบันการเงิน นายธนาคารทำหน้าที่รับฝากเงินและให้กู้ ส่วนใหญ่จะทำกับสถาบันการเงินเป็นหลัก ในขณะที่รัฐบาลมีเงินเหลือเก็บเข้าไปในเงินคงคลังก็ฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ดูแลระบบการชำระเงินค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้าจากธนาคารพาณิชย์ เป็นนายทะเบียนของพันธบัตรรัฐบาล และผลิตธนบัตร

โดยการบริหารเศรษฐกิจของทั้ง 4 หน่วยงาน มีเป้าหมายสูงสุด คือ การสนับสนุนให้เศรษฐกิจเติบโตต่อเนื่องในระยะยาวอย่างมีเสถียรภาพ โดยที่ให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะที่ค่าครองชีพไม่ได้เพิ่มขึ้นมากเกินไป บรรยาการการค้าการลงทุนดี ผู้บริโภคและนักลงทุนสามารถวางแผนการบริโภคและการลงทุนในระยะยาวได้ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของวิชาเศรษฐศาสตร์ ตลอดจนทำให้ประเทศมีการกระจายรายได้ที่ดี ไม่เหลื่อมล้ำกันมาก

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง การค้า การลงทุน และการเงินระหว่างประเทศ	เวลา 2 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสมผสาน มีกลไกสำคัญทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการติดต่อค้า การลงทุน และการเงินระหว่างประเทศ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) บอกความจำเป็น และความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศได้
- 2) อธิบายลักษณะการลงทุนระหว่างประเทศได้
- 3) อธิบายเกี่ยวกับเงินตราระหว่างประเทศและการแลกเปลี่ยนได้
- 4) อธิบายดุลการชำระเงินระหว่างประเทศได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

๖ กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการคิดวิเคราะห์)

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงสินค้าที่ใช้อุปโภคและบริโภคที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ครูนำภาพโฆษณาสินค้าที่พบเห็นตามหน้าหนังสือ หรือนิตยสารมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้พิจารณาว่าสินค้าแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันอย่างไร มีฐานการผลิตที่ประเทศใด
3. หลังจากนั้นครูตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังต่อไปนี้
 - ผู้ผลิตสินค้าคือใคร หรือแหล่งผลิตอยู่ในประเทศใด หรือสินค้านำเข้าจากประเทศใด
 - วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้านี้คืออะไร
 - ทำไมต้องมีการนำเข้าสินค้านี้
 - ถ้าไม่นำเข้าเราจะสามารถผลิตได้เองหรือไม่
 - สินค้าจากต่างประเทศมีความจำเป็น หรือมีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
4. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า ในปัจจุบันประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นระบบเศรษฐกิจแบบผสมผสาน มีกลไกสำคัญทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการติดต่อค้า และการลงทุน การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการต่างๆ จึงเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย

5. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ จากหนังสือเรียน
6. ให้นักเรียนอธิบายถึงความจำเป็นที่ต้องมีการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้น แล้วแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้นเรียน โดยมีครูคอยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ
7. นักเรียนร่วมกันอภิปรายประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ แล้วสรุปผลการอภิปรายร่วมกัน พร้อมกับให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบ
8. ครูสรุปประโยชน์ของการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้
 - การค้าระหว่างประเทศจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตได้รวดเร็ว เพราะแต่ละประเทศจะผลิตสินค้าและบริการที่ตนเองมีความสามารถและถนัด ทำให้ผลิตสินค้าได้มาก สินค้ามีคุณภาพ ต้นทุนในการผลิตลดลง ประชาชนสามารถเลือกซื้อได้หลากหลาย ส่งผลให้ประเทศมีรายได้และการจ้างงานเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
9. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการค้าระหว่างประเทศ จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ แล้วเปรียบเทียบนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ระหว่างนโยบายการค้าเสรีกับนโยบายคุ้มครอง
10. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การลงทุนระหว่างประเทศ จากหนังสือเรียน
11. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความแตกต่างของการให้กู้ยืมและการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ และการลงทุนโดยตรง
12. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนทราบว่า การลงทุนมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสำหรับประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากมีรายได้ต่ำทำให้การออมมีต่ำ การสะสมทุนจึงมีน้อย และเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนา การลงทุนระหว่างประเทศจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญมาก

ชั่วโมงที่ 2

1. ให้นักเรียนบอก หรือยกตัวอย่าง เงินสกุลหลัก ที่นิยมใช้ชำระหนี้ระหว่างประเทศ พร้อมบอกเหตุผลประกอบว่า เหตุใดจึงเลือกสกุลเงินนั้นในการชำระหนี้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการใช้เงินสกุลหลักในระบบเศรษฐกิจ และสภาพการเงินระหว่างประเทศของไทยกับประเทศอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ
3. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง การเงินระหว่างประเทศ จากหนังสือเรียน
4. ให้นักเรียนพิจารณาเอกสารประกอบการสอนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของธนาคารกรุงเทพ ที่ครูนำมาแจกให้ในชั้นเรียน

5. ครูตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันตอบ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
6. ให้นักเรียนศึกษา ตารางแสดงดุลการชำระเงินของไทย พ.ศ. 2547-2551 จากหนังสือเรียน แล้วให้นักเรียนพิจารณาข้อมูลต่างๆ
7. ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
8. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลบัญชีการเงิน จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4 -ม.6
- 2) ภาพโฆษณาสินค้า
- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) เอกสารความรู้เพิ่มเติม

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

http://www.bangkokbank.com/.../Rates/pages/FX_Rates.aspx

เอกสารประกอบการสอน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของธนาคารกรุงเทพ

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

วันที่ : 23 เมษายน 2553

[หน่วย : เงินบาทต่อ 1 หน่วยเงินตราต่างประเทศ]

สกุลเงิน	สกุลเงิน	ธนบัตร		ราคารับซื้อ		ราคาขาย ตัวแลกเงิน & โอนเงิน & โอนเงิน & โอนเงิน
		ราคารับซื้อ	ราคาขาย	ตัวแลกเงิน & โอนเงิน	โอนเงิน	
USD1	USD : 1	31.06	32.44			
USD5	USD : 5-20	31.37	32.44			
USD50	USD : 50-100	31.84	32.49	31.99	32.09	32.34
GBP	United Kingdom	48.68	50.29	49.08250	49.21000	49.81500
EUR	Euro Zone	42.39	43.51	42.54500	42.64750	43.22250
JPY	Japan (:100)	33.82	35.18	34.09375	34.17375	34.77500
HKD	Hong Kong	4.05	4.25	4.11250	4.12625	4.17375
MYR	Malaysia: 10, 50, 100	9.24	10.41	Unquote	Unquote	Unquote
SGD	Singapore	23.08	23.76	23.19375	23.25625	23.67875
BND	Brunei	22.53	23.70	-	-	-
CNY	China	4.21	4.94	4.60375	4.64500	4.79250
IDR	Indonesia (:1000)	2.07	4.49	3.11320	3.15380	4.08080
INR	India : 50-1000	0.61625	0.77500	-	-	0.77750
KRW	Korea	0.0245	0.0337	-	-	-
PHP	Philippines	0.52	0.80	-	-	0.74250
TWD	Taiwan	0.82	1.13	-	-	-
AUD	Australia	29.09	30.52	29.33750	29.42500	29.91500
NZD	New Zealand	22.52	23.65	22.67750	22.75000	23.14750
CHF	Switzerland	29.40	30.25	29.64000	29.73250	30.17000
DKK	Denmark	5.51	5.81	5.70750	5.72500	5.80000
NOK	Norway	5.24	5.50	5.38125	5.39750	5.48000
SEK	Sweden	4.27	4.52	4.43000	4.44125	4.50750
CAD	Canada	31.59	32.64	31.97000	32.04000	32.53750
RUB	Russia	0.88	1.27	-	-	-
VND	Vietnam (:1000)	1.23	1.90	-	-	-
ZAR	South Africa	2.79	5.70	-	-	-
AED	United Arab Emirate	7.04	9.16	-	-	-
BHD	Bahrain	57.56	86.24	-	-	-
OMR	Oman	56.74	84.71	-	-	-
QAR	Qatar	6.93	9.15	-	-	-
SAR	Saudi Arabia	6.82	9.10	-	-	-

หมายเหตุ

: อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราข้างต้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า หากท่านต้องการทราบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่แน่นอน โปรดติดต่อหน่วยบริการด้านเงินตราต่างประเทศของธนาคารก่อนทุกครั้ง ท่านสามารถตรวจสอบอัตราแลกเปลี่ยนได้จาก www.bangkokbank.com/fxrates

เอกสารความรู้เพิ่มเติม

ข้อตกลงระหว่างประเทศ

ข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือสนธิสัญญา มีความหมายตามที่ยอมรับกันทั่วไป ดังนี้

1. เป็นความตกลงระหว่างรัฐ หรือรัฐบาล หมายความว่า สนธิสัญญานั้นเกิดจากความเห็นพ้องต้องกัน ซึ่งหากเป็นข้อตกลงของสองฝ่าย เรียกว่า “ข้อตกลงทวิภาคี” ถ้ามีผู้เข้าตกลงมากกว่าสองฝ่ายขึ้นไป เรียกว่า “ข้อตกลงพหุภาคี” ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป ข้อตกลงระหว่างประเทศจะทำได้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้
2. ทำขึ้นตามกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ใช่ตามกฎหมายภายในประเทศของรัฐใดรัฐหนึ่ง
3. มุ่งให้เกิดผลผูกพัน หรือพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น ก่อให้เกิดพันธกรณีที่ต้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กัน หรือต้องนำข้อพิพาทเสนอต่อองค์กรระหว่างประเทศเพื่อวินิจฉัย เป็นต้น

โดยปกติการทำข้อตกลงระหว่างรัฐจะเริ่มจากการเจรจาระหว่างผู้แทนของรัฐที่ประสงค์จะทำการตกลงกัน เมื่อต่อรองกันจนบรรลุเป็นตัวข้อตกลงแล้ว อาจจะใช้เพียงการลงนามโดยผู้แทนรัฐ เพื่อเป็นการแสดงความยินยอมให้ข้อตกลงมีผลผูกพันกันได้โดยเร็ว หรือจะให้ใช้วิธีอื่น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเนื้อหาในข้อตกลงที่ผู้แทนไปทำไว้ก็ได้ เช่น การให้สัตยาบัน การยอมรับหรือเห็นชอบข้อตกลง เป็นต้น ซึ่งการปฏิเสธความผูกพันในข้อตกลงระหว่างประเทศที่ทำลงไป หรือทำให้ผลผูกพันสิ้นสุดลงจะทำได้ โดยการยกกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ของข้อตกลงขึ้นอ้าง เช่น ข้อตกลงที่ทำไปนั้นขัดกับกฎหมายเด็ดขาดซึ่งเป็นกฎหมายที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ข้อตกลงเพื่อร่วมกันรุกรานรัฐอื่น ข้อตกลงร่วมกันค้าทาส เป็นต้นเช่นเดียวกับข้อตกลงซึ่งเกิดจากการใช้กำลังอาวุธบีบบังคับให้รัฐต้องเข้าทำหรือบีบบังคับผู้แทนของรัฐในการเจรจา ย่อมจะไม่สมบูรณ์เช่นกัน แต่ในกรณีที่ข้อตกลงนั้นบกพร่องด้วยเหตุอันไม่ใช่สาระสำคัญ เช่น คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม หรือมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องการปฏิบัติตามข้อตกลง ก็ต้องเรียกร้องให้ปฏิบัติตาม หรือเสนอเข้าสู่กระบวนการระงับ เช่น การเสนอต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นต้น

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

ลำดับ ที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	ความตั้งใจในการทำงาน				
2	ความรับผิดชอบ				
3	ตรงต่อเวลา				
4	ความสะอาด เรียบร้อย				
5	ผลสำเร็จของผลงาน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	=	ดีมาก	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเป็นส่วนใหญ่	=	ดี	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	=	พอใช้	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้ง	=	ปรับปรุง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของไทยในยุคโลกาภิวัตน์	เวลา 4 ชั่วโมง

❶ สารสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเปิดเสรีทางการค้าส่งผลให้การค้า การลงทุนของโลกขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและการเงินของโลก และส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีผลต่อสังคมไทย

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายวิวัฒนาการการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจยุคโลกาภิวัตน์ของไทยได้
- บอกปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศได้
- วิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า และบริการได้
- บอกบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการค้าโลกที่มีผลกับประเทศไทยได้

❸ สารการเรียนรู้

3.1 สารการเรียนรู้แกนกลาง

- วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ของไทย
- ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศ
- ผลกระทบของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า และบริการ
- บทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในเวทีการค้าโลกที่มีผลกับประเทศไทย

3.2 ตารางการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

๔ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

๖ กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสืบค้น วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูสอบถามนักเรียนถึงห้างสรรพสินค้าและร้านค้าที่อยู่ใกล้บ้านของนักเรียนว่ามีห้างร้านอะไรบ้าง เป็นห้างร้านของคนไทยหรือไม่ อย่างไร
2. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การที่ชาวต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทย เป็นปัจจัยเนื่องมาจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนที่มีผลสืบเนื่องมาจากการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทย และในระบบตลาดเสรี ประเทศต่างๆมีการติดต่อค้าขายระหว่างกัน รวมถึงมีการเคลื่อนย้ายเงินทุน มีทั้งการนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศและมีชาวต่างประเทศนำเงินมาลงทุนในประเทศไทยด้วย และเนื่องจากในปัจจุบันมีการแข่งขันกันมากขึ้น เพราะผลประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนจะนำมาซึ่งความมั่งคั่งของประเทศ จึงมีการนำมาตรการในแบบต่างๆ มาใช้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางด้านการค้าและการลงทุนของตนเองให้ได้เปรียบเหนือประเทศคู่ค้า

รวมทั้งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก ทำให้มีอำนาจต่อรองและบทบาททางเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละกันตามความสามารถ เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นความรู้เรื่อง วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ อย่างหลากหลาย
4. ครูกำหนดรายละเอียดประเด็นความรู้วิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้นักเรียนสามารถสืบค้นได้ตรงประเด็น และสะดวกในการทำงานกลุ่มมากขึ้น ดังนี้
 - การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง
 - การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก
 - การเข้าเป็นสมาชิกข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า หรือเกตต์
 - การกำหนดนโยบายจันทามติวอชิงตัน
 - การเกิดวิกฤติทางการเงิน พ.ศ. 2540
5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานร่วมกัน และกำหนดระยะเวลาในการรวบรวมประเด็นที่ได้รับมอบหมายและสรุปความรู้
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปประเด็นความรู้ และวางแผนการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์และเข้าใจง่าย
7. ให้ตัวแทนนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ (อาจนำเสนอผลงานนอกเวลาเรียนหรือตามความเหมาะสม)

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์
2. นักเรียนรวมกลุ่มเดิมเพื่อศึกษาความรู้เรื่อง ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทย จากหนังสือเรียน และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ
3. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมารับเอกสารแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 1-9 จากครู เพื่อประกอบการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทย
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาความรู้ และผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจไทย ตามประเด็นที่กำหนด แล้วยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นประกอบให้สอดคล้องและชัดเจน ดังนี้

- นโยบายส่งเสริมการลงทุน
 - ผลกระทบจากเศรษฐกิจภายนอก
 - การมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจและการเมืองของโลก
5. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
6. ครูตั้งประเด็นคำถาม ให้นักเรียนร่วมกันฝึกการคิดวิเคราะห์ ดังนี้
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มีผลต่อการลงทุนในระบบเศรษฐกิจหรือไม่ อย่างไร
 - การขยายตัวอย่างรวดเร็วของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ มีผลต่อผู้ค้า หรือร้านค้ารายย่อยอย่างไร
 - การที่ค่าเงินบาทอ่อนตัว หรือแข็งตัว ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจไทยอย่างไร
 - สถานการณ์เศรษฐกิจโลก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของไทยหรือไม่ อย่างไร
 - ไทยมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจของโลกอย่างไร

ชั่วโมงที่ 3-4

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) ในประเด็นต่างๆ เช่น
 - เป้าหมายของเขตการค้าเสรี
 - ประเทศสมาชิกของเขตการค้าเสรี
 - ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเป็นสมาชิก
2. ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย จากหนังสือเรียน
3. ให้นักเรียนรวมกลุ่มเดิม เพื่อร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ข่าว เรื่อง การเปิดการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ผลกระทบต่อนมและผลิตภัณฑ์นมของไทย
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข่าว เรื่อง การเปิดการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ผลกระทบต่อนมและผลิตภัณฑ์นมของไทย ตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
 - การปรับลดอัตราภาษี ประเทศไทยจะต้องมีความระมัดระวังในเรื่องใด เพราะเหตุใด
 - การเลี้ยงโคนมในประเทศไทย เมื่อเทียบกับประเทศนิวซีแลนด์ มีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบอย่างไร
 - การปรับลดอัตราภาษีนำเข้ามีผลต่อการส่งออกนมพร้อมดื่มของไทยอย่างไร
 - การสวมสิทธิ์จากประเทศที่อยู่นอกอาเซียนมีผลกระทบต่อไทยอย่างไร
 - การสร้างระบบตลาดที่เข้มแข็งภายในประเทศมีแนวในการปฏิบัติอย่างไร

5. ครูสังเกตการวิเคราะห์ข่าวของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการวิเคราะห์ข่าว
6. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง เขตการค้าเสรี เมื่อศึกษาจบแล้วให้นักเรียนสรุปความรู้
7. ให้นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย ในประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้
 - ผลดีของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย
 - ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย
9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการวิเคราะห์ ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย แล้วออกแบบเป็นแผนภูมิภาพ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม เพื่อแสดงความแตกต่างและผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทยที่เกิดขึ้น
10. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดระยะเวลาในการทำงาน และนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มตามระยะเวลาที่เหมาะสม

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินแผนภูมิภาพ แสดงผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย	แบบประเมินแผนภูมิภาพ แสดงผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 3) ตัวอย่างข่าว การเปิดการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ผลกระทบต่อนมและผลิตภัณฑ์นมของไทย

- 4) ใบความรู้เรื่อง เขตการค้าเสรี
- 5) [ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

<http://www.bot.or.th>

<http://www.mof.go.th>

แผนภูมิภาพ แสดงผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย ในประเด็น ดังนี้
 - ผลดีของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย
 - ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย
2. สรุปผลการวิเคราะห์ ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย แล้วออกแบบเป็นแผนภูมิภาพโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม เพื่อแสดงผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทยที่เกิดขึ้น

แบบประเมินแผนภูมิภาพ แสดงผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1. 2.
 3. 4.
 5. 6.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	การวิเคราะห์ผลดีของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย				
2	การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย				
3	การสรุปผลการวิเคราะห์				
4	การออกแบบแผนภูมิภาพ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4

ดี = 3

พอใช้ = 2

ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
14-16	ดีมาก
11-13	ดี
8-10	พอใช้
5-7	ปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง เขตการค้าเสรี

ความเป็นมาของเขตการค้าเสรี

นโยบายการค้าเสรี (อังกฤษ: Free Trade Policy) มีรากฐานมาจากทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (อังกฤษ: The Theory of Comparative Advantage) ที่เสนอว่า “แต่ละประเทศควรเลือกผลิตแต่เฉพาะสินค้าที่ตนมีต้นทุนการผลิตได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุด แล้วนำสินค้าที่ผลิตได้นั้นไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ประเทศอื่นมีต้นทุนการผลิตได้เปรียบ ถึงแม้ว่าประเทศหนึ่งจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบอีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าทุกชนิดก็ตาม ประเทศทั้งสองก็ย่อมจะทำการค้าต่อกันได้ โดยแต่ละประเทศจะเลือกผลิตเฉพาะสินค้าที่เมื่อเปรียบกับสินค้าอื่นแล้ว ประเทศตนสามารถผลิตได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด แล้วนำมาแลกเปลี่ยนสินค้าที่ผลิตขึ้นกับอีกประเทศหนึ่ง”

นโยบายการค้าเสรีไม่สนับสนุนการเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่สูงและขจัดข้อบังคับต่าง ๆ ที่กีดกันการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศที่ใช้นโยบายการค้าเสรีจะมีลักษณะโดยทั่วไป ดังนี้

1. ดำเนินการผลิตตามหลักการแบ่งงานกันทำ กล่าวคือ เลือกผลิตแต่สินค้าที่ประเทศนั้นมีประสิทธิภาพในการผลิตสูงและมีต้นทุนการผลิตต่ำ
2. ไม่มีการเก็บภาษีคุ้มกัน (Protective Duty) เพื่อคุ้มครองช่วยเหลืออุตสาหกรรมในประเทศแต่อย่างใด คงเก็บแต่ภาษีศุลกากรเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ
3. ไม่ให้สิทธิพิเศษหรือกีดกันสินค้าของประเทศใดประเทศหนึ่ง มีการเก็บภาษีอัตราเดียวและให้ความเป็นธรรมแก่สินค้าของทุกประเทศเท่าๆ กัน
4. ไม่มีข้อจำกัดทางการค้า (Trade Restriction) ที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ ไม่มีการควบคุมการนำเข้าหรือการส่งออกที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ ยกเว้นการควบคุมสินค้าบางอย่างที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ศีลธรรมจรรยาหรือความมั่นคงของรัฐเท่านั้น

ความหมายของเขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรี หมายถึง การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่ม ที่ทำข้อตกลงลงให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม การทำเขตการค้าเสรีในอุดมคติมุ่งในการเปิดเสรีด้านสินค้า (Goods) โดยการลดภาษีและอุปสรรคที่ไม่ใช่

ภาษีเป็นหลัก แต่เขตการค้าเสรีในระยะหลัง ๆ นั้น รวมไปถึงการเปิดเสรีด้านบริการ (Service) และการลงทุนด้วย

เขตการค้าเสรีที่สำคัญในปัจจุบัน คือ NAFTA และ AFTA และขณะนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกา อยู่ในระหว่างการเจรจาทำเขตการค้าเสรีในภูมิภาคอเมริกา (อังกฤษ: Free Trade Area of the Americas: FTAA) โดยตั้งเป้าหมายที่จะให้การเจรจาเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2548 รูปแบบเขตการค้าเสรีแบ่งได้ 2 ชนิด คือ

1. สหภาพศุลกากร (อังกฤษ: Custom Union) หมายถึง การรวมตัวกันทางเศรษฐกิจในระดับที่ลึกและกว้างกว่าเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เพราะมีลักษณะที่เป็นตลาดร่วม (Single Market) ซึ่งไม่มีกำแพงภาษีระหว่างประเทศสมาชิกในสหภาพศุลกากรเก็บภาษีศุลกากรอัตราเดียวกัน (Common Level) กับทุกประเทศนอกกลุ่ม สหภาพศุลกากรจึงทำให้ประเทศในกลุ่มมีสภาพเป็นเสมือนประเทศเดียวกันหรือตลาดเดียวกัน สหภาพศุลกากรที่สำคัญ คือ สหภาพยุโรป (อังกฤษ: European Union) (กำลังจะขยายสมาชิกภาพโดยรับประเทศในยุโรปตะวันออกบางประเทศเข้าร่วมด้วย) และ MERCOSUR
2. พันธมิตรทางเศรษฐกิจ (อังกฤษ: Closer Economic Partnership: CEP) หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนารูปแบบไปจากที่เคยมีมา โดยมีกรอบความร่วมมือที่กว้างขวางกว่าเขตการค้าเสรี อย่างไรก็ดี ความเข้าใจเกี่ยวกับ CEP หรือขอบเขตของ CEP อาจจะแตกต่างกัน โดยทั่วไป CEP (หรือศัพท์อื่นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน) ครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุน และแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ
 - CEP ที่มีเขตการค้าเสรี เป็นหัวใจสำคัญ และรวมไปถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา การประสานนโยบายการแข่งขัน และการจัดซื้อโดยรัฐ เป็นต้น ดังกรณี CEP ระหว่างออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ และความร่วมมือที่อาเซียนกำลังจะเจรจากับจีน ในกรณีดังกล่าวนี้ CEP จึงเป็นกรอบความร่วมมือทั้งในเชิงลึกและกว้างกว่าเขตการค้าเสรี โดยปกติ
 - CEP ที่ไม่มีการทำเขตการค้าเสรี แต่อาจมีการลดภาษีศุลกากร (ไม่ใช่การลดถึงขั้นต่ำสุดหรือเป็น 0 ดังเช่นกรณี FTA) และมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าด้วย รวมทั้งมีการร่วมมือกันในด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น CEP ระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามทั้ง FTA และ Custom Union ต่างก็เป็นกระบวนการในการผนึกความร่วมมือ และหรือการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) และเป็นปัจจัยเร่งการเปิดเสรีที่ก้าวไปเร็วกว่าการเปิดเสรีตามข้อผูกพันของ WTO รวมทั้งเป็นการเตรียมการเปิดเสรีตามเป้าหมายภายใต้ปฏิญาโบกอร์ของ

APEC ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้วเปิดเสรีอย่างเต็มที่ภายในปี ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553) และประเทศสมาชิกที่กำลังพัฒนาเปิดเสรีภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563)

ในที่นี้ การใช้คำว่า "เขตการค้าเสรี" นั้น หมายถึง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันเป็นพิเศษ ในลักษณะที่เป็นการกล่าวอย่างกว้าง ๆ ครอบคลุมไปทั้ง FTA, Customs Union และ CEP ส่วนการใช้คำว่า FTA หรือ Custom Union หรือ CEP นั้น หมายถึง ความร่วมมือในรูปแบบนั้นๆ เป็นกรณีๆ ไป

อย่างไรก็ดี เขตการค้าเสรีนั้น ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยากในระดับหนึ่ง และหากต้องการให้ได้ผลจริงจัง ก็จะต้องพัฒนาไปสู่การเป็นสหภาพศุลกากรโดยเร็ว เพื่อหลีกเลี่ยงการหลบหนีภาษีในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากประเทศนอกกลุ่มจะพยายามส่งสินค้าเข้าทางประเทศที่ทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี ที่มีภาษีต่ำไปสู่ประเทศในเขตการค้าที่มีภาษีสูง ยกตัวอย่างโดยสมมติว่า ประเทศไทยมีเขตการค้าเสรีกับประเทศมาเลเซีย แต่ประเทศไทยเก็บภาษีศุลกากรการนำเข้าสิ่งทอเพียง 10 % ในขณะที่มาเลเซียเก็บภาษีสินค้าเดียวกันในอัตรา 30 % พ่อค้าจีนก็จะพยายามนำเข้าสิ่งทอทางประเทศไทยเพื่อเสียภาษีเพียง 10 % แล้วนำไปแปรรูปเล็กน้อย เช่น บรรจุห่อใหม่เพื่อแปลงสภาพให้เป็นสินค้าประเทศไทยแล้ว นำไปขายในประเทศมาเลเซียอันจะทำให้เขาเสียภาษีได้ 20% กล่าวคือ เขตการค้าเสรีจะต้องใช้ทรัพยากรของภาครัฐเป็นจำนวนมาก เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าที่รัดกุม ซึ่งทางออกที่ดีที่สุด คือ การแปลงภาษีศุลกากรของประเทศในเขตการค้าเสรีให้เท่ากันทั้งหมด หรือแปลงให้เป็นสหภาพศุลกากรโดยเร็วนั่นเอง

เป้าหมายของเขตการค้าเสรี

เขตการค้าเสรีสะท้อนแนวคิดสำคัญทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่า "ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ จะเกิดขึ้นสูงสุดเมื่อประเทศต่างๆ ผลิตสินค้าที่ตนมีต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้วนำสินค้าเหล่านั้นมาค้าขายแลกเปลี่ยนกัน" ซึ่งในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น ประโยชน์สูงสุดดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้น หากยังมีการเก็บภาษีขาเข้าและมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ ซึ่งส่งผลบิดเบือนราคาที่แท้จริงของสินค้า และทำให้การค้าขายไม่เป็นไปอย่างเสรีและมีประสิทธิภาพ

พร้อมกันนี้ FTA ถือเป็นเครื่องมือทางการค้าสำคัญที่ประเทศต่างๆ สามารถใช้เพื่อขยายโอกาสในการค้า สร้างพันธมิตรทางเศรษฐกิจ พร้อมๆ กับเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านราคาให้แก่สินค้าของตน เนื่องจากสินค้าที่ผลิตใน FTA จะถูกเก็บภาษีขาเข้าในอัตราที่ต่ำกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่สมาชิก FTA จึงทำให้สินค้าที่ผลิตภายในกลุ่มได้เปรียบในด้านราคาว่าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่ม แนวทางในการจัดทำเขตการค้าเสรี การจัดทำเขตการค้าเสรีที่ดีควรมีรูปแบบ ดังนี้

1. ทำให้กรอบกว้าง (Comprehensive) เพื่อให้ได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย (Win-Win) การเจรจาทำความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจทุกสาขา ทั้งการเปิดเสรีทางการค้า (สินค้าและบริการ) การลงทุน และการขยายความร่วมมือทั้งในสาขาที่ร่วมมือกัน ตลอดจนประสานแนวนโยบายและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นับว่าเป็นการทำข้อผูกพันเพิ่มเติมจากข้อผูกพันที่แต่ละประเทศมีอยู่แล้วในฐานะสมาชิก WTO จึงเป็นข้อผูกพันใน WTO (WTO plus)
2. ทำให้สอดคล้องกับกฎ WTO โดยที่ WTO กำหนดเงื่อนไขให้มีการเปิดเสรีโดยคลุมการค้าสินค้า/บริการ ระหว่างประเทศที่เข้าร่วมทำเขตการค้าเสรีอย่างมากพอ (Substantial) และสร้างความโปร่งใสโดยแจ้งต่อ WTO ก่อนและหลังการทำความตกลงตั้งเขตการค้าเสรี รวมทั้งเปิดให้ประเทศสมาชิกตรวจสอบความตกลง
3. แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ตอบแทนกัน (Reciprocity) ในกรณีที่คู่เจรจาเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ควรเรียกร้องความยืดหยุ่นเพื่อให้มีเวลานานกว่าในการปรับตัว หรือทำข้อผูกพันในระดับที่ต่ำกว่า
4. กำหนดกลไกและมาตรการป้องกันผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายใน การเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีจะรวมถึงเรื่องกฎเกณฑ์และขั้นตอนในการใช้มาตรการป้องกันผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายใน เช่น การเก็บภาษี การต่อต้านการทุ่มตลาด (AD) ภาษีตอบโต้การอุดหนุน (CVD) และมาตรการคุ้มกัน (Safeguards) ซึ่งใช้กฎเกณฑ์ของ WTO เป็นพื้นฐาน แต่ปรับปรุงให้ตรงตามความประสงค์ของประเทศที่ร่วมเจรจา หรือบางกรณีอาจมีการตกลงที่จะระงับการใช้มาตรการ AD,CVD ระหว่างกัน

ร้อยละ 52.7

ปัญหาสำคัญ คือ ปริมาณน้ำนมดิบอีกประมาณ 115 ตัน/วัน หรือประมาณร้อยละ 4.5 ซึ่งยังไม่มีผู้รับซื้อ ส่งผลให้เกิดปัญหาปริมาณน้ำนมดิบล้นตลาด

ในส่วนของตลาดนมในประเทศไทยนั้น นมพร้อมดื่มถือเป็นตลาดหลักของอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มของไทยจะผลิตมาจากน้ำนมดิบภายในประเทศ และจากนมผงนำเข้าจากต่างประเทศ โดยผลผลิตที่ได้จะออกมาในรูปแบบสด มีทั้งรสจืดและรสหวาน และในรูปแบบปรุงแต่ง ซึ่งมีการเติมกลิ่นและรสต่างๆ ตามความนิยมของผู้บริโภค เช่น รสช็อกโกแลต รสกาแฟ และรสสตอว์เบอร์รี่ เป็นต้น

สำหรับนมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในโครงการอาหารเสริมโรงเรียน หรือนมโรงเรียนนั้น จะต้องผลิตจากน้ำนมดิบที่ผลิตขึ้นภายในประเทศเท่านั้น

นอกจากนี้ การผลิตนมผง หางนม เนยและเนยแข็ง รวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น ไอศกรีม นมเปรี้ยว เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์นมเหล่านี้ในประเทศไทยยังมีการผลิตไม่มากนักเพราะต้นทุนในการดำเนินการสูง จึงมีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศอื่นๆ เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เพื่อมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์นมประเภทอื่นๆ เป็นส่วนใหญ่

ปัญหาสำคัญของการเลี้ยงโคนมของไทยคือ ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ เช่น นิวซีแลนด์ และออสเตรเลียแล้ว ต้นทุนในการผลิตของไทยสูงกว่าประเทศเหล่านี้มาก จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจนมของไทย หันไปพึ่งการนำเข้านมผงจากประเทศต่าง ๆ เหล่านี้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ไทยยังขาดการวิจัย และพัฒนาพันธุ์โคนม และผลิตภัณฑ์นมอย่างต่อเนื่อง ขาดการสนับสนุน และให้การส่งเสริมจากทางภาครัฐ ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนมของไทยยังไม่พัฒนามากนัก

สถานการณ์การค่านม และผลิตภัณฑ์นมของไทย เมื่อพิจารณาถึงภาวะการค่านม และผลิตภัณฑ์นมของไทย ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2552 พบว่าไทยยังคงเสียเปรียบดุลการค้าเป็นมูลค่า 4,006.6 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 66.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เพราะการนำเข้าสินค้ากลุ่มนี้ โดยเฉพาะการนำเข้านมผงขาดมันเนยมีมูลค่ามากกว่าการส่งออกนม และผลิตภัณฑ์นมของไทยอยู่เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ไทยยังคงเสียเปรียบดุลการค้าในกลุ่มสินค้านม และผลิตภัณฑ์นมพอสมควร

สำหรับภาวะการส่งออกนม และผลิตภัณฑ์นม พบว่า ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2552 ไทยส่งออกนม และผลิตภัณฑ์นมมูลค่า 4,010.3 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจที่หดตัวในช่วงครึ่งปีแรก ส่งผลกระทบต่อกำลังการใช้จ่ายใช้สอยของผู้บริโภค ประเภทของผลิตภัณฑ์นมที่ส่งออกมามากกว่าร้อยละ 37.9 เป็นนม และครีมที่ทำให้เข้มข้น หรือเติมน้ำตาล รองลงมาได้แก่ นม และครีมที่ไม่ทำให้เข้มข้น หรือไม่เติมน้ำตาล ร้อยละ 25.9 และบัตเตอร์มิลค์ โยเกิร์ต ร้อยละ 18.8 ตามลำดับ สำหรับตลาดส่งออกนม และผลิตภัณฑ์นมที่สำคัญของไทยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 85.0 ส่งออกไป

ยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา (สัดส่วนร้อยละ 22.2) สิงคโปร์ (สัดส่วนร้อยละ 14.2) และลาว (สัดส่วนร้อยละ 13.3) ตามลำดับ นอกจากนี้ ไทยยังมีการส่งออกนม และผลิตภัณฑ์นมไปยังประเทศจีน ฮองกง และ ไต้หวัน ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 9.1 ด้วย

ในขณะที่การนำเข้านม และผลิตภัณฑ์นมของไทยส่วนใหญ่จะนำเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์ และ ออสเตรเลียมากถึงร้อยละ 64.3 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด โดยในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2552 ไทยนำเข้า นม และผลิตภัณฑ์นมมูลค่า 8,016.9 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 50.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดย ส่วนใหญ่จะนำเข้าในรูปของนมผงขาดมันเนยถึงร้อยละ 34.4 เพื่อนำมาใช้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นมต่างๆ จำหน่ายในประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากนมผงขาดมันเนยที่นำเข้ามามีราคาถูกกว่านมดิบที่เกษตรกรไทยผลิต ได้ ส่งผลให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของไทยต่างหันไปพึ่งการนำเข้านมผงจากต่างประเทศมาใช้เป็นวัตถุดิบ หลักในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์นมอื่น ๆ เช่น ไอศกรีม ร้อยละ 26.7 และ นมผงมีไขมัน ร้อยละ 21.0 ตามลำดับ

ตลาดส่งออกนมและผลิตภัณฑ์นมของไทยส่วนใหญ่เป็นประเทศในอาเซียนด้วยกัน หากมีการปรับลด อัตราภาษีนำเข้านม และผลิตภัณฑ์นมลงเหลือร้อยละ 0 ตามกรอบอาฟตาในปี 2553 คาดว่า ไทยจะมีโอกาส ขยายการส่งออกไปยังประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้นทั้งประเทศที่เป็นสมาชิกเก่า รวมถึงประเทศที่เป็นสมาชิกใหม่ ตามปริมาณการบริโภคนมของผู้บริโภคที่คาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนมพร้อมดื่มที่ใช้ น้ามดิบในประเทศเป็นวัตถุดิบ ซึ่งในส่วนนี้จะเป็แนวทางในการช่วยลดปัญหาภาวะน้ามดิบในประเทศ สิ้นตลาดด้วย ถึงแม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านของไทยจะมีโอกาสในการหันไปนำเข้านมผงจากต่างประเทศที่มี ต้นทุนถูกกว่า แต่ทั้งนี้ ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องของโรงงานที่ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูป นมผงเป็นนมพร้อมดื่ม ประกอบกับคุณภาพของนมพร้อมดื่มที่ทำจากนมผงนั้น จะมีคุณภาพ และรสชาติที่ แตกต่างจากนมพร้อมดื่มที่ทำจากน้ามดิบ อีกทั้งคาดว่า ปี 2553 ราคานมผงในตลาดโลกจะมีแนวโน้มเพิ่ม สูงขึ้น จึงส่งผลให้ไทยน่าจะมีโอกาสที่จะขยายการส่งออกนมพร้อมดื่มไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้เพิ่มขึ้น หลังจากที่มีการปรับลดอัตราภาษีนำเข้า

แต่ในขณะเดียวกัน ในระยะยาว ไทยจะต้องรักษาคุณภาพ มาตรฐาน และรสชาติของนมพร้อมดื่มให้มีความสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการทำการตลาดนมพร้อมดื่มของไทยให้มากขึ้น โดยเน้นในเรื่องของการใช้ น้ามโคดิบแท้มาทำการผลิต ซึ่งถึงแม้ว่านมพร้อมดื่มที่ผลิตจากนมโค 100 % จะมีต้นทุนที่สูงกว่า แต่ก็ สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในเรื่องของคุณภาพ มาตรฐาน และรสชาติของนมพร้อมดื่มได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพในการแข่งขันผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มจากการปรับลดภาษีภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน แต่ยังคงมีปัจจัยพื้นฐานบางประการที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมนม และผลิตภัณฑ์นมของไทย ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

การลักลอบนำเข้านมผงเถื่อนจากประเทศเพื่อนบ้าน จากการปรับลดอัตราภาษีลงเหลือร้อยละ 0 ตามกรอบข้อตกลงอาฟตาในปี 2553 นั้น อาจทำให้มีการลักลอบนำเข้านมผงเถื่อนจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีราคาถูกเข้ามา อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของไทย จนทำให้เกิดปัญหาน้ำนมดิบในประเทศล้นตลาด เนื่องจากมีราคาที่สูงกว่าได้ ดังนั้น ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการออกมาตรการเพื่อรองรับกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

การสวมสิทธิ์จากประเทศอื่น ๆ นอกอาเซียน นมผงจากประเทศเพื่อนบ้านอาจจะสามารถส่งเข้ามาทำการแข่งขันกับไทยได้โดยการสวมสิทธิ์จากประเทศอื่น ๆ นอกอาเซียน เช่น กรณีออสเตรเลีย อาจจะไปใช้ฐานการผลิตในประเทศสมาชิกในอาเซียนบางประเทศ โดยนำเข้านมผงต้นทุนต่ำจากออสเตรเลียไปละลายน้ำแล้วบรรจุกล่องเป็นนมพร้อมดื่มและทำการส่งมาขายในไทย เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมรับมือกับปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้น กระทรวงเกษตรฯ จึงวางแนวทางการรองรับ โดยในส่วนของน้ำนมดิบและนมพร้อมดื่มมีมาตรการรองรับไว้ 3 มาตรการคือ

1. การบริหารการนำเข้า โดยกำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้า รวมถึงต้องรายงานการนำเข้า การใช้ การจำหน่าย และสต็อกคงเหลือภายใน 1 เดือน อีกทั้งมีบทลงโทษหากไม่ดำเนินการ

2. การวางระบบติดตามการนำเข้า โดยมีมาตรการรองรับโดยวางระบบติดตามสถิติการนำเข้า โดยประสานความร่วมมือจากกรมศุลกากร รวมถึงติดตามข้อมูลการออกใบอนุญาตนำเข้าสินค้าที่ออกโดยกรมการค้าต่างประเทศ ตลอดจนนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ เพื่อเฝ้าระวังการนำเข้า และวางมาตรการรองรับ เช่น มาตรการปกป้องและมาตรการปกป้องพิเศษ

3. การติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อประเมินสถานการณ์และหาทางแก้ไข เป็นต้น

นอกจากนี้ เพื่อให้อุตสาหกรรมนม และผลิตภัณฑ์นมของไทยสามารถแข่งขันได้ในตลาดอาเซียน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ผู้ผลิต และเกษตรกรที่เลี้ยงโคนมควรมีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมไว้รองรับกับการแข่งขันที่จะเกิด ดังนี้

กำหนด และบังคับใช้มาตรการการนำเข้านม และผลิตภัณฑ์นม โดยรัฐบาลจะต้องมีมาตรการปกป้องสินค้า นม และผลิตภัณฑ์นมในประเทศ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบ คุณภาพสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ การเฝ้าระวังการลักลอบนำเข้า รวมถึงการดูแลทางด้านแหล่งกำเนิด สินค้า เป็นต้น

การพัฒนาภาคการผลิตด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุน ใน 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

- การวิจัย และพัฒนาพันธุ์โคนมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย เนื่องจากมีผลต่อประสิทธิภาพ ในการเลี้ยงไม่ว่าจะเป็นการเจริญเติบโต การผสมติด ความสมบูรณ์และปริมาณการให้น้ำนม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตน้ำนมของโคนมให้มากขึ้น

- การวิจัย และพัฒนาด้านอาหารสัตว์ ปัจจุบันอาหารที่ใช้เลี้ยงโคนมของไทยส่วนใหญ่จะเป็นอาหารข้น ซึ่งต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนในการเลี้ยงสูงมาก ประกอบกับอาหารประเภทหญ้า มีไม่เพียงพอกับความต้องการของโคนม ดังนั้น จึงควรมีการจัดสรรปริมาณสารอาหารที่ใช้เลี้ยงโคนม ประกอบกับการพัฒนาหญ้าที่ใช้เลี้ยงโคนมให้มีปริมาณสารอาหารเพียงพอ และเหมาะสม จะเป็นการช่วย ลดต้นทุนในการเลี้ยงโคนมของไทยได้

- เพิ่มพูนความรู้ให้แก่เกษตรกรมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรไทยนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา และ ดำเนินการผลิตตามหลักที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้หม่อนของไทยมีคุณภาพสูง และสามารถส่งออกไปแข่งขัน ในต่างประเทศได้

- สร้างระบบตลาดที่เข้มแข็งภายในประเทศ โดยการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงคุณค่าทางโภชนาการ และ ดำเนินการด้านการสร้างคุณภาพและมาตรฐานในด้านต่างๆ นอกจากนี้ ควรเน้นส่งเสริมให้ผู้บริโภคใน ประเทศมีการบริโภคนมสดภายในประเทศ และเน้นการใช้วัตถุดิบที่มาจากโคนมในประเทศเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป จากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้านม และผลิตภัณฑ์นมลงเหลือร้อยละ 0 ในวันที่ 1 มกราคม 2553 ภายใต้กรอบอาฟตานัน คาดว่า ไทยจะมีโอกาสขยายการส่งออกไปยังประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนมพร้อมดื่มที่ใช้น้ำนมดิบในประเทศเป็นวัตถุดิบ ขณะที่ในระยะยาว ผู้ประกอบการไทย จะต้องพยายามรักษาคุณภาพ มาตรฐาน และรสชาติของนมพร้อมดื่มให้มีความสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการ ทำการตลาดนมพร้อมดื่มของไทยให้มากขึ้น โดยเน้นในเรื่องของการใช้น้ำนมโคดิบแท้มาทำการผลิต

ซึ่งถึงแม้ว่านมพร้อมดื่มที่ผลิตจากน้ำนมโคดิบ 100 % จะมีราคาที่สูงกว่า แต่ก็สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในเรื่องของคุณภาพ มาตรฐาน และรสชาติของนมพร้อมดื่มได้

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมนม และผลิตภัณฑ์นมของไทยก็ควรมีการวิจัย และพัฒนาที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการวิจัย และพัฒนาพันธุ์โคนมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย การวิจัย และพัฒนาด้านอาหารสัตว์ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต รวมถึงลดต้นทุนซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญของธุรกิจนี้ อีกทั้งควรเพิ่มพูนความรู้ ทั้งเชิงวิชาการ และเชิงปฏิบัติให้แก่เกษตรกรมากขึ้น รวมถึงสร้างระบบตลาดภายในประเทศให้มีการขยายตัวมากขึ้น หากไทยมีการพัฒนาศักยภาพในการผลิตอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง ก็จะมีผลต่อการสร้างศักยภาพการผลิตที่เข้มแข็งซึ่งก็จะช่วยให้อุตสาหกรรมนม และผลิตภัณฑ์นมของไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้อย่างเต็มที่

(<http://www.positioningmag.com/prnews/prnews.aspx?id=84389> 7 มกราคม 2553)

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทยจากบทความที่กำหนด

เขตการค้าเสรีและผลกระทบต่อเกษตรกรไทย

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าและผลกระทบต่อเกษตรกรไทย เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงและถกเถียงกันมานาน และยังคงมีการกล่าวถึงและถกเถียงต่อไปในอนาคต ตลาดที่ประเทศไทยยังจะต้องมีการเปิดเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบทวิภาคี ภูมิภาค หรือพหุภาคี ซึ่งมีการลดอัตราภาษีนำเข้าและขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้อย่างต่าง ๆ ระหว่างกัน และกัน สาเหตุที่จะเป็นเช่นนี้ เพราะไม่มีข้อตกลงการค้าเสรีใดที่จะมีแต่ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยไม่มีผู้สูญเสียประโยชน์ใดเลยภายในประเทศ หรือมีแต่ผลกระทบทางบวกโดยไม่มีผลกระทบทางลบต่อผู้ใด โดยหลักการ เกือบทุกข้อตกลงการค้าเสรีจะต้องมีสาขาอุตสาหกรรมการผลิตและหรือกลุ่มประชาชน ผู้บริโภคบางกลุ่มได้รับผลกระทบทางลบ ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาคำนิ่งถึงและดูแลให้การช่วยเหลือเสมอ

ประเด็นที่ควรพิจารณาในการสนับสนุนการเปิดเขตการค้าเสรีจึงอยู่ที่ว่าผลประโยชน์ทางบวกต่อเศรษฐกิจส่วนรวมมากกว่าหรือน้อยกว่าผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าหากผลประโยชน์สุทธิมากกว่า (เป็นบวก) ก็หมายความว่า ข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีนั้นควรได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการเพราะก่อประโยชน์สุทธิแก่ประเทศและประชาชนโดยส่วนรวม และโดยหลักการรัฐสามารถนำเงินรายได้จากประโยชน์สุทธินั้นไปสนับสนุนช่วยเหลือหรือชดเชยให้แก่กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้นต่อไปได้

ในช่วงระหว่างดำเนินการตามข้อตกลงการเกษตรภายใต้กรอบ WTO รอบอุรุกวัยที่เริ่มในปี 1995 ที่ผ่านมานั้น ได้พบเห็นแล้วว่ากระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งพาณิชย์ เกษตร อุตสาหกรรมและต่างประเทศ ต่างได้พยายามทำความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจในความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับทางการค้าและการพัฒนาประเทศจากการเข้าร่วมในข้อตกลงการค้าและข้อผูกพันต่างๆที่ไทยต้องปฏิบัติตามทั้งด้านการลดภาษีและกฎระเบียบทางการค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความจำเป็นที่เกษตรกรไทยจะต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย ในขณะเดียวกันได้พบเห็นเช่นกันว่าฝ่ายภาคประชาชน องค์กรเกษตรกร เอกชนพัฒนา สถาบันการศึกษาบางแห่งและหรือกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้องบางกลุ่ม (เช่น กลุ่ม

สหกรณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม) ฯลฯ ต่างได้มีการร้องเรียนในเรื่องผลกระทบทางลบของการเปิดเขตเสรีการค้าสินค้าเกษตรดังกล่าวต่อรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพของตน หรือในกรณีภายหลังการดำเนินงานตามแผนการเร่งรัด (Early Harvest Program) การเปิดเสรีสินค้าเกษตร 8 หมวดตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-จีน ได้พบเห็นเช่นกันว่ามีการกล่าวถึงเกษตรกรผู้เพาะปลูกกระเทียม หอมหัวใหญ่ และผักผลไม้เมืองหนาวทางภาคเหนือของไทยได้รับผลกระทบจากสินค้านำเข้าประเภทเดียวกันดังกล่าวจำนวนมากจากจีนจนส่งผลกระทบต่อรายได้และความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรไทย ทั้งสองกรณีตัวอย่างข้างต้นชี้ให้เห็นถึงปัญหาผลกระทบต่อเกษตรกรไทยจากการนำเข้าสินค้าอันเนื่องมาจากเปิดตลาดเสรีสินค้าเกษตรกับต่างประเทศที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปัญหาของเกษตรกรดังกล่าวได้รับการแก้ไขเยียวยาจนคลี่คลายไปได้ด้วยดีในที่สุด

นอกจากนั้น ผลกระทบของข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีมิได้เกิดเฉพาะกับเกษตรกรและหรืออุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศหนึ่งๆ เท่านั้น แต่ยังอาจส่งผลกระทบไปถึงการส่งออกของประเทศคู่ค้าเดิมที่อยู่นอกข้อตกลงฯ ซึ่งอาจต้องสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดไปเพราะไม่สามารถแข่งขันได้เนื่องจากต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตราที่สูงกว่าประเทศที่มีการจัดทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นที่มาของปรากฏการณ์ที่พบเห็นแพร่ระบาดไปทั่วในปัจจุบัน นั่นคือ การจัดทำข้อตกลง FTA ทวิภาคีระหว่างประเทศต่างๆ ที่มีมากมายไขว้กันเป็นเสมือนเส้นบะหมี่พันกันไปทั่วโลกด้วยเหตุผลที่ทุกประเทศต่างต้องการรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีไม่ให้เสียเปรียบคู่แข่งคนอื่น จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจึงอาจคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตอันไม่ไกลจากนี้อัตราภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศต่างๆ ไม่น่าจะมีความแตกต่างกันมากนักและอาจจะไม่เป็นอุปสรรคกีดกันทางการค้าที่สำคัญมากเมื่อเปรียบเทียบกับที่เคยเป็นมาในอดีต

การจัดทำข้อตกลง FTA ทวิภาคี นอกจากจะมีผลกระทบต่อภาคการนำเข้า ต่อผู้ผลิตสินค้านำเข้า และต่อผู้บริโภคภายในประเทศดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อการส่งออก ผู้ผลิตสินค้าส่งออก และผู้บริโภคภายในประเทศด้วยเช่นกัน ในกรณีการส่งออกนั้น ข้อตกลง FTA ทวิภาคีจะสามารถช่วยขยายการส่งออกของประเทศได้ดียิ่งขึ้นถ้าหากอุปสรรคกีดกันทางการค้าสำคัญอื่นๆ ที่ปฏิบัติในประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วได้รับการแก้ไข ได้แก่ การยกเลิกการใช้มาตรการอุดหนุนเกษตรกรและมาตรการอุดหนุนการส่งออกที่บิดเบือนการผลิตและการค้า อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีว่าข้อตกลง FTA ทวิภาคีจะไม่รวมการเจรจายกเลิกมาตรการปกป้องการเกษตรที่กล่าว แต่จะมีรวมอยู่ในการเจรจาการค้าพหุภาคีภายใต้กรอบ WTO เท่านั้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ปัจจัยที่จะกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรที่สำคัญในอนาคตจึงได้แก่การใช้มาตรการปกป้องเกษตรกรในประเทศพัฒนาแล้วซึ่งยังคงอยู่และยังมิได้รับการแก้ไข กอปรกับขณะนี้การเจรจา

(<http://www.itd.or.th/th/node/621> ดร. เอกอรุณ อวนสกุล หัวหน้าส่วนงานวิจัย)

เรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าต่อเศรษฐกิจไทยจากบทความที่กำหนด

เขตการค้าเสรีและผลกระทบต่อเกษตรกรไทย

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าและผลกระทบต่อเกษตรกรไทย เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงและถกเถียงกันมานาน และยังคงมีการกล่าวถึงและถกเถียงต่อไปในอนาคต ตราบเท่าที่ประเทศไทยยังจะต้องมีการเปิดเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบทวิภาคี ภูมิภาค หรือพหุภาคี ซึ่งมีการลดอัตราภาษีนำเข้าและขจัดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีต่างๆ ระหว่างกัน และกัน สาเหตุที่จะเป็นเช่นนี้ เพราะไม่มีข้อตกลงการค้าเสรีใดที่จะมีแต่ผู้ได้รับผลประโยชน์โดยไม่มีผู้สูญเสียประโยชน์ใดเลยภายในประเทศ หรือมีแต่ผลกระทบทางบวกโดยไม่มีผลกระทบทางลบต่อผู้ใด โดยหลักการ เกือบทุกข้อตกลงการค้าเสรีจะต้องมีสาขาอุตสาหกรรมการผลิตและหรือกลุ่มประชาชน ผู้บริโภคบางกลุ่มได้รับผลกระทบทางลบ ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาคำนิ่งถึงและดูแลให้การช่วยเหลือเสมอ

ประเด็นที่ควรพิจารณาในการสนับสนุนการเปิดเขตการค้าเสรีจึงอยู่ที่ว่าผลประโยชน์ทางบวกต่อเศรษฐกิจส่วนรวมมากกว่าหรือน้อยกว่าผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ถ้าหากผลประโยชน์สุทธิมากกว่า (เป็นบวก) ก็หมายความว่า ข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีนั้นควรได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการเพราะก่อประโยชน์สุทธิแก่ประเทศและประชาชนโดยรวม และโดยหลักการรัฐสามารถนำเงินรายได้จากประโยชน์สุทธินั้นไปสนับสนุนช่วยเหลือหรือชดเชยให้แก่กลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้นต่อไปได้

ในช่วงระหว่างดำเนินการตามข้อตกลงการเกษตรภายใต้กรอบ WTO รอบอุรุกวัยที่เริ่มในปี 1995 ที่ผ่านมานั้น ได้พบเห็นแล้วว่ากระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งพาณิชย์ เกษตร อุตสาหกรรมและต่างประเทศ ต่างได้พยายามทำความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจในความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับทางการค้าและการพัฒนาประเทศจากการเข้าร่วมในข้อตกลงการค้าและข้อผูกพันต่างๆที่ไทยต้องปฏิบัติตามทั้งด้านการลดภาษีและกฎระเบียบทางการค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความจำเป็นที่เกษตรกรไทยจะต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย ในขณะเดียวกันได้พบเห็นเช่นกันว่าฝ่ายภาคประชาชน องค์กรเกษตรกร เอกชนพัฒนา สถาบันการศึกษาบางแห่งและหรือกลุ่ม/สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้องบางกลุ่ม (เช่น กลุ่มสหกรณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม) ฯลฯ ต่างได้มีการร้องเรียนในเรื่องผลกระทบทางลบของการเปิดเขตเสรี

การค้าสินค้าเกษตรดังกล่าวต่อรายได้และความมั่นคงในการประกอบอาชีพของตน หรือในกรณีภายหลังการดำเนินงานตามแผนการเร่งรัด (Early Harvest Program) การเปิดเสรีสินค้าเกษตร 8 หมวดตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีทวิภาคีไทย-จีน ได้พบเห็นเช่นกันว่ามีการกล่าวถึงเกษตรกรผู้เพาะปลูกกระเทียม หอมหัวใหญ่ และผักผลไม้เมืองหนาวทางภาคเหนือของไทยได้รับผลกระทบจากสินค้านำเข้าประเภทเดียวกันดังกล่าวจำนวนมากจากจีนจนส่งผลกระทบต่อรายได้และความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรไทย ทั้งสองกรณีตัวอย่างข้างต้นชี้ให้เห็นถึงปัญหาผลกระทบต่อเกษตรกรไทยจากการนำเข้าสินค้าอันเนื่องมาจากเปิดตลาดเสรีสินค้าเกษตรกับต่างประเทศที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปัญหาของเกษตรกรดังกล่าวได้รับการแก้ไขเยียวยาจนคลี่คลายไปได้ด้วยดีในที่สุด

นอกจากนั้น ผลกระทบของข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีมิได้เกิดเฉพาะกับเกษตรกรและหรืออุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศหนึ่งๆ เท่านั้น แต่ยังอาจส่งผลกระทบไปถึงการส่งออกของประเทศคู่ค้าเดิมที่อยู่นอกข้อตกลงฯ ซึ่งอาจต้องสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดไปเพราะไม่สามารถแข่งขันได้เนื่องจากต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตราที่สูงกว่าประเทศที่มีการจัดทำข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นที่มาของปรากฏการณ์ที่พบเห็นแพร่ระบาดไปทั่วในปัจจุบัน นั่นคือ การจัดทำข้อตกลง FTA ทวิภาคีระหว่างประเทศต่างๆ ที่มีมากมายไขว้กันเป็นเสมือนเส้นบะหมี่พันกันไปทั่วโลกด้วยเหตุผลที่ทุกประเทศต่างต้องการรักษาความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีไม่ให้เสียเปรียบคู่แข่งอื่น จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจึงอาจคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตอันไม่ไกลจากนี้อัตราภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศต่างๆ ไม่น่าจะมีความแตกต่างกันมากนักและอาจจะไม่เป็นอุปสรรคกีดกันทางการค้าที่สำคัญมากเมื่อเปรียบเทียบกับที่เคยเป็นมาในอดีต

การจัดทำข้อตกลง FTA ทวิภาคี นอกจากจะมีผลกระทบต่อภาคการนำเข้า ต่อผู้ผลิตสินค้านำเข้า และต่อผู้บริโภครภายในประเทศดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีผลกระทบต่อการส่งออก ผู้ผลิตสินค้าส่งออก และผู้บริโภครภายในประเทศด้วยเช่นกัน ในกรณีการส่งออกนั้น ข้อตกลง FTA ทวิภาคีจะสามารถช่วยขยายการส่งออกของประเทศได้ดียิ่งขึ้นถ้าหากอุปสรรคกีดกันทางการค้าสำคัญอื่นๆ ที่ปฏิบัติในประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วได้รับการแก้ไข ได้แก่ การยกเลิกการใช้มาตรการอุดหนุนเกษตรกรและมาตรการอุดหนุนการส่งออกที่บิดเบือนการผลิตและการค้า อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีว่าข้อตกลง FTA ทวิภาคีจะไม่รวมการเจรจายกเลิกมาตรการปกป้องการเกษตรที่กล่าว แต่จะมีรวมอยู่ในการเจรจาการค้าพหุภาคีภายใต้กรอบ WTO เท่านั้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ปัจจัยที่จะกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรที่สำคัญในอนาคตจึงได้แก่การใช้มาตรการปกป้องเกษตรกรในประเทศพัฒนาแล้วซึ่งยังคงอยู่และยังมิได้รับการแก้ไข กอปรกับขณะนี้การเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีพหุภาคีสินค้าเกษตรภายใต้กรอบ WTO รอบโดฮาต้องหยุดชะงักลง ซึ่งจะยังเป็นผลให้

[illegible]

(เฉลยตามคำตอบของนักเรียน และอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
ปรับปรุง	=	1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	
เศรษฐศาสตร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
เรื่อง องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ในภูมิภาคต่างๆ ของโลก	เวลา 4 ชั่วโมง

❶ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้า เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา เสริมสร้าง และรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

❷ ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม.4-6/3 วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
ในรูปแบบต่างๆ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายบทบาทและหน้าที่ขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลกได้
- วิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ได้

❸ สาระการเรียนรู้

1.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ
- บทบาทขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก เช่น WTO, NAFTA, EU , IMF, ADB, OPEC, FTA, APEC ในระดับต่างๆ เขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ
- ปัจจัยต่างๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจไทยกับต่างประเทศ
- ตัวอย่างเหตุการณ์ที่นำไปสู่การพึ่งพาทางเศรษฐกิจ

- 5) ผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6) ปัจจัยต่างๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์ทางเศรษฐกิจ วิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศ

1.2 ตารางการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์
- ทักษะการคิดสังเคราะห์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

6 กิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคกลุ่มสืบค้น)

ชั่วโมงที่ 1-2

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ไทยมีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญ แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่าง และบอกประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วม หรือเป็นสมาชิก
2. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้า และการรวมกลุ่มการค้าในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ
3. ครูนำสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก มาแสดงหน้าชั้นเรียนให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกชื่อ และความสำคัญขององค์การนั้นๆ โดยสังเขป

4. ครูตรวจสอบคำตอบของนักเรียน แล้วอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
5. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 11 กลุ่ม เพื่อศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)
 - กลุ่มที่ 2 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง สหภาพยุโรป (European Union : EU)
 - กลุ่มที่ 3 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North America Free Trade Agreement : NAFTA)
 - กลุ่มที่ 4 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation : APEC)
 - กลุ่มที่ 5 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN)
 - กลุ่มที่ 6 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง กลุ่มโอเปก (Organization of the Petroleum Exporting Countries : OPEC)
 - กลุ่มที่ 7 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา หรือธนาคารโลก (International Bank for Reconstruction and Development : IBRD)
 - กลุ่มที่ 8 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF)
 - กลุ่มที่ 9 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB)
 - กลุ่มที่ 10 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD)
 - กลุ่มที่ 11 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเรื่อง การรวมกลุ่มอนุภาคที่ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญ (เขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย โครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง)

6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการศึกษาและค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ อย่างหลากหลาย
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อร่วมกันอภิปรายและสรุปความรู้ ตามประเด็นที่ครูกำหนด ดังนี้
 - ความเป็นมา และความสำคัญ
 - นโยบายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการนำเสนอผลงานของกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ แล้วคัดเลือกตัวแทนที่มีความสามารถในการพูด หรือนำเสนอผลงานได้เข้าใจง่าย ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในช่วงต่อไป (ครูแจ้งให้นักเรียนทุกกลุ่มจัดทำเอกสารประกอบการนำเสนอผลงานเพื่อแจกให้เพื่อนกลุ่มอื่นด้วย หรือแจกเป็นรายบุคคล)

ชั่วโมงที่ 3-4

1. ครูสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม และปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการทำงานที่เกิดขึ้น
2. ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนตามลำดับกลุ่ม หรือพิจารณาจากความพร้อมของแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม
3. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบว่า เมื่อตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบแล้ว ให้แต่ละกลุ่มตั้งประเด็นคำถามที่เป็นมติของกลุ่มสอบถามข้อสงสัยได้ กลุ่มละ 1 คำถาม โดยครูเน้นย้ำให้นักเรียนทราบว่า การตั้งคำถามจะต้องเป็นประเด็นคำถามที่สร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ครูชมเชยตัวแทนกลุ่มที่นำเสนอผลงานได้ดี และมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนมีกำลังใจ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับกลุ่มอื่นๆ ได้
5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ
6. ให้นักเรียนทำ [ใบงานที่ 3.1 เรื่อง องค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ](#)
7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ดังนี้
 - การรวมกลุ่มภูมิภาค (การรวมกลุ่มของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน)
 - การรวมกลุ่มอนุภูมิภาค (การรวมกลุ่มของประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกัน)
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการวิเคราะห์ แล้วจัดทำแผนผังวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดระยะเวลาในการส่งผลงานกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนสามารถวางแผนการทำงานได้อย่างเหมาะสม

- นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

๗ การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 3.1	ใบงานที่ 3.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ประเมินแผนผังวิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	แบบประเมินแผนผังวิเคราะห์ผลดีผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม	แบบประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

๘ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน เศรษฐศาสตร์ ม.4-ม.6
- 2) ตัวอย่าง สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก
- 3) [ใบงานที่ 3.1 เรื่อง องค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ](#)

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
<http://www.mof.go.th>
<http://www.idis.ru.ac.th>
<http://www.mfa.go.th/business/1092.php>
<http://www.itd.or.th/th/comment/reply/354>

แผนปฏิบัติการผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

คำชี้แจง

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ดังนี้
 - การรวมกลุ่มภูมิภาค (การรวมกลุ่มของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน)
 - การรวมกลุ่มอนุภูมิภาค (การรวมกลุ่มของประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกัน)
2. บันทึกผลการวิเคราะห์ แล้วจัดทำแผนปฏิบัติการผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

**แบบประเมินแผนปฏิบัติการที่ดี ผลเสียของความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ**

กลุ่มที่.....

สมาชิกของกลุ่ม 1. 2.
 3. 4.
 5. 6.

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพผลงาน			
		4	3	2	1
1	การวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ				
2	การสรุปผลการวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ				
3	การทำแผนปฏิบัติการ				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

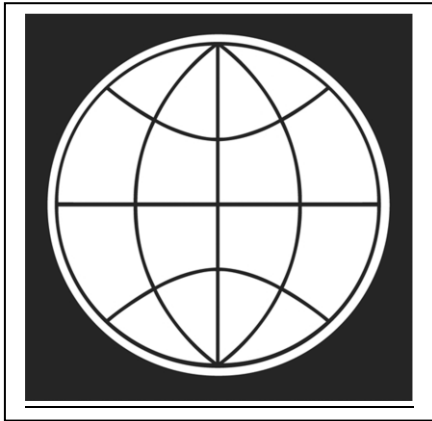
เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก = 4
ดี = 3
พอใช้ = 2
ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
11-12	ดีมาก
9-10	ดี
7-8	พอใช้
5-6	ปรับปรุง

ตัวอย่าง สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

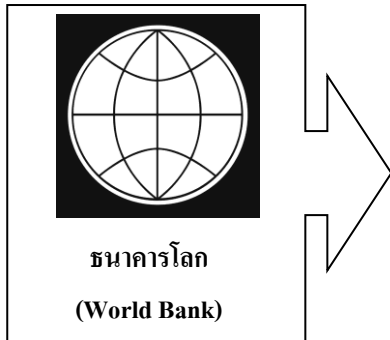

ใบงานที่ 3.1

เรื่อง องค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่กำหนดให้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์.....
.....
.....

บทบาทหน้าที่.....
.....
.....

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....
.....
.....

วัตถุประสงค์.....
.....
.....

บทบาทหน้าที่.....
.....
.....

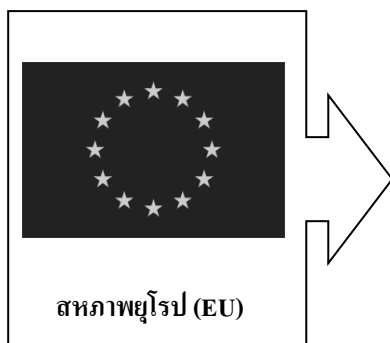
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....
.....
.....

วัตถุประสงค์.....
.....
.....

บทบาทหน้าที่.....
.....
.....

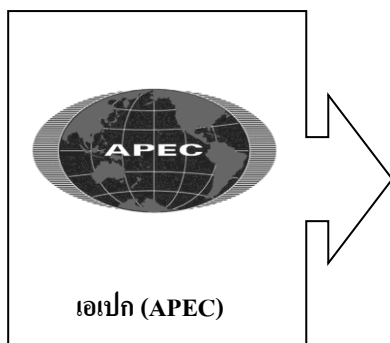
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....
.....
.....

วัตถุประสงค์.....
.....
.....

บทบาทหน้าที่.....
.....
.....

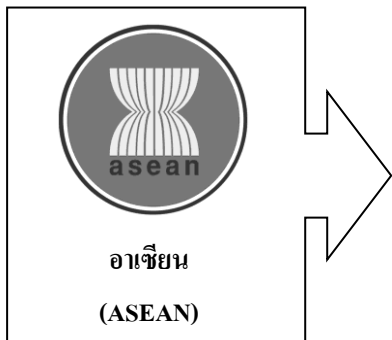
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....
.....
.....

วัตถุประสงค์.....
.....
.....

บทบาทหน้าที่.....
.....
.....

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....
.....
.....

วัตถุประสงค์.....

.....

.....

บทบาทหน้าที่.....

.....

.....

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....

.....

.....

วัตถุประสงค์.....

.....

.....

บทบาทหน้าที่.....

.....

.....

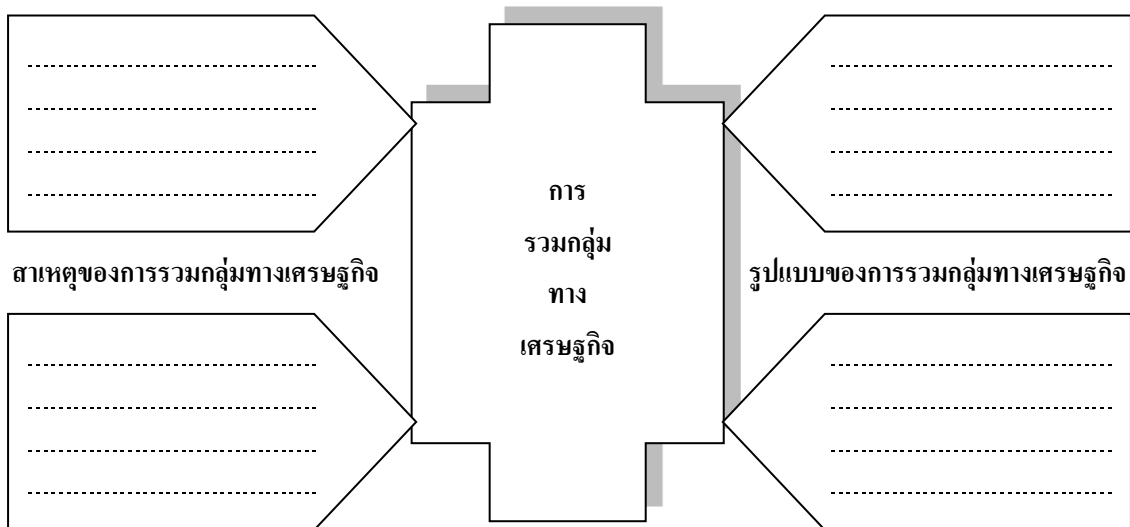
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ.....

.....

.....

ตอนที่ 2

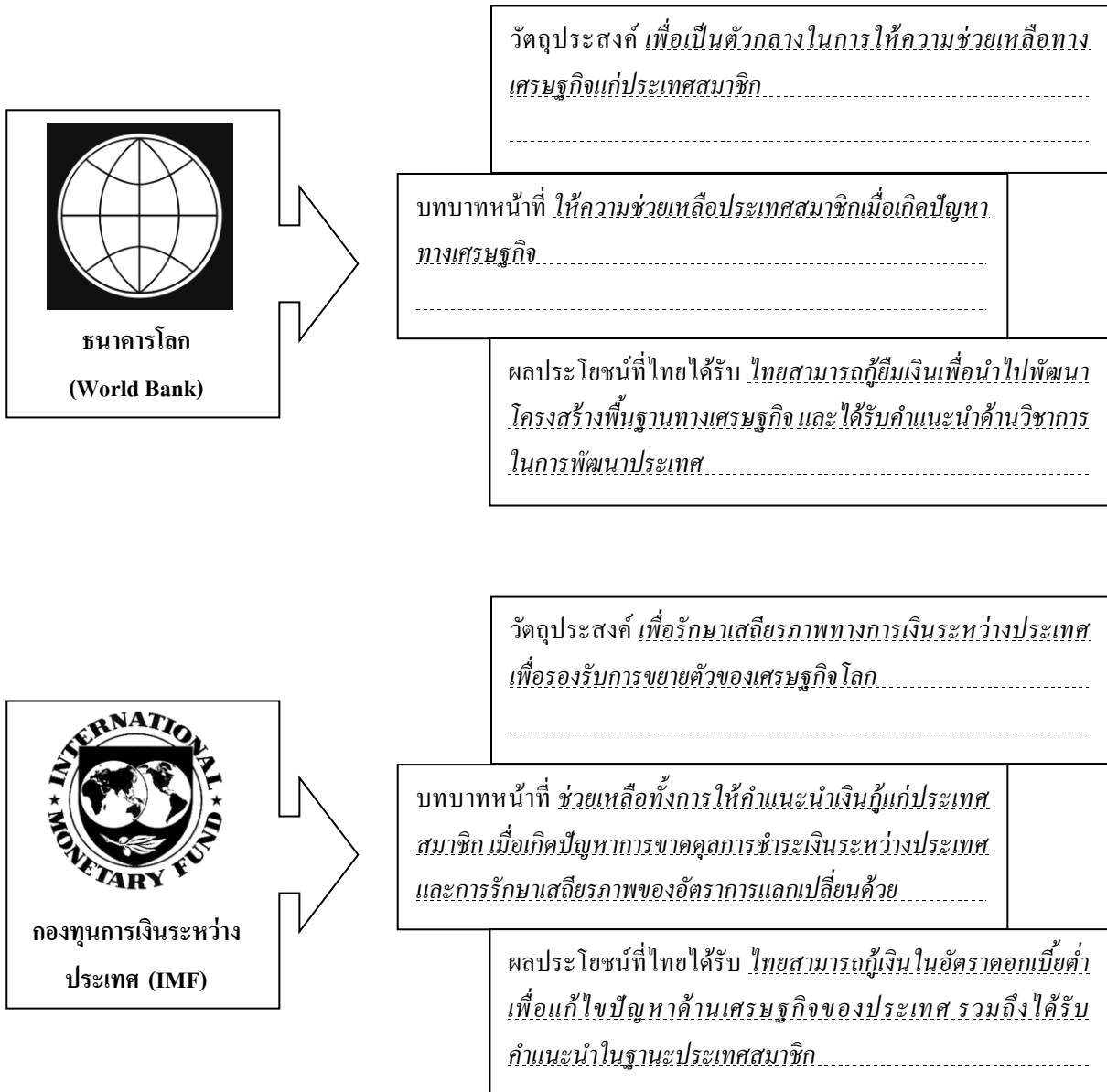
คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสาเหตุและรูปแบบของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ถูกต้อง

เรื่อง องค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่กำหนดให้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้การค้าระหว่างประเทศของประเทศสมาชิกเป็นไปอย่างราบรื่น มีความเป็นเสรี รวมถึงมีความยุติธรรมในการค้าขายมากขึ้น

บทบาทหน้าที่ ดำเนินงานตามข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ยุติปัญหาข้อขัดแย้ง รวมถึงให้ความช่วยเหลือด้านการค้าแก่ประเทศกำลังพัฒนา

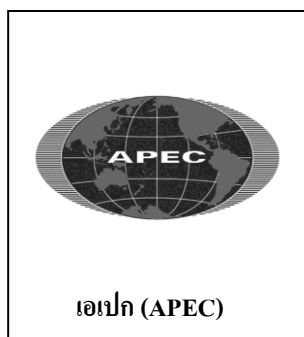
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ มีหลักประกันทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศคู่ค้าจะละเมิดมิได้ มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า รวมถึงส่งสินค้าไปจำหน่ายได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อรวมตัวด้านเศรษฐกิจ การเมือง การต่างประเทศของประเทศในทวีปยุโรป

บทบาทหน้าที่ กำหนดนโยบายร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มและเพิ่มอำนาจต่อรองทางการค้ากับกลุ่มอื่นๆ ในโลก

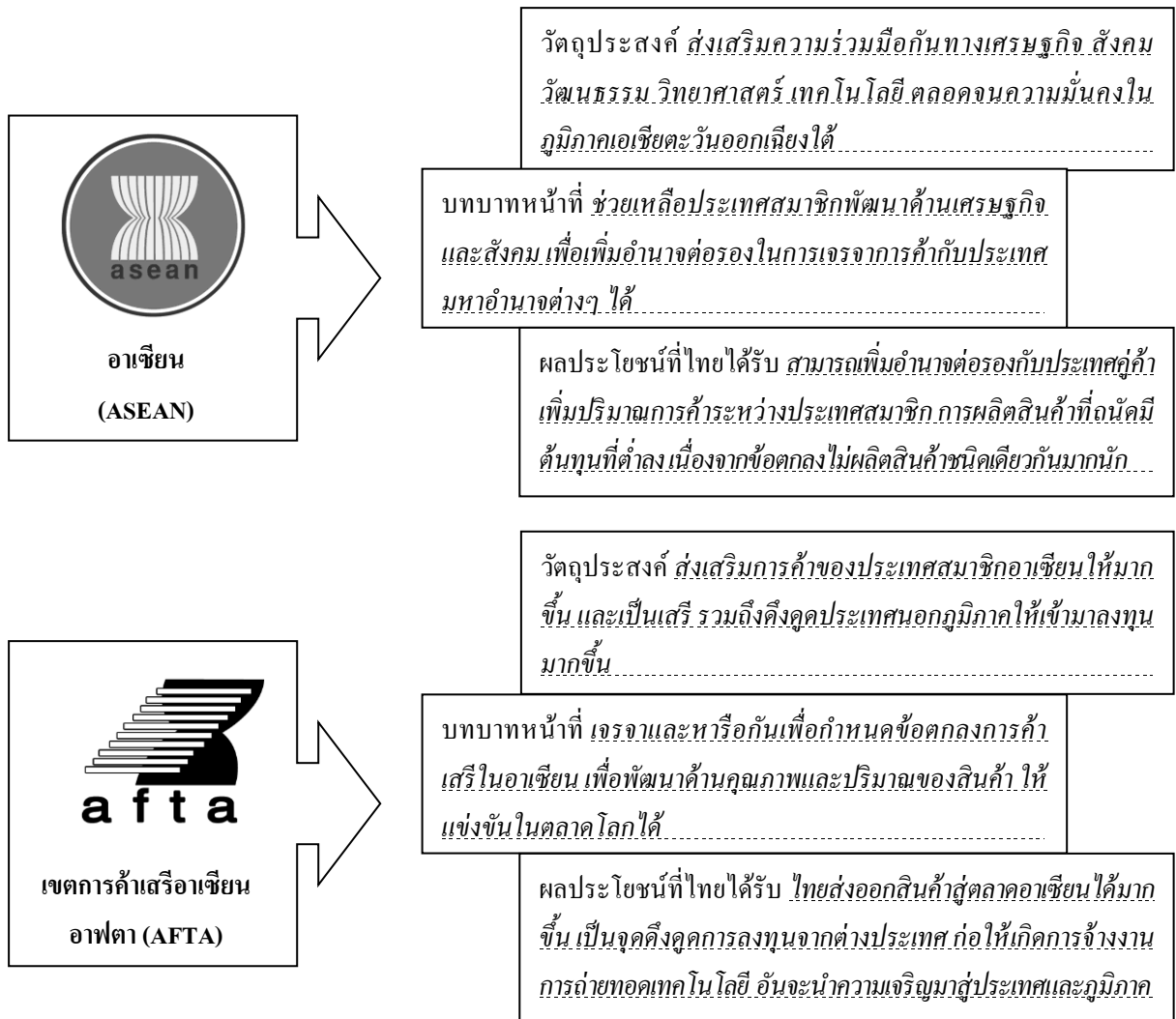
ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ เป็นตลาดคู่ค้าที่สำคัญของไทย และสหภาพยุโรปยังได้เข้ามาลงทุนประกอบกิจการในไทยมากขึ้น โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิก และให้ความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในภูมิภาค

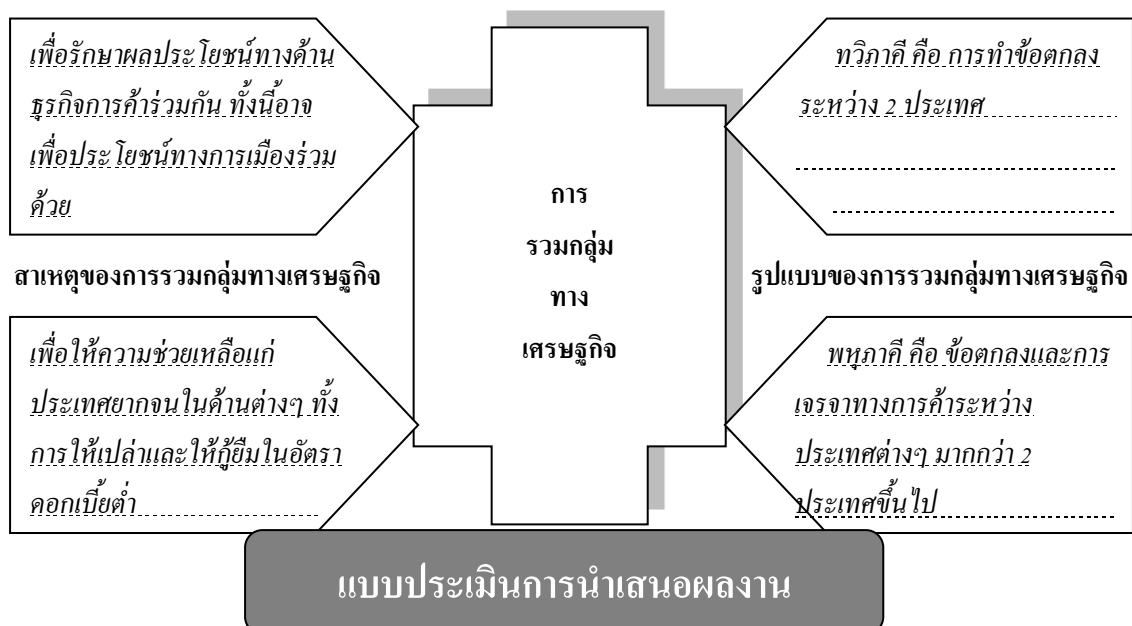
บทบาทหน้าที่ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะและการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ ไทยได้ตลาดการค้ามากขึ้น ส่งออกสินค้าได้มากขึ้น อีกทั้งมีอำนาจถ่วงดุลทางการค้าเพิ่มขึ้น ป้องกันมิให้อูกักตักทางการค้า

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสาเหตุและรูปแบบของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้ถูกต้อง

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	คุณภาพการปฏิบัติ			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

การปฏิบัติงานสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
การปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
การปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการ ประเมิน	ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				การตั้งใจ ทำงาน				การร่วม ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม				รวม 20 คะแนน
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
/...../.....

- เกณฑ์การให้คะแนน
- ดีมาก = 4
 - ดี = 3
 - พอใช้ = 2
 - ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 – 20	ดีมาก
13 – 16	ดี
9 – 12	พอใช้
5 – 8	ปรับปรุง

หมายเหตุ ครูอาจใช้วิธีการมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน หรือให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันประเมิน หรือให้มีการประเมินโดยเพื่อน โดยตัวนักเรียนเองตามความเหมาะสมก็ได้

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

